

گومانه یا خیکانی

کەلات

(ئەلۇھن و ئەمبهر و ئەوبەر ۲)

سەلام عەبدوللا ئىبراهىم
۱۹۹۹/۳/۸

پیشکەشە بە ئەوانەی لە کاتى نووسىنى ئەم رۆمانەدا لە^١
بەر چاوم بۇون: دايىك وباوکم، كلارا و ليسي، هاوپىيى
خۆشەويىست و ژنى قارەمان ئىرمگاردى مويىلەر(پىر لە ٢٢ سال
لە ناو سلولى تاكەكەسى ئىمپېریالىزمى ئەلمانى زىندان بۇو)،

و(ب)

بە ياران و خەونە هاوپەشەكەمان!

١٩٩٩/٣/٨

كويتنگن/ئەلمانيا

(۱)

ئەم بەيانىيە ژيان ونه مان يەك واتاييان هەيە بۆ من ! كە بىدار
بوومەوە پىتمواپۇو ھىشتا خەوتۇوم وئاگام لە دنیا نىيە، لە^{نە}
ناو خەويىكى قولدام، لە مردن دەچى، لە نىوان ھەردووكىاندا
ماپۇومەوە. ھەلبەت دەكريت يەككىك ناوى لى بنىت وپىنە،
وەك بلىيەت، ژيان ئامادە نىيە باوشىم بۆ بکاتەوە وې كەرمى
پىشوازىم لى بکات، لەو دەچىت پەلەكىش دەكريم، دەزانم
ئەو ھىچ پىويستىيەكى واى بە من نەبووه نىيە ! رۆزىك لە
رۆزان ھىنایانم بۆ ئىرە، بەبى ئەوهى زەمينەيەكى لەباردا
ھەبىت بۆ لە دايىك بۇونم، گەشكە بمگرىت وئۇخەي بىكەم،
زەمينەيەك كە لە پاشەرۆزدا پەشيمان نەبمەوه بۆ بە
سەربىدىنى رۆزگار وشەوە تەلخ و پېرىمەينەتكان، بە بى
ئەوهى پرسىيارىكىش لى بکەن " خەره مەلى خەرەگەت وە

چرکه یه ک دیت، له هر چرکه یه کدا بیت، منیش کوتاییم پی
دیت، باشه، که زانیان کوتاییم پی دیت، بۆچی هینایانم؟
نەدەبۇو پرسیاریک له خویان بکەن؟ ئەمەتە
سەرئەنجامەکەی، نە پىشوازىم لى دەکریت بۆ زيانىك لايەق
بە مرۆڤ، ئە و زيانەی کە خۆم دەمەویت، نە منیش دلّم پىيى
خۆشە، ونەيش قبول دەکەم بەم جۆرە بىزىم، له برى ئەوهى
ببىن بە تەواوکەرى يەكترى، خزمەتكارى يەكترى بکەين،
دلمان بە يەكترى خوش بیت، کراوین بە دى، کەسمان
چارەی ئەوى ترى ناویت، نە ئەودەيەویت، نە من، بەلام وا
چارمان ناچارە، ئە و ھەيە و من ھەم و ھەست بە بۇونى ئەو،
خۆم و دەوروپەر دەکەم، له دوايىشدا دەبىٽ هەر خۆى له
باوهشە پان و بەرينه کەيدا بستىك جىڭام بۆ بکاتەوە،
نەيشىكا هەر بە قىر!

یەکیکمانن ژمارەی خۆمانمان بە دەسته‌وەیە، با بللین وەك
ریزگرتى بى کارەکان لە ناو بەریوبه‌رایتى کار، چاوه‌پوانى
چارەنۇسەکەمان دەکەين، يا دەچىن بۆ بهەشت يا بۆ
جەھەنم، لەو ناوه‌راستەشدا هىچ شتىكى تر نىيە، هىچ
بوارىك نىيە بۆ بىرکىردنەوە، هەمو شتىك پىشتر پىوراوه،
مەلايەکەتىك ناوه‌کان دەخويىنەوە: فلان كوبى فلان، بۆ
دۆزەخ !

فلان كوبى فلان: بۆ بهەشت !
هىچ بە درۆخستنەوەيەك يا پارىزەرگرتىنەك، قسەي شايەتك
نايخوات: هەموو کار و كىدارىكى مرۆڤ لە ناوجەوانى
نووسراوه، بەرتىل دايىيش نىيە !

دەللىن: پەتىك هەيە، زىرەکەي دۆزەخە، ئەوهى سالّحان

دهلین: تو مه تاریت، تنهای حالته کات ده گوپیت، دوور نییه
ببیت به گول و ئاشقان بۆنت بکەن، بە خاکیکی بە پیت یا
بى پیت یا بە پەپولەیەك !

دهلین: مردن نییه، رۆحت ده چیتە ناو گیانیکی تر
وەلسەلام !

دهلین: مردووه کان، هەموو سالیک لە رۆژی
کۆچکردنەکە ياندا ده گەپتنەوە ! مۆمیان بۆ داده گرسین،
ژوورەکە يان بۆ دەرازىنینەوە، ئەو چیشتە يانە بۆ لى
دهنیین کە کاتى خۆى حەزیان لى بۇوە، ئەو باسانە
دهکەین کە تىدا بە شداريان كردۇوە !

دهشلین: رۆژی حىساب ھېيە، بەلام لە سەر ئەم زەمينە
ئەفسانانويەدا، خەلکەکە، ياخ دەلین "لە ولادووه بچىت، حەوت

پاشا و مهليك و فه رمانره وا كان زانيوييانه كوتاييان پي ديت
وبه بي سى و دووکردن پروتیناته كانى گيانيان به همان
شيوه، و هك پروتیناته كانى له شى دوزمن و ديله كانيان، گهدا
يا هر گيانله به رېكى تر، ده بن به كرم و هر له و جيگايهى
تىدا ده نىزرين، پاشماوه كانيان بق ماوه يك له وي
ده مىنیتەوە وهىچ شتىكى تر رونادات، هر هىچ !

ئەم راستىيەيانه پى قبۇل نەبووه، بۆيە به درېزايى مىۋۇو
سەدان ئەفسانەيان لەمەپ مردن دروست كردووه، وله هەر
جيگايهىك به شىوه يەكى تر! بەلام هىچ كام لەو ئەفسانەيانه
تەسكىنيان بە هوشىمەندى مەرۆڤ نەھىتىواه . . .

بىچگە لە هەندى لەو باسه بى سەمەرانە، دەسەلاتدارە كان
هىچ هوئىكى تريان بق نەماوه تەوە، ئەوهندە كەللە پوتانە

وژیانی کابرایه کی وەک من "وە پەپی سەری بپیهی" بەم
بەیانییە ئەوەندە ناھەموار بکەن!

- ئەی تو بۆچى باوهشى بۆ ناكەيتەوە؟ بۆ بە گەشبينييە وە
ناچىت بە پېرىيە وە؟ بۆ ئەوەندە رەشبييانە بىردىكەيتەوە!

من بىر لە شتى وا ناكەمه وە، من باوهشم ھەميشە كراوهىيە!
ھەر وا من ھەميشە كەشبييەم بەوهى كە رۆزىك دادىت ھەمۇ
كەسىك دان بەم راستىيە دەنېت: مالى دنيا هىچە، كى مەد
و شتەكانى لە كەل خۆيدا برد، جا بىشىبا چى لى دەكەت؟
كەس چىتىر بىر لە فەرمانپەوايەتى ناكاتەوە! بەلام ئەو رۆزە
ھىشتا نەھاتووه، و مرۆڤ واي لى كراوه مرۆڤ بخوات! ئەم
بەیانىيەش، پاش ئەو و پىنەيە يى ئەو بەسەرھاتەدا، با بلىم
پاش ئەو خەوە نائارام و خەونە ھەراسانەدا، ديسان چاوم

لە حەبیبەتاندا خاریکە پاوهستیت، خۆیشم خۆزگە بە
پاوهستانی دەخوازم! کە هاتمه سەرخو، چاوم بە
دەورویبەرەکەم کەوت و لەبەر خۆمەوە وتم "دیوارەکان،
وینەکان، کتىپ وگۇفارەکان بەيانىتان باش" وەر بە خۆم
وەکو كابراي جوتىيار كە دە قوتابى زانكۇ مىوانى بۇون،
ھەموو رۆزىك بە پىجامەكەي بەريانەوە لە خەو ھەلدەستان
و خاولىيەكانىيان دەخستە پشت ملىان و يەك لە دواى يەك بە
رېزەوە بەيانى باشىان لى دەكىد، تا بەيانىيەك ھات پىتىيانى
و ت "كورە دەباشه باش ... باش، بەيانى باشى چى؟ باشى
لە كوى ھېي؟ كى باشه؟ ھەموو دنیا قوبى چوگە سەر"،
منىش ئىستا گەر باشى ھەبوايە، لە سەر ئەم جىڭا
وشويىھدا چىم دەكىد؟ نە قەلە بالەغىيەك، نە گەرمى رۇذ
ونە ھەراوھوريای مندالەكانى گەپەك، و ئەم بەيانىيە

ئۆفم دەکرد، نه چاوم هر جاریک بە بینینى کارەساتەكان
کویىر دەبىّ، ونە گويم لە هاوار و سەرەھەلگىرىنى ياران دەبىّ!
ئەوهەتە وىنەكەيان لەبەر چاومدايە ...

- ئەرى خۆشىتان بىنى لە زيان؟

- نەخىر ! جا دايىك و باويىك كورپى وەك تويان ھەبىت خۆشى
لە زيان دەبىن؟

- ئەى ئاسودەيى؟

- نەخىر ! تو جارى زوانىت بېرىت باشتە؟

و هەر وا ولامەكان تەنها، نەخىر .. نەخىر .. نەخىر .. ئەو

"رۆزەيىش كە بە مامۆستا سواعادم وەت" رۆز نۇر كورتە!

مامۆستا، چەققى گەص بېرىنەكەى دەستى ھىنایە خوارەوە
و بە نىكايىكى كزومات وتنى: چۆن وادەللىي، شەو
ھەرنایەت، رۆز نۇر درىيە!" ھەر دووكىشمان يەك بۆچون

له ژیز باری ئەم نەمامەتىيەدا، له ناو ئەم ئەزمونە
خەتەرناكەدا، ئەلۆهنىش بەم بەيانىيە لهو لاوه هاتووەو
يەخەي گرتۇوم: بۆچى تۆ له كۆتى ؟

ئاھر بلى مەي مال خراب، من جوزانم له كويىم، پاشان ئەگەر
پىي دەلىم " له لاي تۆم، گويىم له سىيمقۇنىا نەمرەكتە، له
ناو ماتەمى خۆشەويسىتەكاندام، ھر وەي، ئەگەر دەلىم له
وېدام، له پشت يالە ھەزار بە ھەزارەكاندا، ئەوا دوو وەي،
برىنى دەكولىنەمەوە، سەرەھەلگىرنەكەي دەرييا و ئۆقيانوسى
بە بىر دەھىنەمەوە "دارىيەكە و ھەردۇو سەرەكەي بە گووھ".
ئاھر ئەگەر چارە رەشى من نەبىت، بۆچى ئەلۆهنى باوان،
ئەلۆهنى لانكەي مەندالى، ئەلۆهنى دەنگ و رەنگى سەرتاپاي
جييان له م کات وسات وجىيگەيەدا ئەم پرسىيارە له من
دەكات؟ ئەي خۇ من تاقە كەس نىم له ناو دەرونى خۆيدا بۆ

دوروهه وەك ساوايەك پرسیارى لى دەكەم: ئەم شەو

دەتكەمى ؟

- ئەي سبەي، يا دوو سبەي؟

.. -

- بۆ چەند رۆژىكى تريش بىت، دەتوانم خۆم راگرم؟!

.. -

- ئىمە كەي كفتى وامان بە يەكتىر داوه؟ باوكم كەممە كرد!

شەوان دىيت ودەپوات ئەلۆهەنم لى دەرناكەويت.

پرسیار لە ئەلۆهەنیان دەكەم "منىش ویرانى ئەلۆهەنم"

پرسیار لە باي شەمال دەكەم "منىش عەodalى ئەلۆهەنم"

پرسیار لە با و باران دەكەم "منىش شەيداي ئەلۆهەنم"

پرسیار لە بتهكانى هيىندۇ دەكەم، لە مانگاكانى هيىند، لە

مال خراپه کان من تینوومه تینوو، ئى هاوار، من جامى
شهرابى سەرمەستىم دەۋىت .. ئەلۇهن، ئەلۇهن، ئەلۇهن،
مە ئەلۇنه سەر شىتە توام؟

پىم دەلىن: تېت يدا أبا لەب

پىم دەلىن: دەريا بوبە دوو شەق

پىم دەلىن: عيسا كورپى خودايە ...

پىم دەلىن: دەبى بخور داگىرسىنىت

پىم دەلىن: چوارمشقى دابىشىھ، كۆنستراتسىون بکە

پىم دەلىن: باپە باپى مانگا دەنگى خودايە ...

ھەر دەلىي گۈيىز بۇ دەزمىرن، لە مەرقىبۇون وکەسايەتىم
كەم دەكەنەوە و لەبەر خۆمەوە گۇرانى "ھەى لە من ياخى،
ھەى لە من ياخى، تو گولى ناو باخى" دەلىم ...

حەسرەت کیشانی ئەلۆه尼yan زەینم کویىر دەبىت، دەگەپىم
بۇ جىهانىك، بۇونىك لە دەرهەوھى شەو و رۆزە زالە
ئاسايەكان، ئەميش ھىشتا لە دايىك نەبووه، نامۆيى تەنلىپى
چىيۇم، لە پارچە پەرقىيەكى سەر سىركەوانەكەي كۆرددەرە
دەچم !

((بەم بەيانىيەشدا مەندەلەكان لە كاتژمۇرى حەوت لە خەو
بىئدار دەبن...بەلام من چاوم پېيىان ناكەۋىت...
- چى تىيايە، با نەيانبىنىت، ملىونان مەندالى بى باوك ھەيە،
يا باوكىيان لە بەرەي جەنگە، يا بە جىيىانيان ھىشتۇوه !
- وايە، بەلام من ھەم !
- واى دابنى بۇونت نىيە !))

- ئاخىر ھەم، ئەمە خۆم "بۇونم ھەيە و واوهك شايەتىك پى
لە سەدەي بىست و يەكى پاش تريبيليون بلىيون سال دەنیم"

ریستورانه که‌ی ناو سه‌نتره‌که‌ی بروکسل پیم بلیت: تو بوت

نیبیه بیت بتو رووره‌وه ...

- بوجی؟

- ببوره بوت نیبیه !!

حه‌مید: چون شتی وا ده‌بیت؟ ئوانه خاوه‌ن

شارستانیه‌تن، چون بهو شیوه نا ئینسانیانه هەلسوكه‌وت

ده‌که‌ن؟

- با ! خویشم گیز بoom ! سه‌ر میزکان به گول و مۆم

رازابوونه‌وه و کابرایه‌ک پیانقی لی ده‌دا، ئاوه‌هوایه‌کی

رۆمانسی بoo، منیش لهو کاته‌دا پیویستیم بهوه هەبoo "رقد

ماندوویoom، که‌چی بهو شیوه‌یه له گەلمدا جولانه‌وه !

- دیاره پاره‌ت پی نه‌بورو

- نه‌یانپشکنیم تا بزانن پاره‌م پیبیه یا نا "نه‌خیز ئه و جاره

- نه خیّر، جل و به رگتکی ناساییم له بەر بۇو، به لام کەرەواتم
له مل نەبۇو، من چى بکەم بە کەرەوات؟ ئەگەر بىبەستم
ھەست بە خنکاندن دەکەم! تو بلىتىت له بەر نەبەستنى
کەرەواتى گەواد دەرىانكىرىتىم؟ بىپوا ناكەم، خۇ بە
کەرەوات نان ناخۆم!

كاکە شارستانىيەت له لاي مەنسور كەواوچى و شەمە
جەرييە، ئەوهى بۇ لايان بچوبا، بەدل و بەگيان بە
خىرەاتنىيان دەكرد” ئەحوالىيان دەپرسى و نانەكەيشيان
دەدaiيى“ هەندى جارىش هەر لەسەر حىسابى خۆيان!
دەستىشيان تەنها خويىنى كاۋپ و مانگاي پىيوهوه بۇو، وەك
ئەمان نىن“ خويىنى مرۆقى پەش و سېلى لە نىيان
پەنجەكانىيان چكە دەكات!

ھەميد: ئەوه جاران بۇو، پىيىشى سەد سال، ئىيىستا وا نىين،

(۲)

به لی؟ نه وه کی بwoo؟ ... چی؟ به راست؟ بپوا ناکه م! دهی

با جاریک وا بیت! روژیان دیت!

- تو گوئی ناده یتی!

- من گوئی ناده می؟ ئای که سهیره! وا بوم به

که باب! خۆزگەم بە ئەقلەت مام ھەمید!

وھەردوو دەستى لە گيرفانيدا يە، بۆيە لىي تۈرە دەبىت و بە¹
هاوارىك پى دەلى: سەگ باوك، دۇرانمان، كەچى تۆ ھەر وا
دانىشتۇرى و مىچ ھاوار وناسزايىھە ناكەيت، تۆ مىچ گوئى
نادەيتىـ!

شەريك: من گوئى نادەمىـ؟ ھەردوو دەستى لە گيرفاندا
دەردىكەت و دەيانكاتەوە! كابرا لە داخاندا ھەردوو گونى
ھەلکەندىبۇو و ھەر دووبارەي دەكردەوە: من گوئى نادەمىـ؟
جا ھەميد ئەفەندى، من گوئى نادەمىـ؟

- گەر وەفاتان دەويىت، فەرمۇن ئەوە جوانى!

- جوانى چى؟ جوانى ماوه، تۆ چى ئەزانىت، كامە جوانى?
تۆ لىرە نىت، هيتشا لە دوورەوە ھەر خاو دەبىنيت، ھەستە
... ھەستە لە خەو، بىرە ھۆشى خۆت!

((ئىستا مندالەكان دەرقن بۆ قوتابخانە و باغچەي مندالان،
چەند حەز دەكەن بەتۇرە هەتا ئەۋىز بە قەلادۆشكانى
بىيانبەم" چەند حەز دەكەم چاوم بە پىكەنинەكانيان
بکەۋىت!
- نابىت!
- بۆ نابىت?

- وتم نابىت، بەستا! تو بە جىٰت ھېشتنى!
- من تۆم بە جىٰ ھېشت، نەك ئىۋوه!
بە ھەموو ھېز و سەبرىكمەوه ھەولم دا بمىنمهوه،
ھاتوهاوارەكانىم قبۇول دەكرد، ھەر جارىك پىم دەوت: "تو
راست دەكەي"! بۆ ئەوهى كۆتايى بە ھەراكانى بھېنىم"
چەند جار فرسەتم پىدا، نەختىك لە شەپھەرلىكەنەكانى كەم
بگاتوه، بەلام ئەو وەك دەسەلاتدارىك ھەلسوكەوتى

- سالاری؟

ئەوە برايم باجه لان و دايىكى ئىبىا و مەلا عارف ”ئەوە دادو و زەكى و دايىكى وەلى مە حمود حاجى و كەنغان و باوك عەدنان عەزىز، رىزگار، ئەوە خالق رەزا و مورتەزا و سەھى تالب.... ((مندالله كان بۇ ماللۇھ دەگەپىنەوە، من بۇم نىيە دەستىيان بىگرم و بە دواى يەكتىر را بکەين، يَا خواردىنەكەيان بۇ گەرم بکەمەوە و پىيکەوە نان بخۆين، بەبى زۇركىرىن، وفەرمان كىرىن: دەبى هەمووى بخۆيت .. ها ديسا ئەو ناوهت پىس كىرد !)).

- پەندى پىشىنان؟

- ئەوە گەرداھى ئەلۇھن.

((میواندارى كرام بۇ فىن، حەز ئەكەم مندالله كانىش لە گەل خۆم بېم .

- ئەگار حەز دەکەيت توش وەره ! ؟

- نايەم !))

- نموونەي سته م و زقدارى؟

- ئەوه سەد گۇرنيكا ! ھەموو رۆزىك تاوان، ھەموو رۆزىك
دەركىدن ”ھەلۋاسىن“ سەرنگوم كىدىن“ زىندانكىرىنى
سەرەلگىرىنى“ مال وىرانكىرىنى“ وياغ سوتاۋىك !

((مندالەكان دەلىن: كەى بۆمان ھېيە لە لاي باوكەمان
بمىيىنهوھ ! با لە دوو ياخىن ھەفتە جارىك لە لاي من
بمىيىنهوھ .

- نابى !

- ئەزانى چى ؟ شىرىن لەسەر دىوارى مالەكە، وىنەي من و

- نازانم، بەلام جاریکى تر بۆت نییه بەیلی لەسەر دیوارى
مال رەسم بکات !))

- پیلۆتان دەویت ؟

ئەوە کاکەییە کلاش دۆزەکەی بەرامبەر دوکانەکەی خالۇ
ئەحمدە" لە تايەی توتومبىل کلاشى دروست دەكەد" كە
بارى ژيانى لېڭ دەبوو دەيگۈ" شەرىكەي باتە وکلاش
ھەرسىنى ئىران وە كۆي زوخال بوك، يانە مالمان رمان،
عالەمەكە لە رى دەركەرن..." چۈپى تايەكەشى بە
مندالەكان دەفرۆشت" دار لاسىقىيان پى دروستدەكەد بۇ
راوه رىشۇلە وكتور وەلوجچىك....

((مندالەكان دەچونە ناو جۆلانەكە و دەيانوت: با پىتكە وە بۇ

- ئەوە ئەلۆن وئەم بەر وئەو بەر، ئەوە نموونەيەكى لە

بەرچاوشۇق ھەمو سەردەمەكان: قىنۇس ...

((شىرىن: من لىزەوه تا ئەمریكا خۆشتم دەۋىت !

- من لىزەوه تا ئەۋپەرى ئەمریكا خۆشىدەۋىت !

- ژيان: من لىزەوه تا كوردىستان خۆشىدەۋىت

- من لىزەوه تا لاي خۆر خۆشىدەۋىت))

- سۆزى دايىكايدى ؟

ئەوە نوقلە گيان، ئافرهتىكى ئاسايىي وەك هەر دايىكىكى تر” وەك
شويىن پى ھەلگىر” شار بە شار و دى بە دى بە دواي كورپەكەي كەوت“
نه لە لافاوى سىروان سلىكىدەوه” نە لە زىپپوشى شەوه و نەيش لە¹
ساواك و پاراستن! ئاي سەرسەتىتى وىران بۇو! لە بېرته سەردانى

خۆی نه ناسیبیتەوە ؟ ئەوه چیيان بەسەر ھینابوو ؟ چیيان بەسەر من
ھینابوو ؟

((باوکە، دایکم وتى، باوکتان ئىوهى خوش ناوى ! تەنها
واى پىشان دەدات !

- دايکى خۆم، من ئىوهەم لىرەوە تا لاي خۇرولە وئىوهە تا
ئىرە خوش دەۋىت "ئىوه گولەكەي باوهن !))

- دا ؟ يەكسەر باوهشت له مل كىرمەم " نەمهىشت قىسىمەك
بکەي " خىرا پېم وتى : دەقەيمەك پىش ئەوهى شتىك بلىيت
، دووسال زىندانى كراوم وناوى كەسم نەھیناوه، باشه ؟ "
دايك: باشه كۈرم، بەپاست ؟
- بەللى

دیوانییه” له بیرت ماوه ئەو جاره له بەر دەرگاى زیندانەکەی
دیوانییه سەربازى بەر دەرگاکە ھەموو خواردنەکەی رشت“
بە دەستى بەتاللهوھ چووين بۆ سەردانى باوکم؟ ئەی
جزدانەکەم کوا؟ ئەوهى باوکم بەزەنگىيانە كۆترىكى ئاشتى
دەنوك سوورى له سەر چنیبۇو، دەوروبەرى بە زەنگىيانەي
شىن، له سوچى سەرەوھ بەدىۋى چەپ، له تەنپىشتنى
زەنجىرى داخستنەکەي، رۆژى چنیبۇ و دېوهەكەي تريشى
رەنگى ئاسمانى! لهو كاتەوھ نە رۆژمان ھەلھات و نە
كۆترەكە داي له شەقهى بال، ھەرچەند بە دواي را دەكەم،
چەپلەي بۆ لىدەدەم بەلگۇ بفرېيت، بەلام ھېچ، ئەللىي لە ناو
قەفەسدايە” ئەللىي بالىان شكاندۇوھ! ئەوه ئىستايىش
كۆترەكەي سەر جزدانە بە تاللهكەي باوکم نەھاتۇوھتە فېپىن“
خۆى كۆترەكە بۇو، دەيويسىت بۆ ئاسمانى بى سئور بفرېيت،

هیمنی باسی رۆژه رەشەکانمان دەکرد)) ئەو دایکەی وا
پیش ئەم دیپە قسم بق دەکرد و ئەویش وەلامی دەدامەوە
و پرسیاری لى دەکردم، کۆچى يەکجارەکى كرد! کۆچیتکى
زۆر سەختى كرد، وەك زیانى! من مەرگىم لە بىر
چووهتەوە، پیم وا بۇ زیندۇوە، ئەم مەرقۇ!)) لەو كاتەدا
مەحمود وارانى كە وا پیشتر وتبوى: "ئەگەر كەس
وکارەکانمان هاتن، نابى بىگرىن، دەبى زۆر ئازىيانە هەلس
وکەوت بىكەين، كە چى كاتىك خوشك وبرا و خالد سەوزە بە
گريانەوە خۆيان كرده ژۇورەوە، باوهشىyan پىكىردى، مەحمود
وتى: دە نەگىرن... كورە ئويشىم نەگىرن... بەسە
نەگىرن... ئى دە بەسە گييان باوه مەگىرن، ئەگەر بىگىرن
منىش كىرم ها... " و دەستى كرد بە گريان و باوکە پۇ...!
كەنغان خەياتىش كە زۆر بى "تاوان" بۇ، نەيدەزانى چى

گریامه .." باش بتو که باوکی هات بۆ سەردانی،
پیۆت: زوله مايدە؟ هزار شوکر، کوپم کەنعان هیچ ئەپام
مه ویش، چەند جار وەتمە پید نەچوو ئەپا سلیمانی، هەروه
قسەم نەکردید" گیانەگەی باوه بویشه پیم، چەند سال
حوكم بیدە ؟

کەنعان: وە گیانەگەی باوه، وە سى جزمەی قورغان باوه
دوو سال حوكم بیمه !

باوک: بویشه پیم، بەیاناتەگان له کوره ئەشاردیده و ؟

کەنعان: بەعزمە جار ئەخستمەیانە ناو دشپولەگە و بەعزمە
جار ئەخستمەیانە ناو تایه ر سپیئرەگە... .

له بەر ئەوھی کەنعان بەرگدۇری دەکرد، و چاوی بە ئەفسەر
و سەربازەکانی موخابەرات و ئەمن دەکەوت، بیبوو بە

هه والئیکی بە شیوه یەك تام و خوئی دەکرد ”لەلای هەر کەسیکیش بە جۆریک دەیگیرایەوە“ هەندی جاریش هەر بە خۆی دەبیوت: دروو کەم ”عالەمەگە گوناھە، با توزی دلیان خوش بکەم! کاتیک حوسین گوئی لى دەبۇو پېیکەنینى پى دەھات“ حوسین چاوه پوانى شتیکى ترى دەکرد: دەبیویست بەشە نەوتەکەی پى بدریت وەر لەبەر ئەوە زیندانیان كردىبۇو ”رۆژیکیان لە بەرداھم بەزینخانەکەی (شیخ عومەر) رادەوەستیت و ھاوار دەکات: ئەو ھەموو نەوتە ھەیە، كوا بەشەکەی من ... بۆچى من ھېچم نىيە ؟ ئىتە دەیگرن و پازدە سال مەحكومى دەكەن زیندانىيەكى تر ھەبۇو نەيدەزانى بق گیراوە“ كە پرسیاریان لى دەکرد: لەسەر چى كىراوى ؟

کابرا: قەلە بالەغىكە لاي كىيە ؟

کابرا: و تیان نئیمه به کۆمەل کار ئەکەین منیش و تم واپى
باشه منیش له گەلتان دەیکەم! قسەی عەنتیکە
عەنتیکە يان دەکرد، باوک مردگیان دەھینایه پىچەنین" ئەو
جارە کادریکیان كۆبونەوهى پى كردىن، و تى " داروين
سەلماندويھتى كە رەچەلەكى مروۋە مەيمونە، لەم كاتە مامە
عەول و تى " مامۆستا كە واتە من له مەيمونە
سۈورە كەم!" ...

نهی قههار؟ بالا به رزه به خوکه دلی له شوشه دروستکرابوو" که سیک با سیکی دل ته زینی بکردایه، ئەم يەكسەر چاوی خورهی دەکرد" هەفتە يەك ئەشكەنجه يان كردىبوو، پىيان وتبۇ" كە واد دانى پى بنى، تۆ جاسوسى بۇ

بیت، هه‌لواسین له م حاله باشتره، پیم وتن: له بهر ئەمە
لیم دەدەن؟ بەسە لیم مەدەن" بەلئى من جاسوس! و بۆ
ده سال مەحکومیان کردم" قویم بەسەر، ئەم ده ساله بە
چى دەچىتە سەر، ئىن و مەندالله کانىشىم سەرگەردا بۇون!"

قەھار هەموو رق و قىنەكەی ئاراستەي زيانى شار دەكىد،
دەيىوت: دەرىچم، يەكەم جار ئەرۇم دەوارىيک بۆ خۆم دەكىپ
و چەند سەر حەيوانىيک و له كەل ئىن و مەندالله کانىم له
دەشتەكان دەزىم "وە نەعل ئەبولەدىنە و يابو للى
خەلەفە" لەولايىشەوە حەميد بەرقوق كە گوايە جاسوسى
سۆفيتە، دەيىكىد بە گالتە و گەپ له كەل خالد وەھاب و
رياز" پىكەوە دەيانوت" يا قەھار، عەرەب وين، تەنبورە
وين" هەلبەت هەر ئەم واي نەدەوت، حوسىن كلاسيكىش،

دانابوو، له سهري پالى دهدا و پىيى دهنايى سهري يەك،
سبيلىكى درىزىشى بە دەستەوە دەگرت و سەماوهەرەكەى
بۇ دادەكىرساند" هەناسەيەكى بۇ ھەلّدەكىشا ودەيىت:
کورپەل ئى جارە دەرچم، چەند سەر حەيوانىگ ومامر و
كەلەشىر سىنم وله دەشتەگەى تولەفروش دەوارىگ ھەلّدەم
و ئەپا خۆم مەعيشەت كەم!" ئەحمدە سالىح پېتۇت:" واز بار
لە خەيال پلاويە، عالەم رەسىسە كورە و تو باس چە
كەى" " كاتىك خالد وەھاب سەمىئىلى تاشى، حوسىن چاوى لى
زەق كرد وپىيى وت: هەى بى شەرهەف شوارىبەگەد ھا كۇ؟
خالد بە پىتكەنинەوە: حوسىن عاجز نە، گيانەگەى باوه و
كلاش ھەرسىنى لايەكى تاشىم و لاگەى تر رياز تاشىيەى
ئەپام و خسمەيانە ناو تەنەكە زىلەكە! حوسىن بەم قىسىم
زەرد و بۇر بۇوهو، تىئر جوينى كرد، دوو مانگى رەبەق لە

بەشی "قوتابخانه" پر بwoo، قەرەویلەی دوو قاتییان هینا،
دەبوايە لە بەينەكانىشدا جىڭا بۇ خۆمان بکەينەوه،
رۆزىكىيان فوئاد بانگى كردم، كە گەيشتمە تەنشتى، دەبىنم
كەسىك لەو ديو پەنجەرە بۆياغ كراوهكەوه دەلىت: براڭم
مە كرماشانىم، ئەسیر كريامە، مەترسى بويىز، تو كورەييد؟
فوئاد: مە خەلقە ...

تومەز ئەو دەنگى برايەكمە، بىدويانە بۇ بەرەي جەنگ، نە
رق و نە قىنه لە نىوانماندا ھەبwoo، دوو برا بۇوىن، ئەو
گىرۋىدەي دەستى شەوهى ئەو ديو ببwoo، نە ئەو جەنگى
دەويىست، نە من " بە من بوايە لە برى تۆپ باران، ئەو ديوى
سنورە بەسەر داسەپاوهكەم گول باران دەكرد، ئەويش لە
برى كوشتن، ئەم ديو سنورە بەسەر داسەپاوهكەي خەندە
باران دەكرد ..

خیرا ده سگیرکران، ده بوايە وەك من سیاسەت بکەن!
سەباح صلێوە كریکار بتوو له سەر شوعیتى دەسگیر كرا
بتوو، له کاتى دەسگیركىرنەكەيدا هاوسەرەكەي دوو گيان
بتوو، تازە له زۇورى هەلۋاسىن رزگارى ببتوو، حۆكمەكەيان
كردبوو به حۆكمى مۇئەبەد، به بى باكىيەوه دەيىوت:
منەتىيان به پىللەوەكەم، با ئەو فاشىستە خويىريانە
ھەلەمواسن!... من نازانم حزب بۆ لە كەل ئەم جەلادانە
بەرهى بەست" حزب نەيدەزانى ئەمانە خويىنپىش؟ ئەرى لە
شەست وسى چىيان پى نەكىدىن!"

خۆشى سەردانى هاوسەرەكەي ببتوو به دوو خۆشى: خۆشى
ئىعدام نەكىدىن هاوسەرەكەي وله دايىك بۇونى سەلامى
كۈپىيان.. ئەو جارە مالەوەيان گۆشتى بەرازىيان بۆ ھىنابۇو و
ئەميش ھەر وا لەو ناوە دايىنابۇو" پىيىوابۇو كەس بىيىزى

هلهت "دار هلبگره، سهگی دز دياره" ئه ويش وتي:
ههی ههی، خوش مولسلم... نوشى گيانتان بيت، به
ماله و همان دهليم ئه م جاره گوشتىكى زياتر بھيتن!"

باوکى خالد هەندى جار به هێواشى حەيرانى بق دەوتم"
شەرمى دەكرد گوييان له دەنگى بيت، تەمنى حفتا و دوو
سال بتو" تاوانه كەي: باوکى پيشمه رگە يە كە!
سزا: بىست سال زيندانى!
حسىن، كريكارى شەركەتى تەماتەي دهوك: بى تاوان!
سزا: پازده سال زيندانى!
حەسەن، شوفىرى پاسى گشتى دهوك: بى تاوان!
سزا: پازده سال زيندانى!
دوو كەس لە پرسىسى ئەمانە سزاى نىعدام دران" پىكەوه

حاکم : ئەمە قسە کانى تۆيە، ھەمووی راستن؟

زیندانى : بەلى ! !

کى خۆى گىل دەكەت، بلىت : نەخىر ئەو قسانە ھەمووی
درقۇن، راست نىين، ھەمووی لە زىئىر زەبىرى ئەشکەنچە
وتوومە بۆ ئەوهە لە لىدان رىزگارم بېيت، عاقىبەتى قسە
وا بە خراپىر بەسەر خاوهەنەكەي دەگەپىتەوە، زیندانىكە
سەر لە نوى بۆ ھەيئە خاسە دەگەرىننەوە، لىدانەكە سەر لە¹
نوى دەستى پى دەكەت ”كەسىش نازانىت لە وىدا چەندى تر
دەخايەنىت تا سەر لە نوى مەحكەمە دەكرىت، پاشان كى
ئامادەيە سەر لە نوى بۆ ھەيئە بېرىت؟ كەس! بۆيە
چاكتىكە مرۇۋە ئەو ولامە بىدات كە ئەوان چاوهپۇانى
بىستىن: بەلى وايە !

حاکم : هىچ لارىيەك ھەيە لە مامەلە كىرىدىت؟

يەكىك لە سزا دراوەكان بە هەلۋاسىن عارەبى نەدەزانى”
حاكمەكە پىوت: مەحکەمە بپىارى سزاي ئىعدامى داي” ئەم
وتنى: ئا، بەلى !

كە زانىيان تىنەگەيشت” بە وەرگىرە گەنچەكەيان وتنى،
سزاکەي بۇ وەرگىرە، ئەويش هاتە تەنېشىتىوه، وپىنى وتنى:
كۈرم تو عىدام دەكىرىيەت، باشە؟
زىندانىكە: بەلى باشە !

پاش ئەم توانە بىدىانىن بۇ زىندان” لە ناو ئۆتومبىلى
پۆلىسەكان ئەوهندە تارىك بۇو، كەس كەسى نەدەبىنى
يەكىكىيان وتنى: من تازە ئىعدام دەكىرىم، ئىۋەش ناتوانى
ھىچم بۇ بىكەن، من ئاكام لە ھىچ نىيە، برا رۇ كى نانى
مندالەكانم دەدات، بە كى بلىم ئاكاي لىتىان بىت، فرمىسىك

نەدەوەترا، هەر يەكىكمان رق وقينه يەكى بىٽ وينهى لە دلدا
بۇو، ئەشكەنچە وزھى كەسى نەھىشتىبوو...

ئۇستاد نىھاد، ھەميشە پەلە پەلى بۇو "ئىزى مىنەي موختار
كەيگىن"، وەكۇ گولله دەرۋىشت، خىرا خىرا جەمى
خواردىنەكەي دەخوارد و بە پەلە پەلىش قسەي دەكىد،
ھەندى جارىش زمانى تەتەلەي دەكىد، بەو تەمنە وەرزشى
دەكىد، لە ھەندى كەنج باشتى رايىدەكىد، نۇر لە
ئەندازىيارەك باشتى بۇو، ئەم كاپرايە وەرزشى ملى دەكىد،
جلوبەرگى وەرزشى لەبەر دەكىد، و لەبەرچاو ھەموو
زىندانىيەكان بە سەعات ملى دەسۈراند و ئەم دىيو و ئەو
دىيوى پىيىدەكىد" ملى بەقەد ملى بەرزايىكى لى ھاتبۇو، نىھاد
ئەفەندى گوايە لە كەركوك نارنجۇكىكى لە ناو سىنەمايەك
تەقادۇرتەوە ! بەلام ئاكاي لە ھىچ نەبۇوە، بە درېڭىزايى يەك

نیهاد: ئیوه دهبئ داواي عهفو له من بکەن، له میچ و
خۆپایى داركارى دنياتان كردم، ئەشکەنجه له داواي
ئەشکەنجم دهدهن، هېشتا من داواي عهفو له ئیوه
بکەم...! كە باسى عافواتىش بھاتبايە، نیهاد دهیوت: من
دهرناچم، ولیزه ده مىنەمەوە هەتا ئەو سەگ بابانە خۆيان
داواي عهفو كردنم لى دەكەن! له شەۋى پىش رۇڭى سەردانى
كەسوکار و براذر و ناسياو، نیهاد گوايە رىشى دەتاشىت،
بەلام ھەموو روومەتى خەلتانى خوين دەكەد" ھەر جاريکىش
ھۆيەكى دەھىتناوه!

نیهاد: دەستم زىاد رۆى ... تىغەكە زور تىيىز بۇو... قىسەيان
له گەل كردم... بىرم دەكردەوە... "ئى خۇ بويش
زەويىگە چەفتە و تەواو!" كاتىك بەو حالە له بەردهم نەۋزاد

رۆژی سه‌ردان هەرچەند دەگمەن بتو، له لایەکەوە رۆژیکى
خۆش بتو بۆ ئەوانەی سەريان لى دەدرا، و رۆژیکى سەگ
باوک بتو بۆ ئەوانەی كەمتر سەريان لى دەدرا يا هەر بە
جاریک سەريان لى نەدەدرا، سالانیکە له زیندان، كەس
وکاريان چیتر خولقى سەردانيان نەمابتو، يا لهبەر دەست
کورتى، چونكى سەردان پارەي دەويت، ئەمانە پیکەوە
پیاسەيان دەکرد و دلى يەكتريان دەدایەوە يا وايان پیشان
دەدا وەك بلېي مەيج نەبۇوه و گوئى نادەننى و مەسىلەكە
ئەوە ناھىينىت، بەلام له ناوەوە دەسوتان، وەك من چۆن
ھەندى جار ئىسقانىشم دەسوتا، ھىوايان دەخواست كەسىك
سەردانيان بکات، رۆژیک بتو، وەك ئەم بەيانىيە نەدەچووە
سەر! زیندانەكە ئەوەندەي تر رەشتە دەبتو!

به خاتری شینایی نیوان مۆم و ئاگر، يا بۆ خاتری سۆنی
بەردە بى سۆزکراوه کانى ئەلۆهن ، كه وا كاتى بۆ ناو
ئەلۆهن هەلّدەدران، دەفرپىن و بە هەمو ھىزىكىيانوھ
خۆيانيان دەخسته باوهشى، بىكە بە خاتری "مۇغىرى
موغارىبان" تۆ باسى دايىكە كراس پەش لەوەرەكان بکە،
ئوانەى سەرپىشى رەشيان لەسەر بۇو، و پىللەوە لاسىقىيان
لە پى بۇو، پىنوس هاوار بۆ تۆ دەھېتىم، كېنۇش دەبەم، بە
تەنها بە جىئەم مەھىلە، باسى كىزى دەنكىيان بکە، بىكە
بە خاتری حورمەتى ئەم فرمىسکانە، قەلەم تەنها تۆ شايەتى
وېران بونمى، باس بکە، بنووسمە، بنووسمە، بنووسمە
ئەلۆنه كەم، هەى ئەلۆنلى ئاوازى ئاوازەكانم، بنووسمە، كەر
دەتەۋىت هاوار بکە، شىوهن بکە، بلى، چۈن نزىك
دەبۇونەوە" چۈن بە چاوىكى كىز، بە چاوىكى كىز و خەمكىن،

پرسیاره‌که یان بیت: کوپکه مтан بینیوه؟ ناوی ... خەلکی
... بالای ...؟

ولامی چی بدهمه‌وه؟ زیان و دهنگ له کوئی بهینم“ بلیم
نه خیّر دایه گیان“ .. دایه گیان نه خیّر نایناسم“ دایکه‌کم
من ئۆم، من کوپه‌کەتم“ گەر قبول دەکەيت من به کوپى
خۆت قبول بکە، من ئەلۇھىنیم دایکەکەی دایكىم، ئەلۇھىنى،
بەچەی ئەلۇھىش کوپى كشت دایكىيکە“ دەسە پىرۇزەكەت
بىتنە ماچى بکەم“ فرمىسىكەكانت بە گلىئىنى چاوم
دەسپمەوه“ دایه“ دایه، هەناسە ساردەكەت بە گلا
پونگەكانى جۆگەكانى ئەم بەر و ئەو بەر ساپىيىز دەکەم“
پرسیارەكەت بە قورپکە وشك بۇوه‌کەم ولام دەدەمەوه“ بە
باوه‌شىك ئەستىرە“ گەر رازى دەبىت ئەوه، عادل، عەزىز،

کورپت "ئوهه هەموو چیاکان" ئوهه کەلاتى عەزىم" باوکى
ھەموو چیا وەور و گومانەکان" هەر ھەموویان بۆ تو!
دایکەکان ھیچیان نەدەویست" وىللى کورپەکانیان بۇن
کولىيان نەدەدا لە پرسىيار كردن!
- براکەم ، .. دەناسىت؟
- کورپەکەم، ... بىنىيۇھ؟

بە سەرپىشەکەياندا رومەتىان دەسپىيەوھ ... زەمين
لەبەر نائۇمىد بۇنەکەيان دەلەرزى" وشەيش زەلیلە لە
دەرىپىينى چرکەى چاو دانوقاندىن و سەردەگىرنىيان لە كاتى بە
جي ھېشتىن و گەپان بە دواى كەسىتكى تر و دوبارە كردىنى
ھەمان پرسىيارە دووبارە كراوهەکان!

.. ئى..... غەۋەزەكەى بەغدا، ھاوار، ھاوار، ھاوار پەنا بۆ

دهستم به دامینى تو غوزه‌کەى بەغدا" دەخیلت بە فریاد،
فریاد رزگارم بکە لە بینىنى نیكا شکستەكانى دايىكە
عەرەبەكانم، لە بىرمىان بېھەرەوە" ئەمە حاڙ نىيە تىدام بەم
بەيانىيە" لە ناوئەم حوجرەيەدا:
من تەنها و مەرك تەنها!
من تەنها و شکست بۇنى مرۆڤ!

- تف لەو ولاتى وا زىندانى تىدایه.

- كورە غەوزى چى؟ كە حاجى عەوللە لە دوورەوە چاوى بە
تو دەكەوت لە رىگاكەى مىلان، دەبۈت" هۆ .. هۆ .. هۆ
ئەوە زۇپنا لىدەرەكەى جەھەنەم ھات، سەگە سورەكە
ھات؟

تىنى رۆژ لە ناوجچوانى بەبى پرسىاركىدىن دەبىنرا“
گۆچانەكەى دەستى دەكەوتە پىشى” دەچوينە مالۇوه“ و
پىكەوه چاكەمان دەخواردەوه باسى راز و
نيازەكانمان دەكىرد“ گەمە و گالىتەمان دەكىرد“ كە قورئان
ھەلگەرەكان“ كە ئەولادى ئەو قورىشىيە بازىرگانەي وَا كچى تو
سالى زەوتىركەد“ كە سەعد و خالد و بەكر و عەلى و حەسەن و
حسىئەن شالاوى ئەنفاليان هىئىنا“ حاجى عەولايىان لە كەل
خۆ بىد“ لە ناو مۆلگاکەيان قايىمىان كرد“ لە شەۋىيەكدا پىيان
وت: بېرىق بېرىق مالۇوه ! !

حاجى عەولۇ: ئا خىر بەم شەوه بېرىق كۈي بېرىق“ نە پارەم بېيىه“
نە مالى ناسياوېتك دەناسىم“ با ئەمشەوېش لىيەرە بېتىنەوه !
كە رۆژ بېوه“ حاجى خۆى كۆكىرىدېۋوھ“ بەلام بەر نەدرا“
كولەباران كرا..

ئىستا بەم بەيانىيەدا، گويم لە دەنگى هۆرە كىرىنە كەيتى بۆ¹
مالناوايىيە كەى قازى” سەرى نەوي كىرىبوو“ گۆچانە كەى دا
بە بەر خۆيدا و بە چەماويە وە رووى كىردى ياللهكە: هۆ، هۆ
هۆ، هۆ“ هۆ برا||||| ، برا||||| هۆ...
تەنگە كەى شانت، پەنجا پىاو بۇ بە دواتە وە هۆ هۆ هۆ
برا...²

ياللهكە و كۆچكى خپەكە و جۆگە ئاوه درىيژە كە حاجى بە
تاقى تەنها بۆ ئەو بەرى رونى مىتىابۇ دەنگىيان لىيۇه
دەرنەچو“ هىچ مەلىك نەدەفېرى“ روخسارە كان تەنها سکوت
بۇ و مەرگ و گىانى هەناسە و جولە لى بېرىۋى تا ئەبەدى
حاجى من لەويىدا بۆ يەكەم جار چاوم بە مەرگ كەوت ..³

ئەزانن چى؟ " تىئورەكان رەنگىان بۆرە ... بەلام دارى
زىيان ھەمىشە بە سەۋىزى دەمىننىتەوە !!"

من نیستاش ههوم، ههروا غهوزیش شووعی زهمانی خوى
بیوو! ئهوساکه سنگم ده رگای غهوز بیوو” بۇ کوئیر و شەل و
پەككەوتتو نەدار وبرسییەكان کراوه بیوو” به خۆپاپى
شۆربايان دەخوارد . لە يادمە، لە تەنیشتى ده رگاكەي
ژۈرۈك ھېبیوو، پیاوېتى بە تەمنەن” کراس چەرمى، ردىن
سپى لى دادەنیشت” نورى لى دەبارى، پیاو حەنرى دەكىد
تەماشاي بکات” ھەر جارىك لەۋى تىپەریبام، رادەوەستام و
تىئر تىئر تەماشايىم دەكىد” لە نەھىنى دەچو، چەند جارىك لە
پیشى ده رگاكەي دەھاتم و دەچوم، دەمۇيىست بىزانم چى

- کوپم ئەمە فەزانىكى گەورەيە، مورىدىكى
بەناوبانگى غەۋە ..

ھەندى جار بە دايكانه دەوترا: دايە گيان دوور نىيە،
کورپەكت لە پشت ئەو دەرگا يەيدا بىت كە وا بە رەنگى
سۇور لەسەرى نوسراوه: لاگەر!

ئەوە لاگەرى كالاً و كوتال نەبۇو” لاگەرىكى بەشەرى بۇ!
ھەندىكىش ھەبۇو درقى سېپىيان بۆ دەكردن” يا دلىان
دەدانەوە ! دايىكىكى زۇر دەھاتن بۆ پرسىيارى
جەركوشە كانيان” دەيانويسىت تەنها چاويان پى بکەويت،
لە باوهشيان بىگىن، بە سەريانەوە بىگىن، دلىان بەدەنەوە و
ھىچى تر .

لەم رۆژەدا هەندى لە وانەی ھاوسمەریان ھەبۇو” پەنایان
دەبرد بۇ دۆست و براادەرەکانیان“ لە کاتى پیویست پارەیان
دەدا، بۇ ئەوهى وەك چاودىئىك لە بەردەم ئاودەستەكە
راوەستن و خۆشیان لە گەل ھاوسمەرەکانیان بۇ ناوى بېقىن“
بە پەل پەل تىكەلاؤى يەكتىر بىن .

- خۆت داکەنە، دەى خىرا... خىراكە ... ھەموى دامەكەنە
... ئەوهندە بەسە ! ھەناسەيان سوار دەبۇو، بەحال
دەنگىيان لى دەردەچوو ... تکات لى دەكەم خۆت راگرە،
دەنگ دەرمەكە .. تو جارىك خىرا .. تۈزىكە ماوە ..
”
كەس نەھات؟“

- تۆقت دەرچىت، خەرىك بە بۇ خۆت، نەخىر كەس“ لىدە بۇ

ئا... ئا، وەتن ئاودەستخانە بۇو” بۇنى گۇواى لى دەھات
ئالاکەيشى ئەو دەستەسپلە بۇو، كە زىندانى و ھاوسمەرە
شىكست و خەمبارەكانىيان خۆيانيان پىپاڭ دەكردەوە !

- ئەى ياسا؟

- شەرمەزارى و توقىن و تەل بەند !

- رەوشت؟

- رەشاشى پۆرسەعيد و پەتى خنکاندىن !

- زانست؟

- بە كۆمەل كوشتن و رەش بىگىر !

- بېرىۋاوه؟

- يەكىرىتن، ئازادى، سۆسيالىيزم ... دەولەتىكى بە هىز ”
شارستانىيەتى نەتەوەي عەرەب“ سەرۆكى كەورە و مەزن !

- خۆشەويىستى؟

- خون؟

- به ریوبه رایه تی ئاسایشى گشتى .

- پىکەنین؟

- پىلانىتىكى دوزىمن

- سروود؟

- يەكىتى پارچە كانى ولاٽى عەرەبى

- فەلسەفە؟

- گەلى عەرەب نامىرىت ! ...

نهوزاد ئازەرى، كارمەندى ئۆزىدى باك لە كەركوك وفايەق
تازە بىوون بە زاوا، سەريان دادەنا لەلاي يەك و هەر خوتە
خوتىيان دەھات وەندى جارىش لە داخاندا بۆ خويان بە ئەم

سەريان هەينام” ئاخىر ئەمە حالە! پاش حەوت سال
تىدەچم! كى دەزانىت چىم بەسەر دىت كى دەلىت ئەو ھەتا
ئەو كاتە چاوهپوانىم دەكات!

فايەق : براكهەم حالى چى، بۇ حال ماوە، بەلام ئەللىي چى،
ئەمانە وەحشن وەحش و توشمان بۇون، دەرى كورە ئەمەش
تەواو دەبىت! تۆش پىويىست ناكات ئەوهندە رەش بىن
بىت” پىويىست ناكات لە ئىستاوه ختۇرە و ترسى بە جى
ھېشتن لە دل بىرىت” ئەزانى تۆ قىسى قور دەكەى، مروڻ
دەمىكە بە تەنها بە جى ھىلاراوه، پاشان ئەو مافى خۆيەتى
چاوهپوانى دەعبايهكى وەك تۆ بکات يانەكاد ” تۆ جارى
بىر سەمیل قەلەمىكەت بىگۈرە، يا ھەر وەك خالد بىتاشە!

فایهق: وا ئازانی تاپوت گردووه؟ راسته ناخوشه، بەلام
ئەلیی چى، ژیان وايە!

ھەندى جاريش فزهيان لىيوه نەدەھات" كەسيان ئاگاي لە
وى تر نەدەما، دەتاسان" روخساريyan جارىك مۇن دەبۇو و
جارىك بزەي خەندەيان دەھات!

نەوزاد: بە كۆي گەيشتىت؟
فایهق: نازانم، ئەى تو؟

نەوزاد: لە لاي ئەو بوم، باسى شايىھەمان بۇ يەكتىر
دەكرد! دەنیا يەكمان پىك دەھىينا لە ھەموو رەنگەكان (بىن
دەنگى)... نەدەبۇو رۆزىك .. سەعاتىك درەنگ تر
بىگىن؟ سەر رومەتى تەر دەبۇو... برا، ئەگەر نەگرىيم چى
بکەم؟ ئەوجا گريان چ سودىكى ھەيە؟ سەد سالى تريش

که وتووه" تاقه توانی من ئوهیه، مرۆشم، وەک هەر
مرۆشیکی تر، تەنھا نەمەدەویست ببم بە دەنگیان، ئەمەش
نۇر بۇو بۇ ئەوان" با با، من هەر بە راستى گیفارەيەكم بۇ
خۆم، دەنا بۇ دەمگەن؟ لە من دەترسان بۆيە زىندانىان
كىرم" بە گرتى من چى گورپا؟ هېچ ، هەر هېچ! چۆنە
ئىستا بۇ لاي بەرىۋە بەرى زىندان بىرۇم، پى بلۇم: كە بە
گرتى من هېچ نە گورىت بۆچى ئازادم ناكەن؟ هەروا منىش
تاقەتى زىندانم نە ماوه، بە سە ئىتىر" ئەگەر ھەوهسە،
بە سە" دەمەویت بۇ لاي ھاوسمەرە كەم بىرۇم، ئەو چاوه روام
دەكەت! ئەرى فايەق چۆنە بلى": باشە، فەرمۇو، بە خىر
بچىت، داواي لى بوردىن دەكەم" ھيوادارم دلتان لە ئىتمە
نەرەنجىت، سەلاؤم ھەيە بۇ ھاوسمەرە كەت!

تیرت دهکات" دوریش نییه بلیت شیت بووی و به دارکاری
بتبات بۆ ناو زیندانه تاقه که سیکان! ئەوچار چی
دهکەی؟...

نهوزاد: ئەگەر وام لە گەل بکات ، به هاواریک پى دەلیم"
قوپت بەسەر نەگبەت، تویش زیندانیت، دلت بە چى خۆشە?
ئەو نییه تویش شەو و رۆژ لىرە بەسەر دەبەيت" توڭالىتە
بە خۆت دەکەي"" فايەق جا وا نییە؟ جياوازىكە ھەر
ئەوهندەيە، ئەو جلوبەرگى سەونى لە بەرە و من جلوبەرگى
بۇريان لەبر كردووم" ئەو رازىيە بەو رەنگە ، بەلام من بە
زور لەبريان كردووم" من بە زور بۆ ئەم جىڭا بى تام و
لەزەتە هىتناويانم" ئەو خۆى بۆ ئېرە هاتووه" های های"
باشه ئەو كابرايە بۆ ئەوهندە كەرە؟ كەر لە چاوى ئەو
پاشايە" هەموو شتىكى ترسناكىيان لى چاوهپوان دەكرىت !

فایهق: گرنگ ئوهیه مرؤڤ نه کوزیتەوە، هەر وا بە
گیرساندنهوھ بەمینیتەوە ”ئوان مەرگ بلاودەکەنەوە، ئىمە
ژيان! ئەمە هەموو مەسەلەکەيە!

نه وزاد: گیرساندنهوھى چى؟ تك...تك... تاك ...تك
... تاك... دەبى بە درىزايى حەوت سال لە سەر ئەم
جىڭا يە بە تەنھا يى بە سەر بېم” كات دەپوات و
ناگە پىتەوە” منىش دەبى دووبارەرى ھەمان شتە
دووبارە كراوه كان بکەمەوە” لە دەرهەویش شتىكى وا ئومىد
بە خش بەدى ناكرىت..!

فایهق: نەوە كەلە زل” پىيموابىت، ئەمانە پىشتر زانىويانە
ئىمە حەز لە چارەرى زىندان ناكەين، بۆيە لە بىن ملىان گرتىن
و بۇ ئىرە هاوردىيانىن! ...

نهوت

کریکاری

کوپی

فایهق(هونه رمهند)

سازی: "تاوانبار" !

سزا: حهوت سال زیندانی !

چارهنووس: په تابه ر له نه مسا

نهوزاد مه حه مه د: بی تاوان !

سزا: حهوت سال زیندانی !

که نعان شيرزاد، کوپی کریکاری نهوت سازی: بی تاوان

سزا: حهوت سال زیندانی !

تاوانه کهی ئه وه بوبه، رۆژیک براکهی میوانی هاتبورو ئه م

چايی پیشکەش كردبوون !

که نعان: خۆزگا له جياتى چاي، قوزه لقورت بیامه پییان،

ئه وه كهی چاي بى "ئاگرى بى و چويه عومرم" من جوزانم !

مه حمود سهوزئه لی (کریکاری باره لگر): بی تاوان .

سزا: دوو سال زیندانی

چاره نوس:....

جه هاد(کریکاری هوتیل): بی تاوان

سزا: دوو سال زیندانی

چاره نوس:....

عادل باوه موراد(سهربان): بی تاوان !

سزا: دوو سال زیندانی !

چاره نوس:....!

عومه ر مهنسور(سهربان): ...

سزا: دوو سال زیندانی !

چاره نوس: بی کار

عه زیز مهلا حه سه ن(کوپی دوکاندار)، قوتا بی ئاماده بی:

خالد وەھاب(کوپى كريکار)، فەرمانبەر: توانبار!

سزا: پازدە سال زيندانى!

چارهنووس: لە سلىمانى تىرۇركرا!

تالىب مە حەممەد(کوپى كريکار)، يارىدەرى پزىشك: ...!

سزا: دە سال زيندانى!

چارهنووس: ...!

ئەممەد سالىح(کوپى كريکارى نەوت سازى)، فەرمانبەر: ...

سزا: دە سال زيندانى!

چارهنووس: ...!

ریاز سەلاح(کوپى ئاسنگەر)، قوتابى زانكتۇ: ...

سزا: حەوت سال زيندانى!

چارهنووس: ...!

مە حمود وارانى(كريکارى دارتاشى): ...

سزا: دوو سال زیندانی !

چاره‌نوس: په نابه‌ر له ئەلمانیا.

عەبدولخالق غەریب(کورپی پۆلیس)، کارمەند: ...

سزا: حەوت سال زیندانی !

چاره‌نوس: بازدەکانی دۆپوا !

حسین قاسم (کریکان): تاوانبار !

سزا: پازدە سال زیندانی !

چاره‌نوس: بى کار.

فوئاد عەلی(کارمەند): تاوانبار !

سزا: حەوت سال زیندانی !

چاره‌نوس: ... !

تالب رەئوف قەيتەران: ...

سزا: پازدە سال زیندانی !

چاره‌نوس: شه‌هید.

جومعه عه‌زیز(کورپی هه‌زاریک)، کریکار: تاوانبار!

سزا: پازده سال زیندانی!

چاره‌نوس: له ئیران کوژرا!

ئه‌کرەم(کریکار):....

سزا: پازده سال زیندانی!

چاره‌نوس: له کاتى خزمەتى سەربازى گولە بارانکرا

مه‌حەمد جاسم(بنه‌مالەیەکى هه‌زار): بى تاوان!

سزا: حەوت سال زیندانی!

چاره‌نوس: له کاتى سەفەر بۆ مۆلگەی سەربازى، له ناو
ئۆتومبیل سوتا.

خەلیل جەلال: (کریکار):....

سزا: دوو سال زیندانی!

چاره‌نوس: په‌نابر له سوید.

حسین سه‌ید(کوپی مهلا) کریکاری دارتاش: ...

سزا: حوت سال زیندانی!

چاره‌نوس: ...

یه‌کیک وهک عادل و مه‌حمود بهیناو بین بهر لووتی (...)

ده‌کرت و زمانیان کول ده‌کرد!

عادل پیّی دهوت: وه‌للا کشتی تاوان مشکیکه‌ده" ئىـ

داکنه‌ی ئىـتر، ئىـزى مهـيمونى!

مهـحمود سهـوزئهـلى: وـهـ حـهـ مـالـيـكـهـ رـازـىـ بـيـمـ، توـ بـهـ دـبـهـ خـتـمـ

كرـدـيـدـ، بـهـ لـامـ گـهـ رـهـ دـهـ نـازـادـ بـودـ" تـهـ عـزـيـزـهـ گـهـ يـانـ خـرـ

ئـهـ تـرـانـدـ!

نۆربەی براوەرەکان لە ناو زیندان دەمیئننەوە ” بە تەنھا
دەرچوون تامى نىيە وەك ئەوی بە كۆمەل بەرىيون“
دەرەویش زیندانە، زیندانىكى گورە، و دەنگى بۆمباكىدىن
ھىشتا هەر كې نەببۇوه ” ئەوھ نىيە ئىستايىش لەيرە و
لەوئى دەنگىيان دىت“ ئەللىي برا ئەگەر جەنگ نەبىت ” كەنم
سەوز نابىت ! نان تەنھا بە جەنگاوهاران دەدرا“ شەوه
دروشمى ”ھەموو شتىك لە پىتىاوى جەنگ“ دا ھەلگرتبوو“
شارستانىيە سپى رەنگەكان، ئەوهندە تۆپ و فىشەكىان
بەرھەم ھىنابۇو(ھىنَاوە)“ بەشى چوار جەنگى جىهانى تر
دەكات، ئەللىي ديموكراتىيەت لەسەر نوكى فىشەكەكان
بەرىيەوە دەچىت !

- ئەى خۇ ئەمان نەھاتوون بە نۆر چەكەكانيان بە وان

- ئەمانه دروستى دەكەن ”وله هەر جىگا يەك دەسکردىيەكى
خۆيان قىت كردۇتەوه ”دە گىروگرفتىشيان سازداوه ” بازار
ھەي بازار ”ھەزار پىيانق دەكەن بە قوربانى بالى فرقەيەكى
جەنگى !

... لە ولايشەوه، گوگۇختىيەك فيئر ببۇو ھەموو رۆزىك لە سەر
ديوارى كۈرەپانى زىندانەكە دادەنىشتەوه، دوورىش نەبۇو
ھەر جارىك گوگۇختىيەكى تر بوبىت ”كە دەفپى ھەموومان
ئاواتمان دەخواست بىين بەو گوگۇختىيە به لام پۆلىسى سەر
بورجى چاودىرى كىرىنەكە خەندەي سەر لىيەكانى سارد
دەكردەوه ” نەياندە هيىشت لە گەلەياندا بېرىپىن ” بالەكانيان
دەشكەندىن به لام ھىچ ھىزىك نەبۇو رېڭا لە خەونەكان
بىگرىت، شەوان خەون حۆكم رانى دەكرد ” بە نەھىنى

باوهشی گهرمی بۆ دەکردمەوە "کى دەلئى من
زیندانیم؟" زقدیهی شەوان لە لیواری ئەلۆهن شایی ولوغان
بwoo، کە بیتدار دەبومەوە لە قەرهویلەکەوە سەرم دادەگرت،
پیش ئەوهی بەیانی باش لە فایهق و نەوزاد بکەم، خشەیان
دەکرد لە پیکەنین!
فایهق: ها؟ دیسان؟

... -

نەوزاد: ئەللاھو سیکەم ئۆغلان!
- فایهق: ها... ها... ها... فروید وتنی...!
کوره فرویدی چی، فروید کەلە شەکری شکاندووھ! مرۆڤ لە
واقیعدا لە ئازادی بى بەش بکریت، بە خەون پیتەگات"
خەون مانیفیستی زیندانیکانه" خەون، پەپولەیەکە"
سولتانیکى جەربەزەیە کەس نییە بتوانیت زەفرى پى

ئەوە ئەلۆن، ئەوە پردى پىچ "ئەوە ئەوينەكەى تەمن" هەر يەكترى لە باوهش بگىن تا خەوتان لى دەكەۋىت" ئەوە نان و ئاوى ھاوېش، ئەوە ئاوازه بالا بەرزەكان" ئەوە كەلات، ئەوە بلوىرەكەى رەحيم، ئەوە ... ئاي چەند بەختەوەر دەبۈم" گەرپاسەوانەكان بىانزانىبىا، ھەم خۆم و ھەم خەونەكانميان لە كور دەنا " سوپاس بۇ نھىنى پاراستنى ھەردوو لامان" با جەلاادەكان ھەر بۇ خۆيان بلىن: تو زىندانىت" تو لە ژىز دەسەلاتى ئىمەى " ژيانىت بە دەستى ئىمەيە" نق بىكەيت ، نقىنت دەبپىن! . ئەم قسانە ھىچ نرخىكى نەبۇو" ھەندى جار وام دەزانى خەو دەبىن، كە زىندانىيە سىخورەكە شەپى پىفرۇشتىم، خۆيىشم نەمزانى چۆن لە بەردهم ھەموو زىندانىكەن سەرو گوپلاكىم داگرت، بەلام پاشان شەلاقىنىكى وايان پىكىرمىم، نەمدەزانى لە

پیکه‌وه رامان دهکرد، له توى دیواره کانه‌وه ده رده چوین
وده رویشتن“ به پهله‌ی تیشك همو دنیامان ده بیني ..

دھلین: خون راستی مرؤفہ!

دهلیز: نه خیر خهون مامانی مرؤفه!

دەلىن: خەون خۇ مەلخەلەتىندە!

دهلین : وانییه مرؤف خهونیکی له بین نههاتووه !

دنهلين: هردووکيان يهك شتن، نه خهون ده توانيت به بې
مرؤفه بېشىت، نه يش مرؤفه به بې خهون!

دهلین: گه رخون له ناو مرؤف مرد "مرؤفیش ده مریت !

- "نگاداری .. نگاداری: یا نهاده...ال...می مهدینهت..."

نه لکیرا ارام، چهند ده توان خهونه کانتان به رین بکن، تا

نه لوهه نيش به روخساريان بکه وينت، گويي هموويان به
نوازه کاني شمشاله کهی ره حيم پر بکه ن . . .

جاریک پیلانی زیندان شکاندن هاته پیشنهاد، ئەسعەد و تى:
ھەمانەی غازەكان بە کار دەھېنین ... يەكىكى تر و تى:
دەتوانىن بە شەو بەسەر دیوارەكەوە باز بەدەين . بەلام ھىچ
بۇوۇي نەدا

چہلا دھکان،

ئەم شەو سلولەكەم

به وشهی ئازادی دوو گیان كرد! (زیندانییەکى تشىلى نهناسراو)

لهولایشهوه شهوه چاک و خراپهی میژووی کهلى عرهبى

دیار بتو ”ئەتكەر بقۇئەوە دروست بتوه ببىت بە ئاميرىك
بۇ پەت خستن بە ملى مرۆڤ ”ھېشتا قوريانىيەكانى
پەلەفترتكىيان دەكرد، ئەو سەعات و پارچە ئالتونەكانىيانى
دەدنى ”پارەكانىيانى دەخستە گىرفان.

چۈن دەيتوانى بزىت؟ مەبەستم، چۈن ئىانى رۇڭانەى بەسەر
دەبرد؟ پىىدەكەنى؟ خۆشەويىست يَا مندالى ھەبتو؟ ئەى
برادەر و دۆست؟ ... پاسەوانەكانىش قىسىيان لە گەل
نەدەكرد، تەنانەت لىيىشى دەترسان! ئەو جىڭايە ئەوى لى
بنوستبا كەس لە سەرى نەدەنوست! ئەوه كى واي
لىيىكىدووه ببىت بە ئامرازى كوشتن؟

محىدىن: گرفته كە ئەمانە نىن! گرفته كە ئەوهىيە، بۆچى

زیندانن، بەبى وى ناتوانن هەبن” ناتوانن درىزه بە¹
تowanەكانيان بدهن” بۆيە دەبى بەبردەوام تاوان بەبەرهەم
بەپىن!

((باوکە ، بۆچى گورگە بەدھۆكە ناكۇژن؟
دايىكى خۆم، ھەولى كوشتنى دەدرىيت، بەلام گورگە
سېپىيەكانى ھاو خۇوى نۇر دندانيان تىئىڭىردووه، بۆيە ھەتا
ئىستا زەفەرى پى نەبراوه، بەلام بۆ كوي دەچىت، ھىچ
جارەي نىيە !))

(٣)

ئەم بەيانىيەم لى بۇوه بە زىندانىتىكى گەورە، ھەرچەند بەر
تەسک ترە لە زىندانە ئىنفرادىكەن" لە تۈرى خانە يەكى ناو
مېشىكمدaiيە، بەلام جىڭام تىدا نابىتتەوە، بە عەمەلىياتىش
دۇور ناخىرتتەوە ھەر بۆيە منىش ياران، يارانى زىندان
شكىن، شكىنەرى ھۆكەنلىزىلەت: دل ھەر يەكىگە و سەوزە
بىردىكە سەى !

سەوزە يىش دۇورە ۰۰۰ و " خىللى دۇزمۇن دەورى داوه ۰۰۰ ."

ئەم بەيانىيە دەمزانى توانام بە سەر گۈپىنى شتەكان
ناشكىت، سەردەمى پالەوانچىتى ھرقەل و عەبدوللا و
شەمشۇن و دىنگە و عەنتە، ئەبن شەداد دەمتكە بەسىء

لەم سەردەمەی نىستادا” زەمین ئەوهنە بچوک بۇوهتەوە،
دەولەتكان بۇون بە گەپەكى بچوک” هەندىكىيان بە گەپەكى
بن بەست” دەريا وئۇقىات سەكانىش پىس كراون، وەكو
سەرچاوهكەيان بەر تەسک بونەتەوە” مەرقىشەتەسەت بە
جي تەسکى دەكەت، بەلام نەمدەزانى بۆچى پاش ھەمان
بەزە قۆپەكان: مىزىكىردن، دەست ودەموجاو شۆردن
ونابەدلى چا لى نان و خۆزگە بەوهى كىسىه چايىكە بېيت بە
كىسىه قاوە” بىرىيکى چىڭن و قىزئاواھر بە مىشكدا ھات:
ئەمۇق مىزۇو كوتايى پى دىت! دەبى كوتايى پى بېت” خۆت
كۆكەرهوە، هىچ داد و بىدادىك نايخوات، ھاوارىش بکەيت،
كەس گوئى لى نابېت” گوئىشيان لى بېت، كەس نايته
دەنگتەوە، وەك كاكە كۆمار” لە ناوه راستى مالە بەرزەكانى
(گرۇنە) كە لە لايەنى كەمهوە لە ھەر خانويەكى دۇو سەد

چرایه کی خوشویستی و دوستایه تی کوژایه وه وجاریکی تر
چاومان پی ناکه ویته وه .. و تیان: جوینه کانیشی
خوشویستی بون " کاس نه بوو خوشی نه ویت " خزمه تی
هه زاران که سی کرد، به لام که به هاوایش داوای یارمه تی
کردبورو، که س به هانایه وه نه هاتبورو " به تاقی ته نهای خوی و
هاواره کانی له ناو بە فره که خه ویان لی که وت " سیریلانکای
پرسه بار نه وندھی دی پرسه بار کرا... ئای لەم سەر دەم
ویران بورو .. تازه کی پاش کارکردنی شهوان، بیره کەی
بە دەسته وە دەگریت و بە دەنگی بەرز سەلاؤ لە ناسیاوه کانی
دەکات " زیان بە شەقامە مۆنە کان بە دات .. تازه کی لە سەر
شەقام بمبینیت و بە گەمە پیم بلیت " ها کەی زیندان
دەکەن ؟ " کەس، تەنها کۆمار بورو، نەویش رۆی "
روخساریکی شیرین " مرؤفیکی گەورە بە بی دەنگی مالنَاوای

دهلین: فاشی له ولاته که مان نه ماوه، کاتی خۆی هه بون و
له ناوبراو !

دهلین: ئەوانەی بە کارى وا هەلددەستن، مندالگارن،
پەيوەندىيان بە سیاسەتەوه نىيە !

دهلین: ئەوانە چەند كەسيكى تىينەگە يشتون !

دهلین: دەبى بۆ چارە سەرکردنى ئەم كرفته، زمارەي
فەرمانبەرى كاروبارى كۆمەلايەتى زياد بکەين !

ھەيشە دەلىت: سىستېمەكە بە شىوارى جۇراوجۇر ئەو
تاوانبارانە بۆ كارە ترسناكە كەيان ئامادە دەكات !

دهلین: ئەوانە رۆشنېير و چەندىن رۆژنامە و خاوهن
پاره و پۈولىيان لە گەلدايە !

پۆرھمان دەرچو، کیانمان دەرھات، بەسە! "مەدن لەم حالە باشتەرە"! بۇوە بە تەوق بەسەر عالەمەکە و واز ناھىيىت، هەر ئەللىي سەرۆكى وولاتانن" هەتا نەمنى يَا نەتوقپىتىرىن واز ناھىيىن" ئەوە چەندىن سەدەيە ئەم قۇناغە بە دوا پەھى گەيشتۇوه، كەچى وا هەر ماوەتەوە" هەرچەند ھەولۇدەدرىت كۆتايى پى بەتىرىت، كۆتايى پىتەناھىيىت، ئىبرايىم ئەسوھەد گوتەنى "ئىژىكىسىخ خواس"" بە لافاو خوين دەدرىت" بەلام هەتا ئىستا هەر مىچ! دلۇپ دلۇپ بەم بەيانىيەدا بەر چاوم دەگرن، يەك مiliون، دوو مiliون... ، سى مiliون، سەد مiliون... دوو سەد مiliون... هەزار مiliون دلۇپە خوين خۆيان دەكەنە ئۇورەكەم و دەرقىن، هەر ھەمووييان يەك شت دەلىن: زىندان و پۆليس ماوە؟

داهاتومانن.
قوربانيکان،
دههول و زوپنای هلهپرکيکانى
دوارقزمانن ...
ئاي، ياران گەرئيوه نەبان ! ئىستاش زنجيريان لە گەردن
دەكەدىن" خۆشيان ماسكە ئاسىنىنەكەيان بە ناو
شارەكانىاندا دەكىپا: "كى ھەوهسى جەنك و بازىگانى ھېي
دەبى من بە ناو شاردا ھەلگرى" پىش ئەوهى بۇ
راوروتىكىن و داگىرگىتن بەپى بىكەون، بە قىلى ئاسىنىن بەر
و دواى ژنهكانىان قفل دەكىد" تەنها رىي مىز و ئاو بەدەست
گەياندى بەر تەسک بۇ دەھىشتەوە" وئەمجار رىڭا
دۇورەكانىان دەگىتە بەر" بەو حالە بنەماي ئەم
شارستانىيەتە دۆزەخەيانە دامەززاند" كەللە پۇتكان دەلىن"

- کوره ئەمانه "لەسەر مالىم بده لە بالم" ن، جاران دەچوون راوه بەشەريان دەکرد" کۆتىان دەکردن و بە پاپۇر بەرهو باکور دەيانھىنان، كە بىنیان لهۇي تەنها هيىزى بازو نىيە، كەرەستەئ خاۋىش ھېيە، دەستىيان كرد بە لەشكىرىكىشان، سەرباز و تۆپ و فرۇكەكانىيان بەرى خىست، بەلام ئىستا زىرەكانەتر بىردىكەنەوە: بازارەكانىيان بەسەر خۆيان دابەش كردووە "شەروشۇرەكانىيان لهۇي دەگىپىن" ئاگرە سوورە لە منهوو دوورە"" بەلام ھەر خۆشىيان بە تۆپ و فرۇكە و كۆماندۇقى تايىبەت وەك ناوبىزىكەر پەيدا دەبن" بانگەشە ئاشتى دەكەن :

- لەشكىرى فەرنىسى دەچىت بۇ رواندا!
- لەشكىرى ئىتاليا دەچىت بۇ ئەلبانيا!
- لەشكىرى ئەلمانى دەچىت بۇ يۈگىسلەفيا" لە كاتى

- ئەمەریکیکان دەچن بۆ ناوچەی نەوت و گاز!
ھەمان خوی شەوەیان ھەیە !

کە پیویستشیان بە دەستى کارى ھەرزان ھەبىت،
بەئاشكرايى و زىير بە ژىرخەلکە ناچار دەكەن بە خۆيان
رووھو باکور ھەلبىن "ئەگەر ژمارەی ھەلھاتووه کان زۇد بن"
دەيانسوتىن يا سىنورداشىان دەكەن" زۇد بە ئاسانى
ڇيانيان لى تال دەكەن" لە دېياندا دەيان بېپارى ياسابى
دەردەكەن ! رۆژنامەكانشىان ھەموو رۆژىك ژەھرەكانيان
بلاو دەكەنەوە: پەنا به رېك لە دىنى گىرا... باندىكى خارجى
بە دوو كىلو ھېرۋئىن دەسگىر كران!... خارجىيەك بە
چەقق رەفيقەكەي خۆبىي كوشت... خارجىيەكان پىسن...
خارجيچەكان نازانن ماشىنى جل شۆردن بە كار بەھىن،
خارجييەك ژنهكەي كوشت... خارجييەك مندالەكەي رفاند

هەلبەت خۆشیان هەمان ئەم کاره درژانه دەگەن ...
لەولایشەوە بە منیش دەلیئن" سەبرت ھەبیت، بە پەله
نابیت، دەبى سەبرت ببیت بە دەریا "!

ئەم سەبرە گواوییه چییە؟ چەندى تر سەبر؟" چرا ھەلبگەرە
بزان گووی تى ماوه"!

دەشلیئن لە گەل کوتایی پیتەنانی ئەم میژووە" میژووی
ئەلۆهن دەست پېدەکاتەوە! وئەم بەيانییە لە موژدەی ئەو
بەيانییە دەچیت کە وا میژووەکەيان پادەگیریت وبو ھەتا
ھەتا یە کوتایی پېدیت" خەلک ھاوار دەگەن: بەسە! بەسە
ئیتر! ئەمە چ ژیانیکە" ئاخىر ئەمە كەی ژیانە، ئەمە
نەنگییە! بۆیە ئەم بەيانییە لە بەسەرھاتیکدا دەچیت لە

هاوسیکه‌ی به رامبه‌رم به ته‌نها ده‌ژیت" سالانیکه که‌س بۆ
سەرداش سەری به ماله‌که‌یدا نه‌کردوه" بۆ به گزداچوونی
ته‌ناییه‌که‌ی، بۆ پیاسه‌کردن ئاساییه‌که‌ی سەر لە به‌یانیانی
ده‌پروات" به قاچه باریک بوجه‌کانی ده‌لیت: وەره با ئیمرۆش
بە سەر هەمان جى پیکانی رابردۇو پى بنیین" بى گومان
ئوانیش بیرمان دەکەن، وەره با دلىان سەخلت نەبیت،
دنیا ئەوە ناهیئنیت، با رۆژباشیان لى بکەین، ئەوانیش دلىان
خوش دەبیتەوە" قاچه‌کانی بە خۆیان ریگاکە دەناسن"
زور باشیش دەزانیت کە لە سەرە ریگاکە‌یدا پیرەژن و پیاوە
ناسیاواه‌کانیشی دەبینیت" دوا هەوالى ھاوسي و ماله‌کانی
دەورویه‌ر بۆ يەكترى دەگىرنەوە "دوینى" بە ھاوسيکەم وەت:
پەنجەرەی ژىرخانەکەت كراوه‌تەوە... كچەكەم چووه بۆ
سەفەر، سبەی دەبى گولەکانی ناو ماله‌کەی ناو بدهم ...

بۆ ماوه‌ته‌وه؟ باسی چی بکات؟ له ناخی ناخه‌وه‌یدا
ده‌زانیت ژیانی کوتایی پی هاتووه، به‌لام به‌زه‌بری توانا
جه‌سته‌بیه‌که‌ی، ناچارکراوه هیشتا هه‌ناسه بکیشیت“
به‌یانیان به هه‌مان ریگا بۆ پیاسه‌کردن‌که‌ی بپوات، هه‌ندی
جاریش به بی ئه‌وه‌ی ئامانجیکی دیاری کراوی هه‌بیت ملی
ریگایه‌کی تر ده‌گریتە بهر ! له نه‌نکه‌که‌ی خانم مایه‌ر
ده‌چیت که وا پیش دوا رویشتن‌که‌ی به سی سال، واته
پاش دوا رویشتنی میردە‌که‌ی، هه‌مو روژیک ده‌یوت" مه‌رگم
هاتووه... نامه‌ویت چیتر بژیم" دلم دیشیت، فریام بکهون وا
که‌وتم" روشنایی چاوم نه‌ماوه..." به‌لام ئه‌و کاته روی که
كورسايیکه‌ی بwoo به بیست کیلو" تنه‌ها ئیسقانه‌که‌ی
ما بووه" پیسته‌که‌یشی ده‌پزی ! مردن‌که‌ی ئاسایی نه‌بوو،
هیچ به دووری نازانم به هه‌مو هوشیکه‌وه له خواردن مانی

دورویشی نازانم له ناو گوره که یشی هناسهی تیدا مابی” ئەو
کاتە مردبیت که ئىتر ئۆكسجین له ناو تابوتە کەی نەماپیت!
بە دریزایی سى سال مەرگى خۆیی دەخواست” بەيانییە کانى
لى بیبون بە بار بەسەرييەوە” مەبەستم ئەوهىيە هەمۇو
رۆژە کەی لى بیبو بە بار بەسەرييەوە” کەس نەبوو له گەلیدا
بدویت” کچە خزمەتكارە کە نەبیت” ئەمیش له ھفتە کەدا
دوو جار بۆ جلویەرگ شۆردن و پاکىرىدە وەی ناو مالە کەی
بۆ لای دەھات” خىرا کارە کانى جىبە جى دەكىد و
دەرۆیشت” تەنانەت نەيدە ويست کە سىش بېبىنیت” مەرگ
بیبو بە تاقە با بهتى بېركىرىدە وەی” له ناویدا دەزىيا” بە
دریزایی رۆژ له ۋۇرى نۇوستنە کەيدا لە سەر جىڭاكەی
رادە كشا“ هەندى جار دەيکۈز: نازانم بۆچى نامىم و رىزكارم
بېت لەم ئەركە دووبارە كراوانە دا” ژيان بۆ من هىچ واتايە كى

کەس ناکەم، کەسیش چاوەروانی من ناکات، نازانم چى
بکەم، سەری با دەدا ..

سەربادانەکەشمان زیاتر پرسیارە: بۆچى رئى دەگیریت لە
ئاشنا بۇونى دەنگەكان؟ مەرقەكان دەتوانن بە دەست و
قاچیش يەكترى حالى بکەن، بەلام بۆچى ئەم ھەموو لەيەك
تىنەگەيشتنە روو دەدات؟

- نەخىر تى نەگەيشتن نىيە، پىشپەكىيەكى خويىناویه ونقد
بە باشى لىي تى دەگەن!

لە راستىدا كە رۆز دەبىتەوه، دەبى هارمونى و دلدارىيەكى
نوئى لە نىوان مەرقە و مەرقە" لە نىوان مەرقە و سرۇشتى چېر و
پان وىھىندا و دەنگى چۆلەكەكان بە شىۋەيەكى تايىھى

"هەر يەكىك ساز و سەنتورى خۆى دەزەننى" بە بىئۇھەي
كۆپالى مەم ئاھەنگ پىك بەھىنەن" ئەوهەي بۇ يەكتەر ناسىن
دەستپېشخەرى بکات، گومانىكى زياترى لى دەكىيت!
دەلىن" ئەم كابرايە نۇر سەيرە، كەس لىتى تى ناگات!"
بۇيە چاڭتەر وايە مرۇۋە حورمەتى خۆى بگىيت و بە رىگاي
خۆيدا بىپوات... ئەو خۆى گىتوپىزىرنى خۆى دەكات، دەبىت
بە هۆى گىتوپىزىرنى من، ئەگەر بەھۆيت يا ھەول بىدەم
سنورەكانى، ئەو سنورانەي وا بۇ خۆى دايىناوه بشكىنەم،
رېگام لى دەكىيت و بە گىرەشىپىن ناوم دەبات" بە بىئۇ
ئەوهەي ھەولىتىش بىدات بۇ ناسىنەم" كە چى لەۋى ئەوهەي لە
ناو ئۆتومبىل يا چاخانە لە تەنيشتى كەسىكەوه دابىنىشىت يا
پىكەوه كارىك بىكەن" دوو قىسەيان لە گەل يەكتەر كەرىبىت" تا

بۆ نەگبەتیش چۆلەکە کانی ئىرە ئەوەندە بىدەنگن،
ئەلیی "مەپى پىغەمبەرن !!" دەبن بە ھۆى ھەست
پىكىرىدىنىكى زىاتر بە تەنھا يى و بىركردىنەوە لە چارەنوسى
دوارقۇزى ھەناسەكىشان !

- بۆ؟ لە مەرك دەترسى؟ بۆچى ئەوەندە خۆت بە مەرك
سەرقالى كردووه؟

من لە ژيان دەترسم! ئەم بەيانىيە سامىناكە دەمترسىيىت،
نابىينىت؟ لە وشەيەكى سەرلىق دەچىت لە كاتى باۋىشىكداڭ
و كاتىش راوه ستاوه! لە كۆتۈرىكى بال شكاو دەچم، بە چاو
دەروانم بە ئاسمان، حەزىيکى شىستانە دەمگىرىت بۆ فېين
بەلام بىتم ناكىتت بىستىڭ لە ۋەمىن بەزىمەم ...!

جريو دهيانکرد به رئىي خويان" ئافهرين چۆلەكە ئەوهنده
بزىيۇ وعەجول وکەللە هەرز و زيقن بن" بەو بەيانىيە ئەو
ھەموو زەوق و نەشوهيان لە كوى دەھيتنا؟ ئازاد نۇر جار
دەيىوت" خۆشحال بە خويان" بريما منيش چۆلەكەيەك بىام"
!

دەلىن: چۆلەكەكان بە پلهى يەكەم بەپرسىيارن بەرامبەر
شىوهى كفتوكىرنى خەلگى ئەو شارە "كەسىك نەيزانىبایي
دەيکۈ ئەمانە لە كەل يەكتىر شهر دەكان"، ھەموويان لە¹
يەك كاتدا بە دەنگى بەرز قسەيان دەكرد و گوئيان لە²
يەكترى دەگرت" لە يەكتريش تىددەگەيىشتن" سەگ ساھىبى
خۆى نەدەناسىيەوە" وەك چۆلەكەكان... ھەندى كەس ھەن
دەلىن: ئەى رىشىلەكان بۆچى ئەوهنده بى دەنگن؟ بىرۇ

دووريش نيءه له بەر سەرما يا نەبۇنى خورما و خۆر
دەنگىيان له دەست دابىت" بۆچونى وايش ھەيە گوایه"
ھەلسوكەوتى مروقەكان كاريان كردۇوه تە سەر
چۆلەكەكان! "دەلىن سەمین گۆشت نەخۆر و تويىتى" ئەوه
چاو له چاو بېپکىتىي" "بەلام مەيدىن و تويىتى" له يەكترى
فيّربۇون، ھەندى جار شتى والە سروشت روودەدات، گەشه
سەندىنی مروق لە ئاستىاندا مەتا ئىستا نەختىك كورتى
ھىناوه، ناتوانىت روونى بکاتوه" دەبى فرسەت بۆ مروق
بېھىسىت تا بتوانىت توانا لە بن نەھاتووه كانى دەربخات!
كە چى چۆلەكە بۇوه بە هۆى بىزازى و نىيگەرانى ئەم
ئافرهەتە" نەك ھەر ئەم داماوه، بىگرە ھەمو باكورى گىتى
بى بەشه له بەھەرى سۆز و دلەرفىتى چۆلەكەكان له

دهلین: گهر مەلۇچکیان ھەبایە، تەنھا لەم سەدەيە
نەدەبۇون بە ھۆى دوو جەنگى جىهانى!

ھەندى ئاركە تىيىم پى دەگات دەلىم" حەيف نىيە ئىۋەش
ناوتان چۆلەكە يە" ئىتۇھ ئاغا دەنگ نەكەرن" دە شىتىك بلىن"
بۇچى باشن ئەگەر دەنگىكتان لىيۇھ نەيەت؟ بەلام دەلىن
"گوايە لە ترسى دەنگى تۆپ و فرۆكەكانى ئېرە دەنگىيان لە
دەست داوه و ئىستايىش نەھاتونەتەوە سەر خۆيان"
چۆلەكە كان چاوهروانى قەلەبالەغى منيان دەكرد"
دەيانەويىست من بۇيان بجرييىنم" چاوهپوان بۇون من دلىان
خۆش بکەم" نازانن " سقان هات و پۈوس دېرى" بە مل
لارىيەكەوە تەماشايان دەكردم" منىش ھەر دەردى دلى
خۆم دەخواردەوە" ئەو جارە دانەويىلەيىش بۇ كېپىن و

هاوسیکه‌ی سه‌رهوه، هاوسره گه‌نجه‌که و براده‌ره‌که‌یان له
پوستخانه‌ی شاره‌که کارده‌که‌ن، به‌یانیان زوو هیشتا دنيا
تاريکه بق سه‌ر کار ده‌پون” ئوهنده هيلاك ده‌بن که‌س
گويي له ده‌نگيان نابييت“ ته‌نها له رقزانى پشودان گويم له
ده‌نگى پييان ده‌بىيت“ به‌خيرايى به سه‌ر پاچينه‌که‌وه
سه‌رده‌کون يا داده‌به‌زن“ خيزانه يوكسلافيكه‌ي قاتى
دووه‌م به خويان وسى مندالله‌که‌يان، به بى ئوهى
پرسياريان لى بكرىت، به نور بق ولاته‌که‌يان ده‌ركران، بويه
خانووه‌که تا راده‌يىكى نور كپ ومات بووه‌وه“‌که
ده‌ركرن‌که‌يان له هاوكىشە جيهانىيە‌كان مىچ رولىك
نه‌بىنىت، بقچى ده‌ريان نه‌که‌ن؟ پاشان كى به كىيە؟“ زنه
رووخش وپرج سپىكە‌ي خانوى ژماره دووی سه‌ر جاده‌که،
ئوهى وا پىش چەند مانگىك كوره‌که‌ي و هاوسرى

کەسەوە بەر لىدان كەوت وقاشه پارەكەيان دزى" هەممو
رۆژىك ئەم كارە دەكات تەنها بۆ يارمهتىدان و نەك بۆ نان
دەركىدن" چى بکات لە مالھو؟ تەسبىحى قەزواني سەد و
يەكىشى نىيە تەسبىحاتى پى بکات"

- تۇ باسى چى دەكەي كابرا؟ بۆچى لهویش دەمانچە و
كوشتن و دزى و لىدان ھېي؟

- ھاوسيي خۆمن و دەيانناسم، خۆيان باسيان دەكرد، ھەروا
كستينى ناسياوم كە زۆر بە باشى ئىنگلىزى و فەرنىسى
دەزانى، پاش تەواوكىدى دېلۆمەكەي، كاريکى باشى
دەسكەوت، مەبەستم ئەوهەي ئافەرەتىكى زىرەك بۇو، كەچى
رۆژىكىان گوايە دايىكى بە دوايدا بىت، بەلام نەهاتبوو"
كستينيش سوارى شەمەندەفەرىكى تر ببۇو وله

نۇریکەی دەنگ خۆش و گیتار ژەن" ئۇریکەی چالاک
ئەتكوت گولى بەهارە، بۆ سەر خانوو بەرزەكەی (ئىدىقىنە)
سەركەوت و خۆيى ھەلدايە خوارەوە" بە ھەمان شىيە كچە
نازدار و ئازاكەي بارە كۈلەكتىقەكەي كەبالە لە خانوويەكى
بەرز خۆيى ھەلدايە خوارەوە" دەيانگۇ" ئەمانە مەبەستىيان
خۆكوشتن نەبووه" حەزيان لە فېين بۇوه، چونكى بالىان
ھىشتا دەرنەكربۇو، كەوتىنە خوارەوە و گىانىان لە¹
"دەستدا"

بۆچونى وايش ھەبوو گوايە" ئەمانە زەمینىيان لى تالى كرابۇو،
ويىستبۇويان رووهو ئەستىرىھىيەكى تىر بېنى، بەلام
ھەولەكەيان سەرى نەگرت" ئەمانە نە لە دوور نە لە
نزيكەوە پەيوەندىيان بەو كچ و كورپە شارستانىيانوو نەبووه

ژه‌هر خوارد کردوو، گوايه گه‌شتیه‌کی ئاسمانى به دوايان
دیت و بۆ ئەستىرەيەکى تر دەيابات !

كەسانى تروتیان" ئەمانه بە مۆچكەی دايىيان نەكردووھ"
بالنده بەو تەمەنە ناتوانىت بفرېت، دەبوايه چاوه‌پوانيان
بكردايه، بەلام جىقلدانيان نەبووه، بۆيە فەوتان" !

ھر ئەلىي ئەم بەيانىيە كەيشتوون بە بپيارەكەيان"
لەلایەنى كەمەوھ كاتى بپياردانەكەيان لەم بەيانىيە
چووه... .

ئافرهتە نان فرۇشە شۇخ وشەنگ و عەيارەكەش، كە
دەيىيىم، ئەو ئافرهتە حەفتا سالىيەم بە بىر دەخاتەوھ كە
پىش يازدە سال لە ويستگايەكى ناو ھانقەر بىنىم" تازە لە
لاي ئارايشگاوه هاتبوو، دوورىش نەبوو ھەر خۆى سوور و

پیکه‌نینیان پیده‌هات، هیچ خۆیی تیک نه دهدا” لهویشدا
ئافره‌تان هیشتا له ئوهله‌لی په نجا کاندان، کراسیکی رهش يا
که‌وی توخ له بەر ده‌کەن” سه‌رپوشەکەی بۆ له سەر دەننین،
ئەگەر پیشتر نویزیان نەکردبىي، دەس به نویزىكىن دە‌کەن،
وچاوه‌روانى مەرگ دەبن، هەر ئەلیي ئەم بەيانىيە دەمن ! !
ئاخىر نە وا و نە وايش” نە شىش بسوزىد، نە كەواو ” وەك
ھەر بەيانىيەك لە كەل كچەكەيدا نانفرۇشى خۆيان دە‌کەن ”
رۆزباش و بەخىر بچنەكەيان ئەلیي تۆماركراوه ” هیچ
پەيوەندى بە گەرمى دلله‌و نېي ” هەر نانەكەيان گەرمە ! هەر
ئاگاشيان لى نېيە ” ئەوه نزىكەي پازىدە سالە لە هەمان كات
وشويىندا هەمان ئەو كارە دە‌کەن !

پياوه بىدەنگ و هىمن و قىزكۈرتەكەي خانوو ژمارە
حەوتىش كە بە دەگەمن لە مالله‌و دەردەچىت، لە

له قهبر دهچن” ئاخر بلى ئو کابرايە بۆچى (هوندرەت
فەسەن)ى دروستكىرد؟ زور كەس پىيان وايە بۆ ئەوهى خەلک
بۆ تەماشاكردى بىن و بەس” راستىكەيشى: بۆ ئەوه
دروستى كردىبوو، هەر كەسىك بە ئارەزۇو و بەگۈزىرىدە
فەنتازىيای خۆى مالەكەى لەم بەر و لەو بەرى ئەلۋەندَا بەو
جۆره جوان يا جوانتر و سەرنج راكيشتر دروستبات“
ئۇورەكانىش مەرج نىيە سېرى رەنگ بن يا چوار سوچەيى
دروست بکريىن” دەكىيت بە قەد رەنگى گولەكان بە شىيەتى
جۆراوجۆر دروست بکريىن” کابرا كە نازامن ناوى چىيە ، وەك
ھەموو رۆزىك بە مل لارىيەكەوە بۆ سەمۇون كېپىنەكەى
دەپوات” بەيانى باشى خۆى دەكات و گىرنگىش نىيە بەلايەوە
ولامى بدرىيەوە يانە!
پياوه يوكسلافيە قەلە بالەغەكەى خانۇوى ژمارە يەك بە

هه بیت" هاوسره که لگته کهی زوو له خه و هله سستیت و
به پاسی ژماره يه ک بۆ سه رکار ده روات" "حه وت برا" يش بۆ
قین سه فهري کردووه، له وئى هه ر خه ریکی خواردنەوەو
بوخت ويوختان ده بیت" که لگه گایه که له ناوه" حه ز له
ژيانى کوله كتیف ده کات ، به لام ده ست بۆ هیچ کاریکی ناو
مال نابات، ئه گهر جاريکیش بۆ سویند شتیک بکات، هه زار
ده هۆلی بۆ ده دات، برا کهی به که لگی بانگی ده کات ...

به راستی شتیکی وا سه رنج را کیش يا ده گمهن روونادات له م
سوچه له بيرکراوه يه دا" بۆ يه ئه گهر و تهی" هیچ شتیکی نوئى
له ژيئ رۆز بە دى نا كریت" راست بیت، ئه وا بۆ ئه م به يانی يه
راسته و ده گونجیت" ئاسما نیکی مون و دل کوشندە و هك

تلاریکمان نیه وەکو تلارەکانی بەرلین، لەندەن، روم و
پاریس و ئەسین ھتد... ھەر چەپۆک بەسەر بۇوین "بەلام
ماسوخیست نەبۇوین" ھەمیشە بەرگریمان کردۇوه "ئەوەی
لە ناو مالەکانماندا لىتى داوین" لیمان داوه "ئەوەی گۇومان
بەسەر بکات، گۇوى بەسەر دەكەین" خۆشحال بەخۆمان
خۆشحال بەم سەروھەت و سامانەی وا بۆمان بە جى
ماوەتەوە "ئەمەيە سەروھەت و سامان" دەستى ماندۇى
يارانمان خۆش !

ئەم بۆچونە ئەوە ناگەيەنىت خويئنرىز و ناكەس بەچە وچاش
و خۆفرۇش و پۆلىسمان نەبۇوه "نازانم كام سەمیئل زلى
تلەرس بەناوى منهوھ ئازەرى كوشتنوھ، لەبەر ئەوەی
ئازەرى بۇون" كە ناوى ئەرمەن دېت" ھەست بە سەرشۇپى
دەكەم "ئەلىتى ھەموو ئەم دنیايە كالتەم پى دەكەن" كام

"کوره بانیده با بۆنی نهیەت"

- نه خیز، من ئەم کاره ناکەم، ئەگەر بان ئەمە بدریت، بان
شتى تريش دەدریت، ئەلۆهن راسته و راستى دەویت" من
ئازەر وئەرمەنە سەربپاوه کامن" هەندى كەس ھەن بۆ
عەبرەتكىرىنى ئەلۆهن، بە شانازىيەوە دەلىن: پاشا كور
تفەنگ سازى ھەبۇوه، و تۆپيان دروست كردۇوه" "ئەمە يان
ھەر درۆيەكى پەتىيە، كەس بەم قسە ئابرويەرهىيە بپوا
نهكەت! ئەلۆهن و چەك دروستكىرىن؟ ئەم کاره پىلانىكى
پۆخەلە دىز بە ئەلۆهن! بە دوورى نازانم چەكىيان ھەبوبىت،
ئەوهش لە دەستى سەربىازەكانى شەوه رفاندوويانە!

- ھۆ برا، ھۆ خوشكى خۆم، بۆ نازانى ئىئمە بکۈز نىن؟

من ئەلۆه‌نیم برا ئەلۆه‌نی "ئەلۆه‌نییەکی جەرگ سوتاو"
جامی پېر بۇوی لى پشى"!

ئەلۆه‌ن وتى: "ھەزار و ژىردىستەكان بىچىگە لە رۇنى
شايىيەكىيان نابى قەد زۇردارى بىكەن" ئەگەر هات و
كەسانىتىك بە چەك و تفاق ھەپەشەى كەپاندەۋە دەسەلاڭى
شەوهەيان كرد" بىيانفەوتىئىن" داغۇنييان بىكەن" كونە مشكىيان
لى بىكەن بە قەيسەرى" دەرگاى ئەلۆه‌نیان وازه بۇ مىوان و
ئەوانەى كاتى ماندوو دەبن، كۈرانى ئەچپن" بۇ ئەوانەى
بانگەشەى"نان وئاوى ھاوبەش" دەكەن، بۇ ئەوهەى
رەنگەكان ئەوهەندەى تر رەنگا ورەنگىتر بن! بەبى ئەوهەى
تەنها بەمە رازى بن" بۇ ئەوانەى پرسىيارى ئەۋپەرى شتەكان
دەكەن!

کۆرانی ئاشتى بلىم
ئاشتى رووناکى چاوم
منالىكىم ، منالىكىم ئاشتى خواز !

بەلام پەيوهندىيە باوهەكىي ئەم بەيانىيە شەرم پى
دەفرۆشىت، بەر لۇوتىيان گرتۇوم وېھ بى دەنگى خۆيان مات
داوه” بى دەنگى بلاودەكەنهوه“ بە زەبر و تىرۇر
ژۇورەكەميان پپ كردووه لە بى دەنگى !
- من دەمەویت پى بکەنم - ...
... -

- من دەمەویت بىگرم بە باوهەش

... -

- من دهمهویت بدهوم، کوا قاچه کانم؟

...

- دهمهویت هاوار بکه، کوا دهنگم؟

...

- دلّم بوروه به دوژمن، بۆ لیده دات؟

...

- کوپی گهاد باوکه کان رایگن

پۆفۆفۆفۆست... مۆدیرنیبیین... ئیمە -

پۆسسىسىسىسىست مۆدیرن... مەدەننیيەھھھھھ

ھەى سەگە خوئىرى، ما فى مرۇف، باى، ئاوف قىيدە زېھن!

(٤)

هەندى کەس دەلێن "تەنھاىي بۆ خودا و سویدى هاتووه"
ئەمانه لە بىريان چووه ناوى من وئەم گەپەكە بخەنە ناو
رستەكەيان" چونکە من لە ئەزەلەوە ئەم بەشەيم بۆ
بڕاوەتەوە ولهەتى ھەيە بە رىڭاي خۆم دەرۆم" ئەوهى
بلىي قىر رەشه" من پى دەلێم، نەخىر سېپىيە"
ئەستىرەناسەكان ناوم بە " لە عالەم بەدەر" ناو دەبهەن،
دەلێن "بورجى بەران" ھەر وا بۇون وھەر وا دەمىننەوە، جا
كابرايەك ئەوهەنە كەلە شەق بىت چۆن بپوا بەمانە دەكات"
ھەيشە دەلێن "ئەستىرەكان چاوه گەشەكانى ئەلۆهن،

رۆیشتم " لهو کاتهی ئەوان بەسەر گۆپی ناسیاوایک واوهیلايان
دەکرد و فرمیسکیان بۆ دەرپشت " من خەریکی جولاندنەوەی
بەردیکی گەورە بووم " نۆر گەورە " دەمویست بیجولیتىم "
بەلام بەردەكە گل بۇوهو خوارەوە و پەنجەيەکم لەزىر
مايەوە " ئىستايىش جىيى بەردەكە ماوهەتەوە " ئەللىي بۆ تەمى
كردن ماوهەتەوە " بەردیك هەلمەگرە نەتوانى هەللى بدهى !
لهو دەچىت ئەم ھىمامىيە بە درىۋازىي رېڭاكەم شان بەشام
بروات " نە دەتوانىت كارم تى بکات و نە منىش دەتوانم
كارى لى بکەم يا لە بىرى بکەمەوە . " ئەو ئەللىي نىرە، من
ئەللىم بىدۇشه " ئىتە ئەللىي چى، منىش مرۆقەم و مرۆقەكان
نۆر لەيەك جىاوازن !

ھەيە دەللىن: مرۆقەكان بە ھۆى پارە و پۈول و مولڭايەتى

سەرەرای ئەم بەيانییە نائاسایي و دووبارەکراو
وەرەسمىنەرەدا "شتيك رووي دا، هىچ پەيوەندى بە لۆگىك
و ماتماتىك و زەرورەتەوە نەبۇو" لە خەيالى مردووه کانىش
نەبۇو" لە لېكدانەوەي هىچ كەسيكدا نەبۇو:
پاش تىپەپ بۇونى پەنجا و سى سال بەسەر كۆتاىيى پىيھاتنى
رەسمى جەنكى جىهانى دووهەم، بۆمبىك لە بەردەم كلىسا
مۆدىرنەكەي كاسۆلىكەكان، لە يەكم وىستگاي پاسەكانى
سەر ئەو جادەيە تەقىيەوە. ئەم رووداوه لە گەل بەفرانبارىكى
زۆر و تارىك داھاتنى پىش وەختى مانگى دىسەمبەر
رىيکەوت، رىك لە بەيانىيەكەي ١٢/٢٣ ١٩٩٨/ارقۇشى پىش ۋاي
ناختن و بۇوه هوئى بىرىنداركىرىنى ئافەرتىك و كۈزانەوەي
ھىتەرى گەرم كىرىنەوەي ھەموو مالەكانى ئەو دەورو بەرە"
ژۇورە ساردەكەم لە مالەكانى دى زىياتر سارد و سېتىر

به ئوميىدم رۇزىكى تر

كە مەل بىت خورى ئاواتم

شريينم، نازدارى جوان، گولى پونگە

ئىستا كە والەلام نىت

دلم تەنگە

شريينم كەر چى تو

دوودى لە من

چاوانت دايىم هەر وا

لە بەر چاوم

وەرە با پىكەوه ھەردۇو

رىيەك بگرين

دەستم لە دەست نى

با رىيگاى دوودى بېرىن

رۆژ داگرین!

ئەمە دەگەپیتەوە بۆ ئەوهى میتەرەكە كۆنەيە و خاوەن
مالەكە دەلیت "دەبى خوت چاكى بکەيتەوە" كارى وا لە¹
دەرەوهى تواناي هۆشيارى بى كارى، ئەوهەن شەپ و ئاخىر
شەپە، جا ئەم داماوه کە ھەموو تەمنى لە گوئى گادا
نوستووھ "قەت نەيزانىوھ لە گەل پارە و پۈول مامەلە
بکات، تازە فېريش نابىت" لە گوئى پىتىج سەد ماركى ھەيە
بىدات بە كۆمپانياكان! ئەو ئىوارەيەي و كاك رىگا قىت
و "فستگلاس" وەك زۇرىبەي ئىوارانى ھاوين بۆ چا
خواردىنەوە و دەھەتەقە دەھات بۆ مالەوە، ھەموومان لە²
ھەمان شويىندا، لە بن دىوارە لاربۇوەكەدا دادەنشتىن" بۆ

و میوانه کان " ئەم دانیشتنانه بەشیکی گرنگیان پیک دەھینا
بۆ تیکەیشتن له نهینیکانی ژیان، له ئیواره یەکدا باسی پاره
هاته ئاراوە و چۆن روئیکی چارەنوسانە له ژیانی مرۆڤەکان
دەبینیت، کاك پیگا وتى " پیاو پارەی نەبیت، قیمه تیشی
نییە " ھوشیار وتى " من هیچ نرخیک بۆ پاره دانانیم، پاره
چییە، پاره چلکی دەسته " ! دایکی بە خەموارى
ونیگە رانییەکەوە، بە دەم چا تیکردنەوە وە وتى " ئاخرنە
باخ " . ئەمە وەك تەمییەك بۇو، بە دوو قسە بپاندیھە وە " قسە
ھزارە دووانى بە کارە " بەو دوو وشەیە وتى: کورم ئامان،
من کریدم تو مەیکە، دەس لەم ئاگرە بى ئامانە ھەلبگرە، با
دەستت نەسوتیت و پاشان بلىي ئاي چیم بە خۆم کرد،
ئەو کاتە " پاش ترەن بالەك " هیچ نایخوات وەمۇو تەمەنت
ناھە سییتە وە .

داناوە "تاریکە شەو لە ئیواره وە دیاره" ، دایکى ھەر پىّنى
دەوت " کوپم لە شارى كويىران دەست بگەرە بە چاوت " ،
راستە پارە چاڭكى دەستە، بەلام مۇحتاجى بىت، رسوا
دەبىت، واز بىرە لە راستىكان، بۆ ھەر ئىمە بىين بە قۆچى
قوربانى، بۆ ھەر ئىمە بە چارەپەشى رۆژ بىكەينەوە"!
ھۆشى دەيىت" چاوى سەوز، بەرمالى تۆيىشى پىغەمبەرى
دزىيىوه، چۆن بە قسەى تۆ دايىخەم"؟ بەو تەمنە هيىشتا
نەيزانىبۇو دوو پىاوى رىشن و كەلە زلى "ئەھلى فيتنە و
فەرتەنە" ھەن، دەريايىك لاپەپەيان پېكىرىدۇتەوە دەربارەى
سىيىتىمى پارە و چۆن ئەم سىيىتىمى زيانى" بەھاترين
سەرمایە" و زىنکەكەى ويىران كردۇوه" بەبى هىچ ترسىك
ملىونان مروۋە بۆ قازانجى فلسىيەكى زىياتر دەكەن بە خۆراكى
جهنگ.ئەم نەزانىنە بۆ ھەرشىك زۆر ئاسايىيە" بىيچكە

رەزەکەی دەبىت بە کاروان سەرای کوردە رەوەکراوهەكان،
شەوان كە گويى لە دەنگىك دەبىت هاواردەكات: كويىد؟
- بەلى!

خالە جوتىار: بېقۇن... بېقۇن قەي ناكات ، ئەو تولە رىگايە
بەرمەدەن ھەتا دەگەن....

ھەندى كەس ھېيە دەللىن: " كە سەركەرەكان بە تىرۇ
تەسەلى دەخۇن و دەخۇنەوە" ھەست دەكەن بەرزىرىن
دەسەلاتىيان بە دەستەوەيە، بەلام ژيانيان وەرس و گۈزە"
نە تام ونە لەزەتى ھېيە لەم كاتەدا ھەستىدەكەن پىيوىستىيان
بە بزوئىنەرىك ھېيە واتايىك بە ژيانيان بىدات" رىگايى
شەپوشۇر دەگرنە بەر ! جەنگ دەكەن بە بەرزىرىن ئاستى

خۆشەویستى و با ھەلمىنیان دەدەن! بەم کەدارە
دەيانەویت خەلک پرسیار بکات: بۆ شەر دەکەن ؟
دەيانەویت بىر لە بۇون و دەسەلاتى سەرۆك بکريت" سەرۆك
بلىي من ھەم وزياتر لە ھەموو كاتىكى تر بکەویتە سەر
زاراندا" دەنا ھەموو كەسيك دەزانىت شەپ مال ويرانى
دەگەينىت و براوهى تىدا نىيە !

ھەندى كەسيش ھەن دەلەن" سەرۆكەكان بە تەمەن،
ھىچيان پى ناكريت" هەر ھىچ غەيرى، باسەكانى سەر زاريان
كە ھىشتا دەرنەچووه، بۆنى تۆپپيويان لى دېت" چۆن
دەبى سەرۆك ھىچى پى نەكرىت" بۆيە شەر بەرپا دەکەن!
دەنا بە قسەي يەيا دەلى وەكو باشكى و كەمالەييان
دەكرد: باشكى كەره، بەلام كەمالەيى كۈوهكەيەتى!

لوانه‌وه بەرپا دەکریت، لوانیک دلیان بۆ ئاوازی خوشی
لیده‌دات” بە دەم بە پیکەنینه‌وه بەرهو رووی مەرك
دەپقن” بۆ نه، چیيان ھیه له دەستى بدهن؟” ئازادانه
برپاری ریگای ئازادی نان و کاریان دەدەن” چیش دەبیت با
ببیت” رەنگى ژانه‌کانیان بە فرمیسکى مندالله‌کان تیکەن
دەکەن” پاپوریکى کاغەزى پى دروست دەکەن” پېرى دەکەن
له کورانى و هیوا و پەيامەکان” دەیدەن بە بەرى جۆگە ئاو
و رووبارەکان” پاش ماوهیهك پرسیار دەکەن: بە دەستان
گەیشت؟

- چاوه‌روان بۇوین بگات” چاوه‌کانمان له سەر لیوارەکان بە¹
جى دەھىشت، بەلام نەگەیشت، نەبوو، نەھات!
دەلیئن پاسەوانەکانى سنور لهت لەتیان كرد!

سروود و هۆرە ھەبۇ بە ناوەدا بڵاوبووهو، پەيامە کانىش
کەوتىنە بنى دەريا !

ئەم جارەيان، تەنھا ئەم جارەيان،
دەبى خۆمان بىبىن بە شەپقلى نۆھەم !
ئەم جارەيان دەبى خۆمان
بىبىن بە پەرزىنى پۆلەپىنى سەردەم ..

- بەچى؟

بە نەھىيىنى و چەك

- باوى نەماوه

- چەند سەددەيە، باوى ناماوه، بەلام ئەوان دروستى دەكەن
ھەلى دەگەن” پەرەي پىدەدەن” بازىرىغانى پىيە دەكەن
لولەكانى دەنئىن بە ناو سىنگمان” وەك باغە دروستى دەكەن
”دەيدەن بە دەست مەندالەكان! يارى كاوبۇي و شەرىفى

- ئەوه نییە ئیستا باسی دیموکراتى و مافى مرۆژ دەكەن !
ئیستا باسی ریفەرەندوم لە زىر بالى نەتەوە يەكگەرتووەكان
دەكەن ”باسی ریکخراوه نا حکومىتکان دەكەن“ باسی سەير
سەير دەكەن !

- هەر بۆيە هەر يەكىكمان بە شىۋەيەك،
بە شىۋەيەك لە شىۋەكان،
بۇوين بە قەھچەي سەردەمەكان !

- بۆ قەھچە چىتى؟

- منىش قەھچەم ! كى قەھچە نىيە ؟ با دەنگ هەلبىرى !
خوايش قەھچەيە ” دىلى دەستى رئىتمەكانىن ” لە گەل
بازرگانيان بە خوين و چەك لە زىر ناوى نەتەوە وئائين و ئالا

بۆ نەگبەتى ئەمپۆ ھۆشیار بە خوارو خیچى تۆزىك لە مەش
حالى بۇوه، بۆيە ئەوەندەي تر لە گومى نەبۇنى وون بۇوه
ئەوەندە "دوا كەوتۇوه" ناتوانىت لىيى دەرىچىت،
دەستەپاچەى دەستى بانق بۇوه "كى ماوه لە دەستىيان
نەنالىتىن، ئەمانە ئاڭر خۆشكەرەوەكەن" ئەللىي بەقد
بەرازىل قەرزازە.

دەللىن " لە ئۆرۈپا مەكىنەيەك ھەيە كارتىكى تىيەخەن،
ھەرچەند پارەت بۇويت دەداتى "

بەش بە حالى خۆم من لەو مەكىنەيە دەترسم، ئەگەر خۆى
بە ھەموو رىزىكەوە بانگم بکات، پارەم بەداتى، نارقۇم بە
لايەن، بە من بە ئەو شەقامە، ئەو خاھەنەكەم، لە بىت،

مهکینانه یان چاندووه. مرۆڤ ده بى به گویرەی پیلانییکی
زیرە کانه بۆ ناو سەنتەر بپوات تا ئەو مەکینانه بەناو
گیرفانە کانیدا نەتەقیتەوە، ئامان پارەی زیاتر لى
دهرمە هینن "دەنا خەوتان لى حەرام دەبىت! بە تايىھەتى بۆ
سېھىنى: دانىشتوانە کان گوايە چاوه پوانى رۇڭى ئاشتى و
ئاشت بونەوە دەكەن" جا باشقە کان چۆن رى بە شتى وا
دەدەن "ھەمويان لە دەھورى دارى ۋایناختن گرد دەبنەوە"
لە ژىرىدا جۆرەها دىيارى دادەنин و بە خۇشى پىشىكەشى
يەكتى دەكەن، بەلام لە راستىدا كۆمپانىيە کان دەردىيان بە
پۆھيان داوه، دوا عانە یان لە گىرفاندا دەركىدووه "
دەياندىز بە بى ئەوهى بە خۆيان بىزانن!

سېھى درىزترین رۇڭى سالە بۆ ئەوانەي بى كەسن يَا دۆست

خویندنهوهی چهند بابهتیکی گومانلیتکراو سهربیان بو دهپیچندهوه!

لەم رۆژەدا کەسانیکی نقد بە حەپ یا ژەھر خۆیان لە حاج
دەدەن یا لە سەربیانی مالە بەرزەکانهوه خۆیان هەلّدەدەنە
خوارەوه و بە کوپەکەی خوا پەیوهست دەبن! یەکیکە لە
دووبوترين رۆژى سال ! " ديموكراتييەتە" كابرا كەيفى
خۆيەتى چى بە ژيانى دەكەت یا ناكات" بە یەكىكى تر
چى؟.

لەناو گرمەی راكە راكەی خەلکدا، ھۆشيار خەم و
پەزارەيەكى دى ھەبۇو، لەبەر خۆيەوه و تى: "ئاو لە كورە
رژيايە، كونە لە كورە درپيايە " بە راستى من بەم بەيانىيە

دایکم پیی وتم " کورپم توزیک له ناو خه یاله کانته وه بیزه
دەرەوە، ئەمەی تو باسی دەکەی نقدى دەویت " !

ھۆشیار: ھۆ دا، ئاخىر پىم بلى چۈن؟

دایك: بخويىنه، كورپم هەتا پىت دەكىرىت بخويىنه، با خىر بىتە
سەرت!

ھۆشیار: ھەيە دەلىن خويىندەوە پىاو شىت دەكات" مەرقۇلە
رى دەردەكات! كەسانى وايش ھەيە دەلىن" خۆنستن چاو
زەعىف كەد" ھەيشە بە زمانە دوورەكان دەلىن" بخويىنه وە،
خويىندەوە مەرقۇل گىل دەكات" !

عەزىزى مەلايش وتى: كى ئىسىه كىتاب خۆند، وە بەلاشىش
بىيىدەي عالەمەگە نىخۆننەي، ئەو زەمانە چوى!"

بەلام من بە قىسى ئەمانەم نەكىد و فرمائىشتەكەي تۇم
جىيې جىي كرد!

هۆشیار: هۆ دا، پیش ئوهی لە دایک بم ، هەموو " کویره وەریکانی زیان بۆ من ئامادە کرا بwoo، ئەو مالەی وا منت تىدا هینا، کۆشك و تەلار نەبwoo، مالیکی لە قورپ دروست کرا بwoo، زۇورە كەيش تاریك و بچوک بە بى پەنجەره، شایهنى حەوانە وەی مەپ و مالاڭىش نەبwoo، وەكۆ زۇرىيەی ھەرە زۇرى مالەكانى بنا رى كەلات، ئەم جار بە ئەفسانە كانى خدرى زىنده بە خىوتان كردم" لە بىرت چوو؟ ئىواران دەمەو تارىكى، كاتىك سوالىكەرەتكى كەواو سەلتە لە بەر، پاشت چەماو، ردىن سېپى بەر دەرگائى مالى بىگرتايە، دەتكۇ: ئەوە خدرى زىنده يە، يَا دوور نىيە ئەوە خدرى زىنده بىت" خۆيى كەدووه بە سوالىكەر" نان بۆ بىرسىيە كان كۆدە كاتە وە !

دووھەم وانه: قەراغەکەی لە کوييە؟

سييھەم وانه: كۆتاينى ھەيە؟

چوارەم وانه: بۆچى قاتە شىنە زىزەكە بە من دەدەن؟

پىئىجەم وانه: بۆچى دەبى بەيانىان رىز بگرىن” دەبوايە سەرو

دەستەسپىيىكى خاوىن بەدەستەوە بگرتايە” ئەوهى نىنۇكى

نەختىك خوار يا درىز بۇوايە، لە رىزەكە دەردەكرا و لە

پىشى ھەموو قوتابيان داركارى دەكرا!

شەشم وانه: بۆچى داركارى دەكرىيەن؟

ھەوتەم وانه: بۆچى دەبى ھەموومان سرۇدى: ولاتەكەم

و... ولاتەكەم

ئەي جوان و پر شكۆكەم... بلىيىن

- ولات پىيم ناخۆشە باوكمت زىندان كردووە!

ھەشتەم وانه: بۆچى باوكم زىندان كراوه؟

ئەکرەم یاوه‌ر لە تەنیشت مال‌کەی باجى شەفیقە ئەزبەرى
دەفرۆشت، هەموومان لەلای کۆ دەبوینەوە، جاریکیان
ھییام بىنى لە مال‌وە دەرچوو، تەماشاي هەموومانى كرد،
لەسەر خۆ نزىك بۇوه‌وە، هەردوو دەستى لە پېشىۋە
راڭرتىبۇو، لەو كاتەي ئەکرەم ئەزبەرى بۆ مندالىك تىيەكىد،
ھییامى دايىم چىڭى تىّ كرد و بە جارىك قوتى دا و بۆ ناو
مال رايىكىد!، ئەکرەم لە جىاتى تۈپەبى و جويندان، بسا لە
پىكەنин و وتى ئافەرين هەى دەست خۇش نوش گىاند بود،
دوپەتىگىد و ئەوهندە ئازا” جارىكى تر ئەزبەرى بۆ مندالەكەي
تىيەكىد! بەلام من ئىستايىش غىرەتى ھییام نىيە!

ئەمجار لە گەل باوک، نەسرەدىن، شاکر فىل، شوکور ،
حەربى، سەلاح، فايىچە دەس كوج، خەلليل شەوقى، وهلى،

سەگە سووریت! ئاھر من چ تاوانیکم مەیە؟ منیش تازە
ناتوانم ببىم بە شتىكى تر" شويشه بشكىيگ، جەمەو نىيۆگ"
ئەمە چارەنوسىمە و دەبى قىبوولى بکەم "ھەشتە لە سەر
مەشتە" با ئەمەش بىتتە سەر ئەم بىيانىيە قۇرە كە وا زىاتر
چاوهپوانى شتىكى تر بۇوم: لاۋانەوەيەك، دل نەوايىيەك يَا
كفتوكۈيەك لەمەپ بۆچۈن و كىدارە وەنەوشەيەكان، ئەوانەي
والە ناو سەماي رەشبەلەكى ياران دەمھىيىنە ھەلپەركى... .

- ئاي ئەوه چەندە سەمام نەكردۇه!

دەلىن: سەما لاسايىيى كىرىنەوەي رەوى بالىندەكانە" ھەموويان
پىكەوە لە هەمان ئاست و رووهو هەمان روو دەفپن" چەند
دانەيەكىيان نەبىت، چەند مەترىك لە دواوه وە دەفپن، "رەنگە

بۆ؟ئەها .. بەشان ... بە شان . يەك .. دوو .. سى ..
تۆز ئەو ناوهی دەگرت : راپە... را... تۆلەی خۆت بستىئە“
ئەوە كەر بۇوي؟ بۆ ئەوەندە بى دەنگىت؟ توش قەھپەيى
دەكەي؟... چىن پىت دەكرىت چاوت بەم ھەموو خوين
رشتن و پىسايىيە بکەۋىت؟ چىن قىزت نايەت؟ .. ئەها ..
ئەها... ئەها.. شاباش لە كىسى ئەوانەي لە ژىن بى
بەشى! شاباش لە كىسى بەتال.. شاباش لە كىسى
ئەوانەي وا بۇن بە ئاگرى كورەي كار... دومبگ...
دومبگ... دومبگ... لىدە، برا لىدە“ باوکەكەمى
لىدە... لۆركى .. لۆركى .. لۆركى .. لۆركى ..

باوانم لۆركى

ئەم بەر و ئەو بەر،
ھەردۇوكى يەك بەر

- ئەم جارهیان تورهی منه سەر چۆپیکە بگرم !
- "ھەی سەگە سور، ھیشتا ھەر بە تەمای، ئاخىر تو گووى
تى دەكەی"!
- ئاخىر تو مەحامىت؟ ھەر بۇ فىتنە نانەوه لەو سەرە
راوەستاوى، پاشان من بۇ گووى تى دەكەم، ئىۋە ئەوه
چەند سەددەيە گووى تى دەكەن، من دەمەۋىت پاكى
بىكەمەوه، پاك، بىكەم بە باغى گول !

ھامىد: ئەوهنە حەز لە ھەلپەركى كەيد، ئەپا نىچىد ئەرا
دىسکۆ؟ مەگە لەورە رقس نىكەن؟ ئى! دويايى بچو
بىكەرەيان !

ھۆشىار : چويم، چويم برا چويم، بەلام تەنبا تەماشىيان
ئەكردم، وە قەى پەنجەگان دەسم رەقس كىردىم" مە تام لە

بۇوەن، رقسەگەيان وەك رقسەگەى كارىم كەشخە و مىم
نەجاو نىيە" ئەپا روزگارە خۆشەگان لاي باوه مە حميد و خدر
زندە و ئىن ھاوردەن كورەيل ! وە راس تو باس كردن كردىد !!
بەدبەخت كردن چە، ئەپا هەركى ئەپا خۆيە،" شار هرتە"
ئەوە يەك دنيا نەفەر ھەس جارى دەس پەپ دەنە لى" يانەش
مىنەي عاشق بويىن كەن، يانەش باوش گەرم توان، كىرو مير
نىيتوان وە شىكلەي بەعزم كەس بىر لە لى كەد، كورە وە
قسەي فلم ۋىدىيىتى كەوادەگان و مەجەلەي پلەي بۆى و
فلەگان ھۆلىيەد مەكەن !

حەميد: ئەى سەيارەي(بى. ئىتم. دەبلن يو) يَا مارسىدەس
نەيرىيد؟

ھۆشىار: مە دەبلن قوزەلقورد دىيرم ئەپا ناو چەود، دەبلن
كۈي دىيرم ئەپا بان سەرد !

حەمید: جواب بیه ! ئەپا ھەر جمان دەی؟ ئەی ئەرا ئىزىن"

بچىدە بان شارعەگان، دوو دوو دويىت ئەپا مال بەيدەو"؟

ھۆشىار: قسەگاند لە قسەگان قالە كەد، لە وەر ئەوهى

دويىت نەكەفتە دەسى ئەوهەت" دويىتەگان ئەيرە ھەر مىنەي

كىر كەن"! منىش وەتمە پى" ئا راس كەيد، بەيانيان

وەختى چم ئەپا ناو بازار دويىم دويىت شارەگە لە وەر دەم

قاپىيگەد سره گردنە ! ئەي كابريايە كە ليوا ئەوهەت، ھەر

چەن ئەپا دويىتەگان خونكى و زەوزەكى دىادە خەرج،

فایدەي نەوى" وە شەوان لە دىيسکۆ ئەپا دىيسکۆ ئەچوى،

ئاخىرەگەي وە دەس پەر دايىن شىكور خودا ئەكىرد. ھەمید

توش وەكى ئەو ئىزى عەقلت وە مەكىنەي خەر كار كەد،

ئەپا، تۇو گوش لەو قسانە گرىيد !!

حەمید: فەرە لەوانەي تىئەن و قسەي عەجايىب عەجايىب كەن،

مۆشیار: ئەو کەسانە گوی سەگ بخۇن فەرە خاستە، ئەو
کەسانە ھەر خەریک کار گەوادى ، قومار، دىزى
و قاچا خېتىن، يانە لەوانەس دە سالىگە لەيرەن، لەن تەنیا
زىر قۇندەرەگانىيان لەيرەس ... نىچەن وە لای زانست“
ئەگەر بدويننەئى خۆيان لە لى شارنە وە“ھەلبەت كەسانىگ
ھەسن خۆيان وە کار خاس خەریک كردنە يا ئازايانە بىنەسە
خاوهن شەھادە“ يا چىن ئەپا مىنزا باس ئەيە و ئەو بىكەن“
فلان دويىتەگەي قىچەس“ فيسار ژنەگەي“ فلان دويىت كەس
نەما لە ولات نەكەدەي .. ھەر يەكىگىان وەزىرىيگى فوق
ئەلعادەيى كاروپيارە گىر و كوس و قن عالەمەگەس !

ئەو رۆزە دانا، سەرى لەو برايدەرەي دا كە وا نزىكەي چوار
سالە لە هاتقۇفر دەزى، دانا پرسىيارى لە ھاوىتەكەي كرد:

ئو روژه يش جه بار غيره تى گزگرده وە، له گەل ئافره تىك
بدويت، چاوه پوان بۇ ئافره تەكە له گەل يدا بپوات، پى وتبۇ:
كاتت هە يە پىكە وە قاوە يەك بخۆينە وە؟
ئافره تە: نە خىر، كاتم نىيە!
جه بار: بۇ كاتت نىيە؟ خۆ كۆفى عەنان نىت!

ھەيشە دەبن بە دۆستى قھە خارجييكان كە مۆلەتىيان پى
نادرىت لىرە بەمېنە وە” بە درق پىيان دەلىن : دەتخوازم!
ئەگەر كەسىك بىانخوازىت مۆلەتى مانە وە وەردە گرن” ئەم
پياوه بە رىزانەش پارەيان لى وەردە گرن ، له سەر حىسابى
نرخى تە حقىركەدنىيان دەزىن” سەعاتى ئالتونى و كراسى
گران بەها له دەست و لە بەر دەكەن ...!!
لە ئەمستردام، له بەردەم مەحەتەگە وە سى نە فەرى

ھەیشە بە تۆزى دۆلار و پانزه کیلو درق دەگەرینەوە"

يەكىگ ئىزىد: "مە خەريک دكتورام"

ئەوهگەى تر ئىزىد: مە دكتورم

ئى يەكى تر ئىزىد: من خاوهن ...

ئىجار چوين ئەپا تەماتە سەندن چن، لىوا دويتىگ

ئەبۈلشەhadە و جوان دەكپن" دەيانھىن ئەپا ئەيرە"

نىيەكترى خۆشتواستنە و نە يەكترى خاس ناسن" ئەگەر وە

بەعزيگ لەي كەسەيلە بىزىد: "ئەپا لەيرە ئۇ نايەريد، لەيرە

دويتى گشت ملەتكان دنيا هەس!؟" بەزمانتىكى سوك و

رسواكەر يەكسەر ئىزىن" يانە قەچەن" پەرداھ نەيرىن" كلتوري

تر دىرىن" هيئەكان خۆمان سەرمۇھىن" قاپى باغلەمن"

پاكن" بەعزيگىان ئىزىن، باوه يانە نىزازان دۆلەمە و كفته لەلى

بنەن" ... بۆيە كابرايەك پاش بىست سال ژيانى لە

هاوسه‌رە "خۆشەویستەکەی" پەردەی نییە و هەنگوینەکەی
لێ ببورو بە ژەھر، بە کچەکەی و تبورو: من تا ئیستا لهوی ژنم
نەھیتنا، بۆ ئەوەی لێرە کچیکی پاک و پرچی خۆمانەبى
بەیتیم، کەچى لێرە کچى بى پەردەم توش بورو! ئاغا
شاییەکەبى بە جى هىشبوو و هەر وا بۆ سوید گەرابووهو
دەلیئن: جاسم کە کابرايەکى شوعییە، رى لە ئازادى کچەکەی
خۆی دەگریت، کچەکەی نازدارە و زیرەکەکەی ناچار كردوو
بە دزیەوە دۆستەکەی ببینیت!
دەلیئن: قادر ھورامى بپیارى داوه بگەریتەوە!
- بۆ?
- دەلیت کچەکەم گەورە بورو، با ناموسم نەچیت! ئەمە
کەی کۆمەلگایە!
- پى بلیئن، کورە بە دەخت نەك لە گەل يەك كور، لە گەل

دهلین: مام ئەکبەريش كچەكەى بۇ لاي خۆمان
ناردووه تەوه !

دهلین: خالى سەمكى توپىهتى "من كچەكەم نادەم بە مانە،
دەيدەم بە كورىكى خۆمانە بىي !

دهشلىن: ئەكەر سەبىريه لە سەر شەقام بېيىنى، باسى
ھەرچىيەكى لە كەل بىكەى، ئەو ھەر لە خۆيەوه باسەكە
دەيەيىنېتەوه سەر كچەكەى: كچەكەم ئاقلە، كاڭتە بە كچ و
كۈپى ئەمانە دەكتات، بە خۆى نايەۋىت ناسياوايان لە كەل
پەيدا بىكات، كچەكەم دەللى "ئەمانە زقد بى رەوشتن"!
كچەكەم لە مالۇوه دەچىت بۇ مەكتەب، و لە مەكتەبەوه
دەگەرىتەوه مالۇوه هەتا سېھى دەرنناچىت" خۆى نايەۋىت
دەرىچىت !!

كەمال: ھەى رەحىمەت لە خۆشناوهتى ! !

ئەو جۆرە بۆچونانە ھیمایەکن بۆ ئەوهى کە ئەم بەيانىيە
میژوو سەرى لە قەبرى بابى حەفتا پشتى دەنىت وکۆتاينى
پى دېت!

كەسانىك پاش ئەوهندە ملىون سالە ھىشتا وا درېندەيانە بىر
بکەنەوه ”جوانى گول و بەهار و خەونەكان دەشىۋىتن“
ئەلۇهن و ئاودەست لە يەك جىاناڭەنەوه!

ئەلۇهن چاوى گەشاوى ئومىدى خۆشەويىتىيە” بەلام
بۆچونى ئەو جۆرە كەسانە لە كازە زەھراویە تاقىكراوه كانى
سەر باكور و باشورەكەي تاقانەكەم دەچىت” ئەوهندە
كەسانى بەرىزىن پىيم دەللىن:

- جوین مەددە، جوین دايىن عەيىيە!
- جەلادەكان خويىن مەرىزىن!

- تەرەسەکان خيانەت مەکەن !
- نەچۆ ئاستى جويندان !
- پىئلاوه کان دەست مەننەن دەستى شەوه !
- كوره ئاگات لە دەمت بىت، جوين مەدە !
- ئالچاخەکان لەشىركىيىشى مەکەن !
- بەسييەتى ئىتر، لوتمان پېرىبووه لە تو !
- هەى خويىرييكان، مولىكى خەلک ئاودىيۇ مەکەن !
- دەمت زۇر شىپە، دەمت دەدرىن !
- كوره ناكەسەکان تاوانە وىنە لە گەلن شەوه بىگرن !
- مافى كورد وەردەگرىن !
- مافى... وەردەگىن !
- زەرەر دەكەيت !
- لە خوارەوەي زەرەر دەژىم و دەشزانم جويندان

دەکوژن” بى نانيان دەگەن، بازركانيان پى دەگەن، كاچى
هىشتا ئىوه قەلس دەبن، لهوهى لە داخاندا جوينى بى
دەسەلاتان پى بدهم” .. خويىن رشتن و جويىن دايىن بخنه
سەر تەرازو بىزانن كام لايىن قورس تره ! ! ئەجار دەمتان
بکەنەوه“ خۆتان بە كەسانى ماقول دابىنن” و داوايى كې
كرنى دەنگە بى دەسەلاتەكەى من بکەن“ كاكە من نامەۋىت
شەپرزاھىي و مەئىوسى بېيىم” ئەمە زۇرە ؟ من تا لە ژيان بىم
و چەوساندىنەوه ھەبىت، بىدەنگ نابم !

ھەر ئەلېي كاتژمۇرى بىسىت و يەكە: شەمەندەفەرەكە
گەيشت بە وىسىگايمەكەى پاخدىق لىيىق، كابرايمەك لەولوھ بە
ھىممايمەك پىيى وتم” تو دەبى لە وىستگايمەك دەرىچىت” لە
دەرەوهش دوكان و كەفتريياكان داخراوپۈون” نە بۇنى عەترە

بۆ شارى گرینقىل دەپوات” بۆ لای فرانسواس، سبھی له
کاتژمیئى پىنج و پەنجا دەقه دەكەويتە رى، ئەمەش
ماوهىيەكى نۆرە” بۆيە ناچار بوم له بەردەم ويستگايەكە
”وهكى رۆزە تەلخەكانى ئەبو غرېب درېزە به رى پىوان بدەم“
لەم کاتەدا دوو گەنج هاتن بۆ لام، داواي جىڭەرىھيانلى
”كردم“ پاش نەختىك كچىك داواي چەرخى ليڭىرمە
لەولايىشەوە مامە پىرەيەك هات“ دەماماغى دابۇو“ قاپوتىكى
ئەستورى له بەربۇو“ به چەماوييەوە دەپقىشت، دەستى
راستى له گىرفانە بەتالەكەي بۇو و به دەستى چەپى
جانتايەكى سېپى بەدواي خۆيەوە رادەكىشىا و له پال
دوكانەكەي تەنيشتى ويستگاكە راوهستا“ ھەر
بەراوهستاوايەوە مابۇوەوە“ پىدەچوو به پىيەوە خەوى
ليڭەوتىنى !

نه خیز ئەوی ویستگای لیێق پاخدیو بتو و بهو شهوده
کۆمەلی کریکاری جەزاپەری خەریکی پاککردنەوەی بون“
دوو پۆلیسیش جلویەرگی شینیان لهبەر بتو و
دەمانجەکەیان له لا قەد هەلگردیوو و سەرو کوتەکیکیان به
دەستەوە بتو و چاودییریان دەکرد” منیش ئارامم لى بپابوو و
نەمدەزانی تا کەی دەتوانم خۆم لهو دۆزەخەدا راگرم“
چاویشم برايی نەدەدا ئەو بارودوچە ببینم، ئەتكۇ کەسیئك
ھەناوم ھەپرون ھەپرون دەکات، به بى دەسەلاتیەکەوە
لهوی راوه ستابووم و بەزەبری شەق چاوم بهو شەرمەزارییەدا
کەوت، به بى ئەوەی هیچ گوناھ ياخەلەیەكم كردىت“ به بى
ئەوەی مەبەستىيکى خراپیشم ھەبى لهو سەفەرە“ ئەوەی
راستى بىت، برايەکى شريئەم تەلەفۇنى بۆ كردم ، ونى:
کوپى خوشکەكم له رۆمايە، دەتوانى بېھىنى؟

بەلام يەك شت هەي، وەك خۆت دەزانىت من پارەي
سەفرەكەم نىيە، تۆ دەبى خەرجەكەي بگىتە ئەستقۇه!
بۆيە منيش بە نەزانى ئەو رىگايەم گرتە بەر... سەربارى
ئەمەيش، نە دەمتوانى بىم بە مال، نە دەمتوانى دەرگاي
ويىستگايەكە بکەمەوه "نىش دەمتوانى چاوم داخەم نەكا
خۆيىشم خەوم لى بکەۋىت! !

پىىمدەلىن: بپوانە دەرەوه
منيش دەلىم: بپوانە ناوهوه!

ئەمە چ زووخاويكە ئەلۆهن، ئەى عەزىزى باوان، "گولەكەي
باوه" ئەلۆهن" ئەلۆھنى يارى بى ياران ئەوا ئىستا دەمەۋىت
لەسەر لوتكەي زەمین بە دەمەوه راكشىم و ماوار بکەم:

خوارهوه“ تفیکیش له رووی رۆز بکەم، پى بلیم: بۆ
ھەلدىيىت؟ كە يارانى ئەلۇهن شىوهن و رۆ رۆ بهشيان بىيىت،
بۆ ھەلدىيىت“ بۆ... بۆ... بۆ... بۆ“ كە دلخۆشكەرەكەت وا
له ناو تاريكيايىدا بىيىت، با ھەموو دنيااش بىيىت به تاريكي“ با
ھەموو دنيا وردۇخاش بىيىت!

(٥)

ئاھر بلىن ئەلۆهن بەم بەيانىيە پرسىارى چى لە من
دەكەت؟ پاشان ئەلۆهن بە بىئەلۆھى پىيوىستى بەوە ھەبىت
بۆ سەركەلات بېۋات” بېئەلۆھى پىيوىستى بەوە ھەبىت لە^١
شويىن پىھەلگىرىك ياخادوو كەرىك پرسىار بکات، بەو
چاوە شىينە ئەفساناوىيە دەگەمەن يەوە دەبىنىت من لە كويىم“
دەزانىت من لە ژىير ھەمان ئاسمان و لە سەر ھەمان خاكم،
تەنانەت درەختەكان بە ھەمان شىيۇھ لە بەھارى تەمن
كلاى سەوز دەگىرن، مەندالەكان بە ھەمان شىيۇھ لە دايىك
دەبن، چاوە كان بە ھەمان شىيۇھ دەدرەوشىئەوە و ئەشك

په تای خوشەویستى و جوانى که ناچارى تنهايى بۇن
کراون، بە زەبرى دەرنى و دەرمان ئەوهندەى تر ویرانيان
دەكەن ... حەپ لە دواى حەپ" کاتى حەپىك
كارتىكىرنەکەى تەواو دەبىت، حەپىكى بەھىزىريان دەدەننى
کە ئەویش سوودى نەمىننەت، دەستيان دەبەستن و
دەيانبەن بۇ قاووشى تاكە كەسى، بە سورگى ئەستور و
كلىلى زل دەرگاكانيان دادەخەن، هەر وەك دەرگاكانى
زىندانە تاكە كەسەكانى ناو ئەبو غريب و ئاسايشهكەى
باقوبە يە بەلام نەختى جىتاوارى هەيە لە گەل زىندانە
گشتىكەى پۆلىسى باقوبە" لىرە ئەو مندالانەى وا لە گەل
دايىكەكانيان زىندانى كرابۇن خۆيان بە شىشى دەرگا
ئاسىننەكەو پادەگرد بۇ ئەوهى چاويان بە باوک و براكانيان
بکەۋىت وا لە بەشى پىاواندا، لە بەرى ئەمبەريانوھ زىندانى

ردىئىكى سپى هبۇو "هممو روخساري داپوشىبۇو"
جلوبەرگىكى شپى لەبەردا بۇو، ھەر بە كۆمى دادەنىشت،
تەنانەت پىيى نەدەكرا بۇ سەر ئاودەستىش بېروات، لە سەر
جىڭاكەى دەيىكىد بە خۆيەوه، رۇزى لى كرابۇو بە شەو تەنها
ئەو كاتە نەبىت كە مەندالە شەش تا دە سالىكان لە دەورو
بەرى نىوهپۇ بۇ سەر ئاودەست دەھاتن، بە حال سەرى
ھەلّدەپى و بزەيەكى خەندەي بۇ دەكردن" مەگەر
خەندەكەى ئەم لە خەندەكەى حوسىئن نەشعە جوانتر بىت"
ئەتكۇ چىرى دارە پىرتەقالەكانە و دەپشكۈت" جوانلىرىن
خەندەي سەدەي بىستەم" رۇد بە ماناتر لە خەندەكەى
زۇريا!" تو بلىتىت بىرى منالى خۆيى كردىت؟ يَا حەنى
كردىت ئىيانى سەر لە نوى وەك مەندالىك دەست پى
بکاتەوه؟ دەتكۇ برا بە پىرى كەژاوهوه دەپروات! بەلام

مندالله‌کانیش کوتومت له مندالله بارزانیکانی ناو زیندانی
پولیسی ههولیز ده چوون، هر ئەتكى سیویکن کراون به دوو
كەرت" روحساریان له روحسارى ئەلۆهن ده چوو" ئوه
نه بىت مندالیتیان لى زهوتکرا بwoo، پروتیستوشييان بکرايە دوا
ههناسەيان لى زهوتىدەكرا، بەلام لىرە ئوهى پروتیستوش
بکات، دەرزى خەوتىن يا دەرزى " ھېمنگەرهوهى "لى
دەدەن" گرفتى زۆربەيان بريتىيە له پیویستيان بە پەيوەندىيە
کۆمەلایەتىيەكانەوه !

عادل وتى " ئو نەخۆشخانەيەي كارم تىدا دەكىد، پە بwoo
پە، جىڭايى كەسيتىكى ترى تىدا نەمابwoo". هەروا دەلىن گوايە
د. غازى له نەخۆشخانەيەكى وا كار دەكات، ئىستا ئەميش
وەكو نەخۆشەكانى لى هاتووه، دورىش ئىيە ئەمە

کاره ساتاوی ده گریت؟ هندی کاس ده گیپنه وه کوایه "ئەم
جیگایه به هۆی تینه گەیشتنتیکی بەریکەوت و ناله بار
هاتووه ته ئاراوه ، بۆیه بووه هۆی ئەوهی لە پەنجەی
خاوهن دەسەلاتدارە کانیانە وە خوینی ملیونان مرۆڤ چوره
بکات" جى پەنجەی دەستیان لە باکورى ئەلۇھىش دیارە و
باکیشیان پیوھ نییە "

حەمید: تو نەمک حەرامى، بوختانیان بۆ ھەلە بەستى ئەم
قسانەی تو، بۆنى دەعایە شوغىتىکانى لى دىت !
ھۆشیار: خەرەگە مەمرە وەهارە خەرەگە مەمرە
وەهارە !

ئەی من لىرە چى ئەکەم؟ ئەی ھاوار کى منى بۆ ئىزە
قىدا "....." قىدا "....." قىدا "....."

دانانریت... نه خیر نه مه من نیم، پیم وا بیت من ون بوم“
نه رئی ئیوه خەلکینه لهو ریگاوبانه منتان نه بینیوه ؟ من
پەکیکم لهوانەی وا له گەل دابەشکردنی مولکایتى“ له گەل
ئەوهى زیانم وا بەو شیوه یەی بەرپیوه وەم دەبىد لیيان زەوت
کردم و هەتا ئىستا سوخرەكارىم پېيىدەكەن، له ناموبيدا
دەزیم“ بەروبوم نەما بەبرەھەمى نەھىيىن، خاك نەما بە كاسن
داینەپوشىيىن، شەقام و خانۇو وكارگا نەما بە منى دروست
نه كەن، كورە نەوهى بەرچاوتان دەكەۋىت بە ئارەقى
ناوچەوانى من بەرەھەم ھاتۇوه و بەرەھەم دى“ من وا ئىستاش
له پىستى خۆمدا نەماوم، من نازانم كېم ، ھەر جارىك بە
ئارەزوی خۆيان ناسنامەيەك بە ژمارە و ئىمزايدەكى نويم بۆ
چاك دەكەن، منىش ھەر نەوهەندە دەزانم دوو دەستى كارم
پىوه یە، بەلام له بوارىكدا بەكاريان دەھىيىن، بوارى من نىيە“

بدوزیتەوە ...ریکەوت نییە ئەگەر بڵیم مەمان شت
رووبەررووی شوین پى هەلگریش دەبیت، ئەمیش لە ناو ئەو
ریگا و بانانەی پىدارقۇشتمۇم وىلەن و سەرگەردان ئەبى، مەگە
قەرەچەكان ياخوت خوشك و براکەی ئەم بەر و ئەو بەر،
ریگاى گەپانەوهى بۆ ماڭەوە پېشان بەهن، كەچى ئەوان
كۆت و زنجىرم دەكەن، دەمسوتىن، لە زىندانم دەئاخنۇن و
قەنارەم بۆ دادەمەززىن" دەلىن شتىكىان داهىناوه لەش
دەبپىت، گولە بەنى ھىچ شىيخ و مەشايمەخىك رىيلى
ناگرىت" ھەروا دەلىن ئىستا زۇر مۆدىرىنتر بىردىكەنەوه" لە
بىرى دەركىرنى چەند كەسىك لە سەركار، ئىستا فىرىيۇن بە
كۆمەل كرييکار دەردەكەن" دەزانن كرييکار حەزى لە كىردارى
كۆلەكتيقانەيە" لە سەنتەرى شارستانىيەت ناويانلى ناوە
سەردەمى پۆست مۆدىن، گوايە نۇرد بەزەبىان بە مرۇۋە

ده‌دهن و سویند ده‌خون که بومباکانیان هیچ ئازاریک
ناگهیه‌نیت، ئوهی بەری کەویت یا هەلی مژیت وەکو منداڵ
خەوی لى دەکەویت، بە هەمان شیوه‌ش دلی تاقه
کەسیشیان نەشکاندووه "تاقه کەس و مولکەکەی بۇنیکى
پیرۆزه"، زور بە مەعریفەتن، ئەی چۆن، مرۆڤیان شەرمەزار
کردووه، دەبى هەموو کەسیک لە جىگای خۆیەوە ستایشیان
بۆ بکات" بە زیانی خۆیان بلىت: برافق، زىر گود، دانکه،
فیلن دانک ! .

لانکەی شارستانییەت دەرزى ژەھراوی بەبەهایان ھېتاواھەتە
ئاراوه، لەمە باشتەر ھەرنىيە، پیش ئوهی لە کەسەکەی
بدەن، دەبىهن بۆ ژۇرىيکى چوار گوشەبى سپى پەنگ، لە
ناورپاستەکیدا جىگایەکى تايىەت بە مەراسىمى بەپىكىدىنى
ھەتاھەتايى رىكخستووه، ناخۆشىيکەی ھەر ئەوهندەيە ھەتا

دەمرىت، ئەوهى لەپاشاندا دىت ختوکەيەكى بچوکە و مىچى
تر، هەموشمان دەزانىن ختوکەدان چەند خۆشە... خت ...
خت خت ... خت بەبە گيان ... پىتكەنە بۆم پۇلە گيان ...
وا رۆز ھەلھات بۆ ئەلۆهن ... بەلکو بىبى بە باوان ... بۆ
منالانى گشت جىهان ... خت خت ... ها ... ها ... ها
!...ها !

تۆ بلىيت ئىرە ئەستىرەيەكى تر نەبىت؟ ئامان برا ئامان،
لەم ناوه چى روونادات؟ دايىك وباوک گەوادى بە سەر ساواى
ناو قومات دەكەن !

لۆژىكى چەك دروستىردىن وبازىرگانى رىڭا بۆ ئەو جۆرە
درېنده يىيەش خوش دەكات” لە پشتىيانەوە خواوهندى قازانچ

تیراپیکی دانیشتوی گاپکی فینزه ویلا، بوبه‌ری مالی قادر
چکلیتی و که‌نیشکی خالو له‌یتون مۆرکای، ما کاتی خۆی
هاوسیتی مالی حمه له پ بون له ته‌نیشت چاخانه‌کەی
فه‌رهج له کولانی نیکاراگوا، کوره باوانت شیوی چون
نايانناسی، ئه‌مانه ئەلۆهن زاده‌ن، ئیستایش هەر رەنگ و
بۆی ئەلۆه‌نیان پیوه‌یه سه‌ره‌رای کۆچی پیش وەختی
باپیره گاوره‌یان له ده‌وروپوری سه‌دھی سیه‌م،
ده‌گیرنەوە "ئه‌مانه ئیستاش به رووبارو ئاو دەلین
ئەلۆهن"! خۆ وەکو بەکر نین بلىن" که‌نیشکىم ناسی،
ئیشن جاری نه‌تەقیاگە "یا وەکو ئامه‌دی و کوره‌کەی
عه‌بدولمەلیک و عه‌بدلجه‌عفر نین خه‌ریکی قاچاچیتی بن،
به خوینی خه‌لک ئالتون له ده‌ست و مل بکەن و سویند به
کوردايەتی، به رەنگی زه‌رد" به سه‌وز بخون، بازدگانی به

ئەمانە دەلین " کاکە ئىرە ديموکراتييە، ديموکراتييەت وە
شەرت چەقو، مرۆڤ ئازادە !

دەلین : کاكى خۆم قاچاخچىتى بە خراب دەزانى، مەيىكە،
ئاھىر بە تۆ چى، بۆچى ناوى خەلگ بە خراپى دەھىنەت؟
ھەقت ؟ حىسابت ؟ چ ئىشىيكت ھەيءە !

دەلین: جەناب بۆ ئاکادارىت، ئىيەم چاکە و پياوهتى بۆ
خەلگ دەكەين، كورد لە و بە دې ختىيە رىزگار دەكەين... !

- يەللا، نەفەر لە ئۆكرانىاوه بۆ ئەلمانىا بە دوو هەزار دۆلار"
پارەكەى لەوى تحويلى ژمارەي بىرادەرىيک دەكەن، ئەو تەنها
پياوهتى دەكات !

- ئەرى تەنها پياوهتى، كورىكى نۇر دىلسۆزە بۆ كورد، ھەقى
بە كارى قاچاخچىتىيە وە نىيە !
- لە يۇنانە وە بۆ ئەلمانىا بە سى هەزار دۆلار !

- من بۆ کۆنکان دەچم ... تەقیم !
- شەللاھەلا هەلا بیت .

- قاچاخچییەکیان وتنی: ئەم کارە، کارى گەوادى و بىـ
ناموسىيە! بەلام زىرە، زىر!

لەولایشەوە هەر پىئىج مارکى دەخربىتە ناو جىهازى يارى
قۇماركىرىدەكەوە، كابرا بە ھەموو مىشكىيەوە دەيەۋىت تەقلە
بە كۆمپانىياكانى جىهازى قۇماركىرىن بىدات"

- بۆ دەنیمارك بە ۱۲۰۰، كاكە ئەگەر پەيمانى ماستريشت
نەبوايە، وەللاھى بە سەر ھەردۇو چاوم بە نىوهى ئەو نىخە
برا كوردىكەن ئاودىيۇ دەكىد، بەلام ئەللىي چى ھەى كەر لە
قۇزى داکى ماستئە حمەد و ماستەھە ولېرۇ سليمانى!
- برام ئوهى بىگىرىت ۲۰۰ دۆلارى دەدرىتەوە ! ! ...
ھۆشيارى داماوش سەر دەھىنى و سەر دەبات ئەلۋەنى

قه‌رزاویشم ده‌کهن، برا بويشنه پیم، نه‌فر به چه‌ن ئه‌وهن بۆ
ده‌ربه‌ندی هرمز له پیش و پاش رزگارکردنی؟"

ده‌لئین ئه‌مانه میز به‌سه‌روچاوی ئه‌لوهندا ده‌کهن و پاشان
به‌ردی تی‌دەگرن و به خه‌یالیشیان نایه‌ت! له هاویناندا
من‌دالله‌کانی ئه‌م به‌ر و ئه‌و به‌ر بۆ سه‌ر ئه‌لوهن ده‌چوون و له
که‌لیدا ياریان ده‌کرد، به‌ردی پانیان ده‌دۆزیه‌وه و یه‌ک به
یه‌ک هه‌لیاندەدا، بزانن به‌ردی کى زیاتر ماچی رومه‌تی
ده‌کات، یه‌که‌م ماچ نقد خیّرا بwoo، له دوا ماچدا به‌ردەکه و
ئه‌لوهن یه‌کتريان له ئامیزدەگرت، براوه ئه‌و که‌سه بwoo
به‌ردەکه‌ی ماچیکی زیاتری بکردايە!

به‌لام لیره به‌ردی پان ده‌ست ناكه‌ویت و نامون به
ترادتسیونی ئه‌م ياریه، كوره تيلا هه‌مویشی هه‌بیت، ئه‌لوهن
ديار نیيە" له ناو گلینه‌ی چاوه، كه ده‌يھینى، سه‌ردەکه‌ویت

جلوبه‌رگ به ناهەق ماندوو و خويتاناویکانى هەرسۆگۈشىنا و
ئەلبان و سرب و کروات و کورد و عەرەب و تورك و فارس“ لە¹
پاش نیوه‌روانە کاندا دانىشتۇرى مالە قورپەكەي سەر سوچى
رېڭاي قاچاخچىي پاسكىل سوارەكانى رېڭاي تۆلەفرۆش و
يوسف بەگ، قاتىيان دەكىد و دەيانخستە ناو ئەو بوخچانەي
وا (عەمە) جۆرەها وينەي رەنگاوردەنگى كەلەشىر و كچى
جوان و فريشته و ئەستىرەي لەسەر چىيپۇو“ لە مالەكەي
سەر رېڭاي حەمامى پىاوان و زنان“ دىوارى سەر بانەكەي
وەك زۆربەي خانووەكانى شارەكە زۆر نەوى بۇو، ژۇورەكەي
پىشەوەيان دوو تاقى بچوکى شوشەبىي پىوھبۇو، ھەممۇ
رېڭاكە تا دەگات بە چايخانەكان لىتىيەوە دىيار بۇو“ لە²
ناوه‌راستىدا دارەخورمايەكى بە بەر ھەبۇو“ نزىكەي بىست و
دوو كەسى تىيدا دەزىيا“ سى خىزان و نەنكىيىكى بە تەمەنى

ئەسراھەتم لى بپاوه، جىگام نىيە تىدانيشىم! مالەكەش پېنچ
ژوور و موبەق و باخچەيەكى گەورەي ھەبۇو! لەبەر ئەۋەي
ئەدىيە بە بەرگۇورى تا رادەيەك ژيانى شەش كەسى
مسۆگەر دەكرد، مالەكە بە بەردەۋام قەلە بالەغ بۇو، بىيىگە
لە مىوان و ھەراوھوريايى سىزىدە منداڭ!

(۶)

ده لئین کوايه من يه کيکم له وانه‌ی وا له م جييانه کاولکراو
وپيان و بهرينه‌دا بُو خويان ده گه پين" من بُو ناتوانم به
شيوه‌يکي ناسايي بژيم؟ بُوچي ناتوانم روزيک له خه
هه ستم و به رووخوشيه‌کوه په يمانی ئاشتى له گه لـ
گـردوون بـبهـسـتم؟ نـهـمـ گـهـپـانـهـ هـهـتاـ کـهـيـ، نـهـلـئـىـ سـهـگـىـ پـاـ
سوـتاـوـمـ؟ بـوـچـىـ دـهـبـىـ بـوـ نـهـلـوهـنـىـ گـلـچـهـمـ بـگـهـپـيمـ؟ بـوـ
نهـلـوهـنـيـكـ نـهـ قـبـولـ دـهـكـاتـ فـهـرـماـنـهـوـايـهـکـيـ لـهـ سـهـرهـوـ بـيـتـ،
ونـهـ فـهـرـماـنـهـوـايـيـ بـهـسـهـرـ کـهـسـيـكـهـوـ بـكـاتـ!

ئەم پرسىارانە واي كردۇوه بىكەومە گومانىيکى زىاتر "خەلگى ئىندىشى، بى ھەمان شىتوھ لەت وگە ئەنگىغان مەبىه" بېھىزى.

حهشار داوه؟" ئەگەر ئەمن و پۆلیسەكان پى بزانن، ھەم
ئەو دەگىن وەم قورپى (دىيمادن) بە سەرم دەكىيت" بە¹
قاچا خېچىم لە قەلەم دەدەن و دوو سالى تر زىندانىم دەكەن"
بە ناردىنى نامە لە دواى نامە پۇرم دەردەكەن، ھەمويىشى
نامەسى سززادانە، بەلام ئەوهندە بەرىزەوە دەينووسن پياو
خەجالەت دەكەن: جەنابى زقد بەرىز... و لە كۆتايدا
دەننۇوسن لە كەل باشتىرين سەلاو! لە نىوان ئەو پىشەكى و
كۆتايمىدەدا قازوخىيکىان تاشىيۇو و دەبى مەرقە بە خۆيشى،
بە ھەموو رىزىكەوە وەرىيېكىيت!

لە ناو ئەم دەرد و سەرشىتواويەدا دەبىنم سوارە لە²
حەيىه تاندا حەپەساوه و نازانىت چى بەسەر هاتووه، لەوە
دەچىت بۇ ولامىك، روونكىرنەوە يەك بگەپىت منىش بە بى
ئەوهى بە خۆم بزانم، لە سوچى تەنېشىت تەلەفۇنەكەوە

بۆ بکەی ! ماوه یەکە دەنگت نییە، منیش بیرت دەکەم،
ھەرچەند دەزانم تۆ یەکسەر بە گلەیی و باسە درامیکان
دامدەگریت !

لە وەتى دەیناسم پێم دەلیت : " من تەنھا ییم زور کیشاوە،
چیتر نامە ویت بە تەنھا بەم، تۆ نازانیت تەنھا یی چییە " ...
ئەرئ ئەم کابرايە چى دەلیت ؟ ھەی قوپ بە ئەقلی، من کەی
بە تەنھا نەبووم، ئەی لەوە ... !

ئەوان رەش بین بون لە هەنگاونان بۆ پیشەوە، رازین بە
بەسەرهاتەکەيان، تا پییان بکریت لە گەل رۆژگار جۆر
دەبن، نارازیش بن، ھەر بە پاسیف روو بە رووی دەبنەوە !
بەلام من بە هیچ رازی نەبووم و نابم، ھەر بە هیچ، دووريش
نییە ئامە ھۆی ھەموو تەنگوچەلەمە کامن بیت " ھۆی لۆژیکى

کلودیا: من بە بى تۆ ناتوانم بژیم، من تەنها لە باوهشى تۆ
بم، تەنها بۇنى تۆ بکەم، لە تەنیشتى تۆدا بنووم ھيچى ترم
ناويت، من تۆم خوش دەويت، ئەمەش گەورەترین و
بەهاترین ئەكتە لە زيانم ...

پىيىدەچىت لە من تىينەگەيشتۇوه، من لە گەل تەنهايى
راھاتوم” ھەردوكمان يەك واتا دەبەخشىن، ھېچم ناويت
غەيرى جىهان و ھىواكانى ئەلۇهن! ئەو منى خوش دەويت“
منىش وپى ئەلۇهنم! ئەمە بەمنهوه دىارە، ھەر وا خۆيىشم
نە دەمەويت بىشارمهوه و نەيش پىيم دەكرىت بىشارمهوه !

- كى بۇي ھەيءە لە ئەلۇهن بخواتەوه؟
- ھەموو كەسيك، ھەموو مەلىك، ھەموو دەشت وچيا و
دەرىك!

- کۆتاوی نییه، بەناو ھەموو مالیک دەچیت، لە ھەموو جیهان
و لە ئاسماندايە” دەبىّ بە باران و بەدەسته ئاویه کەیە وە
بەهار بۆ دنیا دەھینیت” هەتا چاو بپ دەکات سەوزایی،
سەوزایی، سەوزایی دەبەخشیت!

دارو درەختەکان بە ھۆی ئەلۆنه وە دەتوانن راوهستن و
سیبەر بە مرۆفەکان بدهن، وەلەکان لە سەریدا لانە بکەن!
تەنانەت لە ھەرکوئ ئاگر لە مالى کەسیک بەربیت، پەنا بۆ
ئەلۆن دەھینن” ئەو ئاگرە بى ئامانە دەکوژینیتەوە!
ھەموو ھیز و توانا و سۆزى بۆ ئەوهیە وا ئەلۆن لە
چاوه کانیدا خورە دەکات!

- ئەلۆن مولکى کیيە؟

- مولکى ھەموو کەسیکە” ھەموو گیان لە بەریک و شتى ئەم

ئەو منى خۆش دەویت، منيش، منيش، سۆز و هېمنى
وشپى و دەستەپاچە بۇونەكەيم خۆش دەویت، بەلام كە
دەلّىم، من گىرۇدەي دەستى ئەم بەيانىيەم، ئەو لە من تىّ
ناگات... ئەزانى چى، ئەم جارە، تەنها ئەم جارە پى بگەم،
وەكۆ ئەسپ سوار، سوارى قامىشىيڭ دەبم و لەم سەرييەوە
بۇ ئەو سەر "لە سەرييەوە بۇ ئەم سەر رادەكەم، ئەگەر
نەخۆشىش كەوتىم، دەچم بۇ لاي مەلا حەمە، ئەگەر ئەميسىش
ھىچى پى نەكرا، دەچم بۇ لاي قاسىم ئەقرەو حەكىمى
گەورەي شارەكە، يى زىير پىالەيەك لە ئاوهەكەي ئەلۇهن
دەھىتىم وله بەر خۆمەوە دەلّىم" بە ناوى ئەلۇهن، بە ناوى
ئەم بەر و ئەو بەر "ئىدى يەكاويەكە، تەنها ئەم جارە
دەستم پى بگات، لە بەيانىاندا پىش ئەۋەي بۇ سەر كار
بىرۇم، يەكەم جار چاو و دلّم بە ئاوهەكەي ئەلۇهن روشن

من هەرچەند پیم و تووه لیم گەپی لی، من نامەویت
پەیوه‌نديم هەبیت، زۆر توشى گیچەرى بۇگم” دەمەویت بۇ
ماوه‌يەك بە تەنها بەمیتەمەوه !

کلادیا: دەتكۈزۈم ئەگەر لە گەل چىكى تر بىتىبىن، تا من
دۆستىكى نوئى نەدۆزمەوه، تو نابىت لە گەل ئافرەتىكى تر
بىت... .

- ئەری بۆچى ئەم ئافرەته بىر لە كوشتن دەكات، قىسى
قور! ئەمە گوايى بە ئازادى بىرۇدا گۆشەگىرگراوه، پاشان
ئەو مافى هەرەشەكردىنى واى نىيە” دوورىش نىيە لە بەر
ترس لە تەنھايىي وا دەلىت” ئاخ! بەراستى نىيە! ...

ئەو لە گرفتى هەست بە نامؤىيى من ناگات... منىش نازام
بۆچى ئىستا لە قىسىكاني خۆم پەشيمان بۇگم ” نەخىر
پەشيمان نەبۇگم، بابلۇم خۆشم دەويت، بەلام پەيوه‌ندي و

کردۆتەوە، تۆیش بە ئاره‌زروی خوت بکە، بەلام ئەو رکنە و
لە من ناگە پیت" دوو مندالىم هەمە لەیان زهوت کردووم، کە
چى ئافره‌تىكى شارستانى وەك ئۆلى خانى پورى مندالەكان
کە نزىكەي چى سال دەرسى بە مندال وتووه" موى سەرى
ھەمووی سپى بۇوه، دەلیت" ئىلیزابىت! كچى وريا بە، ئەم
كابرا رۆژه‌لاتىيە مندالەكان دەرزىت و بۇ وولاتى خۆى
رادەكەت"!

- رۆژه‌لات زور گەورەيە و فەرە رەنگە! لەبەر من ھەموو
رۆژه‌لات خراپ مەكەن! مەرۆفە كانى ئەويش وەك ئىرە زقد
جيوازن! من مەبەستم ئەوه نىيە، بلىم بۆچونەكەي ئۆلى
راسستانىيە، نەخىر! بۇ چى وتووه؟ بۆچونەكەي زقد
ئاسايىيە و ھەموو رۆژىك بە سورەوکراوى "بە بىڭاوى" بە¹
كولاوى گوئىم لى دەبىت!

دایکان ده‌لین: مندالله‌کان هی منن!

باوکان ده‌لین: مندالله‌کان هی منن!

به ده‌گمن گوئ له مندال ده‌گیریت، به نه‌فام و بوکه
شوشه داده‌نرین، که‌س لییان ناپرسیت‌وه ئیلا کاتی
ته‌مه‌نیان گه‌وره ده‌بیت باشت‌نیه گوئ له ویستی مندالله‌کان
بکرن؟ مندال هه مو شتیک تیده‌گات، که‌سایه‌تیه‌کی ته‌واوه و
ده‌بی ریز له بیوراکانیان بگیریت، کومه‌لگا ده‌بی له حاله‌تی
مه‌ترسی له گه‌شنه‌کردنی خولقینه‌ریان ده‌خالت بگات،
هه‌روا دایک و باوکیکی زوریش هن دزی له مندالله‌کانی
خۆیان ده‌کهن، ئه‌و یارمه‌تیه که‌مه‌ی به مندال ده‌دریت بۆ
مندال خه‌رج ناکریت” ده‌دریت به قومار و فیزکردن، راسته
مندالله‌کان لیرهن، به‌لام به‌داب و نه‌ریتی ئه‌وی
هه‌لسوکه‌وتیان له گه‌ل ده‌کهن، به تایبەتی له گه‌ل کچه‌کان،

خان ده‌لیم پیکه‌وه ژیانم ناویت، بارودۆخى ئئیره ئەوه
ھەلناگریت" بە ئاشكرا ویه دزیه‌وه زور لە ھاوسمەرەكان "بە
رەش" دەرپۇن" بە دەگەمن دانى پى دەنین" ئەوهش گرنگ
نیيە، گرنگ ئەوهیە، لە چىركەيە كدا ژنه‌کە يا پیاوه‌کە خۆزگە
بۆ كەسيكى تىر دەخوازىت" ھەيشە دەلین" لە دەرهەوه
ھەوهس كۆبكەرەوه و لە مالەوه لە كەل ھاوسمەرەكت بە
كارى بەيىنە" ... بەلام ئىستا من وا بەم بەيانىيە خۆزگە
دەخوازم كلاوديا تەله فۇنم بۆ بکات، ئاي گەر بىزانىت ئىستا
وا ھەمو بەدبەختىكان بە جارىك بە سەرم دەبارىن و شېرىزەم
دەكەن، لە خۆشياندا بەفرىن بۆ لام دىت، خواخوايەتى
نوزهەيەكم لىيۆ دەرچىت بۆ حالى پەريشانم، دەستم
بەسەردا دەھىتى، تىرتىر بە لىيۆ سورە ئەستورەكەيەوه
ماچم دەكات، ماچى دەكەم، هەتا لە ناو يەكدا دەتۈيىنەوه،

لە لای ئە بىمابام؟ کام نە حسى؟ کام دەرد، کام چاوى پىس
بەهارى ئە وينمى دايىه بەر چەقۇ؟

بۆچى وا رىئك نە كەوت، پىئكەوە لە گەل ئە و "لامە سە بە"
ھەموو كەلە شەقىكىانمان بىكردىايە؟ بە سىنگىتىكى پېرىھيواوە بە¹
رووى مەركىدا بچىن "بە رووى رەھىلّ و شەۋە زەنگ" بە رووى
سنورە كان "بە رووى شەوه و زىندانە كان؟ كاتىك لە دورەوە
يەكتىمان دە بىنى چاومان دە كەشا يەوە، لە خۆشىيانەوە هەر
پىدە كەنин، بە دلەوە پىدە كەنин، ئەوا ئىستاش بزەى ليوم
دىت، ج سۆزىكى سەرشىتىانە يە... ئىستا ئە و سۆزە بۇوە
بە شىتىكى تر، پىاھەلدانى ناكريت... هەر ئە وەندە دە زانم
كە فايىق پرسىيارى ئە وەم لى دە كات: ئە وين چۆنە؟
دەلىم: باشە... باشە باش، بۇوە بە پەرى دەرياكان و

ریشه بی کۆتاپیه کانی داره بەرزە کانی کەلکەند . گولە کان
له لیوی سووری ئەوینە کەم رەنگیان سوور دەبۇوهوھە"
ئەوەندە سوور دەبۇوهوھە، هەتا خوا بىزى" ئەمچار نە
بارانی ئاسمانە دوورە کان دەبارى، با بلیم ئاسمانىش ماچى
دەكىدىن ! باران، هەر ئەو بارانە بۇو چىتەر نەبارى !

- چۆن ؟ بپوا ناكەم، له کوي شتى وا ھېي ؟ چەندىن
خۆشەويسىتى كەيشت ھېبۇو، ھەر جاريکىش دەگۈز: خۆشىم
دەۋىت !

ھەمويانم بە خۆشەويسىتىھە لە ئامىز دەگرت" ماج دەكىد،
بەلام له گەل ھەمويان "خيانەتم" دەكىد و دەيىكم: له
خۆشەويسىتى ئەوەوھە يارە کانى تر خۆشىدەويسىت" ھەمويان
دەيناسن، رەنگە لە سەر شەقام بىپوات، بىناسنەوھە، و چۆنى
و چاکەي له گەل بکەن ! لە خۆشەويسىتى لە ئامىزگىتنى

بۆچى دەبىت بەم بەيانىيەدا دەسته ماندووه‌کەم بە بان
سەرم دابنیم و چاوم دابخەمەوە و هاوارىك قورگم بگرى ؟ ..
ھېچم لە بىر نەماوه‌تەوە، شەقەي بالى كۆترە
تەقلە بازەكانى ئاسمانى ئەم بەر و ئەو بەر نەبىت و چۆن لە¹
خۆشياندا لە ئاسمانى سەر لانەكەيان تەقلە لە دواى
تەقلەيان لىدەدا، كە دادەنىيىشتنەوە لە ئاوه‌كەي ئەلۋەنیان
دەخواردەوە !

ئاھى تۆ كەي لانەت مەيە، مەي بى لانە، زەمانىكە لانەكەت
شىپواوه ”عەزىز و ياران لە شارە دۈورەكاندا تەفروتونا
بۇون“ كەلاوه شىركەي باوانت روخا... كلاودىايى
خۆشەويىست شەوى توش باش

ئەوەی منى لال کردووە و پەگى خستوم ئەوەيە بۆچى
ئەلۇن رىك لەم بەيانىيە شومەدا ئەو پرسىارە پېزەبرەم
لى دەکات؟ ئەى ئەو بۆمبایە بۆچى بەم بەيانىيە تەقىەوە؟
ئەى سوارە بۆچى بەم بەيانىيە لەسەرم حازر بۇوه؟ من لە
کوي؟ ئەو لە کوي؟ ھەموو پرسىارەكانىش لە گەل
تەقىنەوە بۆمباكە، يەك لە دواى يەك تەقىنەوە !

- من خۆزگە بەويى دەخوازم” ئەویش بۆ ئىرە هاتووه !

من ئەلیم: ئەمرى لە كاتژمۇرى ... و ... دەقە ... لە
چركەي ... كاتى گەرانەوە هاتگە !

سوارە : لە ھەمان كاتژمۇر خەلک بە ليشاو دەلین "لەم
كاتەدا، كاتى رووهو ھەندەران هاتگە"، دەشت و دەرهەكان
پېن" لە شىكريك بە نەيىنى لەسەرە رىكايە بەرەو باكور ...

من دەلیم: رۆژ باش

پاشان ئەگەر بە سوارە بلىم ئەمپۇ بۆمبىتىكى كۆنى
فرۆكەكانى لەشكىرى سور لەسەر شەقامەكەي تەنيشتمان
تەقىوه تەوه، بپوام پى دەكات ؟ نەخىر، چۈن بپوام
پىدەكت، يەكسەر لە دلى خۆيدا دەلىت " ھۆشىار
دەمتىسىنىت" نايەويت لە لاي بەمېنەوه ... تو بلىتىت لىم
بىزاز نەبوبى! ئەى ئەگەر پىتى بلىم كاكە كە تەلەفۇن
دەكەي باسى قاچاخ و دۆلار و تەزويىركەدنى دوکومىنت
مەكە، لىرە كۆنترۆلەيەكى بى وىتنەھەيە" گۇنیانلى دەبىت
" دىوار مويش دىرىد، مويش گوش دىرىد "بەبى سى و دوو بە
چاوى گومانەوه چاو هەلدىھېرىت و دەلىت" باوه تۇو لە¹
كورە خەفتىدە، ئىرە ولاتىكى ديموكراتىيە، ئەرا وەكى لاي
خۆمانە، لەيرە ھەرگى ئەپا خۆيە، كەس حەقى نىيە وە

بابه تانه نه کەم و دەمی خۆم بگرم، دەنا پێم دەوت " تەلەفۆن کۆمپیوتوو دىردى، کۆمپیوتوو ریش تەسجیل ئۆتۆماتیگی دىردى " بەلام وەك دەزانن میوان عەزىزى ئەلۆنه، هەتا ئەو روژە ئۆغز دەکات، ھەرچييەك بلىت، دەلیم: فەرمایشته، من دەزانم لە دووايیدا ھەر پیاوخراب دەبم، بۆيە دروشمى " دەمت بگرە، سەرت سەلامەتە " م ھەلگرتۇوه ...

ئەوهى خىر بىت لەۋى چىنگ دەكەۋىت، ئەمانەش لېرە سەرو جزمەيەكى سەربازى پروسیان لە ناو مىشكدايە " چەند شارستانىن ئەم حەشاماتانە، شار و لادىكانيان پېن لە پەيگەر و گورستانى تۆپبىووه كانيان لە جەنگى جىهانى يەكەم و دووهەم " ھەموو سالىك رۆژى خەمبارى گەل رىيىدەخەن ... ئەوهندە زمان پىسن، ئەوهى " خويىنى

بیگان ناوم دههینن، سیزی ئەم تۆمەتە بکەن، هەر لە^و
خۆيانەوە تفەنگ بە تاريكيەوە دەننێن !

ئەرى وشەى بیگانە چى دەگەيەنیت ؟ بیگانە كلکى ھەيە ؟ يَا
گوئى زور درىزىھ ؟ كەسىك ئەگەر خۆى حەوت شۆر بکات
ھەر پىي دەلّىن فلان بیگانە... ھاي ھاي ، بە من دەلّىن
بیگانە... بیگانەكان دنى دەكەن، مروۋ دەكۈژن " دەلّىن:
خارجييكان ھېرۋئىن فۇشىن " فۇندەمەيىتالىيستان " دەستە
رۇنىنه كەيان بە كىانى من دەساون، خۆيان لە يەك جەنگدا

" خۆينى ٥٠ ملىون نەفرىيان خواردۇتەوە "

ئەى ھاوار كارى خراپە لە كوى ناسىنامەي ناسىقۇنالىيىتى
ھەيە ؟ كەى ولاتى ھەيە ؟ چما كرييكار ياخۇشا ولاتى ھەيە !
ئايان ھەموويان وا دەكەن ؟ پاشان گريمان وايە، بۆچى
ھۆكاني لە ناو نابەن ؟ بە من دەلّىن تو بیگانى... من

شاره به صویحب و دایه عەرەب وتۇوه بىگانە ؟ كى ؟
ئەلۋەنیان مەۋھەكان وە بان دەست ھەلدىگەن"
ئەلۋەنیان، ئەلۋەنیان دارە تۇ شەرینەكانى قەسەریباخنى
ھەمو بالىندىيەك لەسەريدا دادەنىشىنەوە، ھەندى جاريش
مار ! ئەوە نەبىت ئەو جارە كە لاۋانىان بۆ بەرەي
خويىنپىشتن مل كىش كرد، لەبەر دەركاي تەجnid
راوەستابۇون، لەو كاتەدا " قازىك " بە ئۆتۈمبىلەكەي
لەويىدە تىپەپى، عەگالەكەي سەريان داکەند و بۆ ئاسمان
ھەلىياندا" وىنە گەورەكەي شەوهەيان شەكەند" بۇو بە يەكىك
لەو رۆزانەي وا تامەزدۇيى دەكىرىت ! ئەوانىش تانك و
مودەرەعە بۆ سەر شەقامەكانىان داگردو رەش بىگىر
بلاۋىبۇوه، ئىستاش كەس نازانىت چىيان بەسەر
ھاتۇوه ...

بەرپای دەکەن، ئاخىر كەى رۇزىك لە رۇزان ئەلۋەن زادەكەن
بپوایان بە شەپکەن ھەبووه؟ يا ھەر وا بە گۆترە وله
خۆرپایى شەپیان كردۇوه؟ ئەوه چەند سالە كابرايەكى
قۇمارچى، كە كۆمپلاینكسى دونىيەتى ھەيە، بۇوه بە دەھۇن
لىيەھرى كارە نىزىو ودىپنەكەى بە چەكەكانى شەوه" گوايە
رەفيق ودۇستە ئەلۋەنېكەى جارانى لە رۇزنامە پەشىنکيان
شتى بلاڭىردووه تەوه" ، ئەو جارە كە دكتور حەسەن
ھاتبۇو بۇ ئىرە، بەو بەيانىيە كە ھىشتا خىر وشەپ دابەش
نەكراپۇو، بە بى هىچ پىيويستىيەك وتبۇوى: دكتور ئەو
ئەلۋەنې واي كردۇوه ..." ئافرەتىكى بويىر دەمكۈوتى
كردېبۇو و دكتوريش كنارى بى دەنگى نەگرتىبۇو. ئەوهندە
بى ئاستە پروپاگەندە بۇ نياز پىسى شەوه دەكەت، بە
وھسىلەيەكى وا سوك وئاسان ھەلخەلتا، دەشىۋىت

دهنگی ده مینیتەوە، بەلکو تەرھی داوهتى بۆ ھەموو
جوینەكانى كە پىيى دەيدا بۆ بىست سالى داھاتوو" حەز
دەكا چى لورى كۆمپانىاي مرسىدەس ھەيە بە جوین و قىسى
سووك پېر بکات ويقۇم بنىرىت، بە دل و بە گيان پىسقۇ
وە رەگرتىيان ئىيمزا دەكەت" دەلىت: منىش سوپاس ... بۆ
نەو؟.

ھەر لە بەر ئەوهى دەلىن " نان و ئاوى يەكسان" زەمين و
ژيانيان لىّ كەدوين بە دۆزەخ ھەندى كەس ھەن دەلىن
" مەگەر پىيغەمبەرى ئەرمەنىكان بە ئەسپەكەيەوه لە كونى
چياكەوه بىيىتە دەر و تۆش بە سوارى ئەسپەكەي ئەو بگەي
بە ئەلوەن" بەلام ئەو كابرايە لە وساوهوه لە دەستى
نەيارەكانى پاي كەدووه و گوايە هيشتا ھەر ئەلوەن دالدەي
داوه ! دەلىن مەھىدىن و تويىتى " ئەوهى ئەلوەن دالدەي

چرای کۆلانه‌کان چیزک بۆ یەکتر دەگێپنەوە ” یا به‌ریز
کۆرانی دەلین ” نوو نوور نابرین بۆ ناو جیتگا ! کی ژیان یاری
دەبیت لە پال بە‌ھەشتی ون بuo چاو بکاتەوە ” کی ؟ ئەوە
ئەلۆه‌نیکانن ” جۆلانه‌ی منداڵ و نوری یارانی بە جەفا و
ئاوازه دووره‌کانن !

(٧)

ئەی ئەم سوارە ناوە لىزە چى دەکات ؟

مونير ئەو جارە وتى: " خۆت باش دەزانى راستى ھەموو
جارىك ھەنگوين نىيە و پرسىياركردن مافىتكى سەرەتايى گشت
لايەكمانە" تۇ دەبى پرسىيار بىكەيت، شەراببىش، بەتايمەت
شەرابە شاراوهكانى ناو ژىرىخانەكانى كلىسا كۆنهكان،
پرسىيار لە دواي پرسىيار ئاراستەي لىۋە وشكەكان دەكەن،
ئەو لىوانەي وا ھەر لە ناو كىۋاوهى كەپان بە دواي ولايمىكى
گونجاو سەرمەست دەبن و خەويان لى دەكەويت.
ئەلۇهەنزاھ سەرمەستەكان كە وا لى كەپاون پرسىيار لە
شەراب بىكەن، دەلىن " شەرابى سوور رەھائىيە" رەھائىيەكى
تايمەندە بە ئىوارەي شەوى خۇن بىينىنە

داخۆ پرسیارەکەی ئەلۆن بەم بەیانییە پەیوەندى بە هاتنە
چاوهپوان نەکراوهەکەی سوارەوە نیە؟

بەش بەحالى خۆم نازامن ئیمپۆ چى روویداوه” کەی دەستى
پىىكىد“ رۆزىھەلەت يى نا“ لە بىريشىم نايەت كەى مال ئاوايى
لىّ كردىن“ من هەر ئەوهندە دەزانم لە چىركەيەكدا ژيانم
كەوتە مەترسى! نەخىر، نەخىر ئەوه من نىم! شەرم ئاواھر
نيە كەسيك بىرسىت، بەلام من كەى ترساوم؟

ھەر جارىك باسى ئازايىتى و ترسنۇكى بەباتبایه ئاراوه،
مونىر دەيىوت: ھەندى جار لەترساندا دەببۇرى بە مشك،
بۆچى دان بە ترسەكانىت نانىيى؟ تو كەى لە ناو ترسدا
نەزىياوى؟

ھۆشىyar: ترس لەوهى ئەلۆن وشك بىنهەوە يالە داخاندا

دولبەرم ھیه ”ترس لە بیکاری“ لە کار دەرکردن“ لە ھەواى
جەرگ تەزىن“ لەوھى قەرزەكان زیاتر ببىٰ ... ترس
... ترس ! چى بۇ ئەم ترسە بە نەعلەت بۇوە
بەرۆكم بەرنادات، وەك قەناص لە دەستىك لە درزى
كونىيىك وە بۆسەى بۆ داناوم يَا وەك ناحەزىك خوین بەرچاوى
گرتىبى، لە پشت دەركاكە بۆم راوه ستاوه، دلى بىمارم لە
كوتان بخات !

جاران، لەم بەر و لەو بەر ترس نەيدەتوانى روو لە مالان
بکات“ مەرۆف لە گازىيەكاندا قومىك لە مەلەكوتى ئەلۋەنى
دەخواردەوە، ھەرچى ترس و نەحسى ھەبو بەرى دەدا!
ئىستا من لە كوى، ئەلۋەن لە كوى؟ ?

دەگىرنەوە، خەلگانىك ھەن لە باكورى ئەلۋەن“ لە سەروى

ناو بیره کان. ئە سالهی وا نقد نەمات ببو، مەلاکەی گربان
باوهشی پرپکرد ببو له بەرد، دانه دانه یانی دەگرده
دەست "پەيتا پەيتا فاتیحەی بەسەرياندا دەخویند" ھەلی
دەدایه ناو بیرى مزگەوتەکەوه، بۆ ئیوارەکەی رەھیلە
بارانیکی وا دایگرت چى دەغل و دان هەببو فەوتان، چەند
خانوویەك روحا و ژمارەیەك میگەل و مانگا مردن
جادووکەریک وتى "ئەمە بۆيە روویدا، چونکە مەلاکە بىست
و سى بەردى فاتیحاوی زیاتری ھەلداوه تە ناو بیره کە !
لهویدا، ئەگەر كەسىك نەخوش بکەوي، كەوچكىكى چا
خواردن له خۆلی گۇرەکەی حاجى مەلا مۇستەفا دەخاتە
ناو ژىئر پیالەيەك و ئاوى تىدەكان و دەيخوات، ھەيشە بەبى
ناو قوتى دەدات، وەك ئافرەتە به سالاچۇوه کەی ناو دەوارە
شەرەکەی دەشتى شارەزورە كە گەدەي ژانى دەگرد !

یەک عەلاگەی پپ دەرمانى پیشاندام و وتنی "میچیان بۆ
نەکردم".

- ئەی لە خۆلەکەی حاجیت خوارد؟
پوری هەستایە سەر پی و تورەکەیە کى ترى هىئىنا و وتنى:
کوپم بە خوا ئەمە دووهەم تورەکەيە دەيخۇم !

كە ئەو جارە چاوم بە كۆپەكەی حاجى كەوت، بىنىم ھەر
دەمىنکە پاشماوهى ئىسقانەكە يىشى نەماوه، بە پپى چوار
كە لابە خۆلىان لى دەركىرىدبوو!

تو بلىيەت حاجى زەلامىنکى ئەوهندە گەورە بوبىت؟ كە
پرسىيار كرا بۆچى تەنها لە گۈپى ئەم بىاوه دەخۇن؟
وتنىان: " كاكە حاجى موبارەكە، رۆحەم وە قوروانى بىت،
حەوت جار بە سوارى قامىش حەجى كردۇوه ! "

ناوه و وا شه و رۆژ بەرامبەرى گرتۇوم، بەنھىنى لەو
بەرەوە دەرچووە و وا لەلای من سەرى دەركەردووە! ئەگەر
بەسەرھاتەكەی بۆ زىرەك ترىين دادپەروەر بىگىرپىتەوە، بپواى
پى ناکات و دۇورىش نىيە سىنورداشىشى بىكەن: نزىكەى پازدە
كەس بۇوىن لە گەلن قاچاخچى رىيڭىكەوتىن، لە ھەلّەبجەوە
كەيشتمە مەريوان ولهوېشەوە شار بە شار و دىي بە دىي“
جارى بە پى و جارىك بە ئۆتۈمبىل بە شەو و بې رۆژ تا
كەيشتىنە دىھاتەكانى سەر سىنورى تۈركىيا و لهوېشەوە بە
ھەمان شىيە جارىك بە پى و جارىك بە ئۆتۈمبىل دىي بە دىي
و شار بە شار“ بە شەو و بې رۆژ تا كەيشتىنە ئەستەنبول“
ھەر لە ھەلّەبجەوە تا ناو ئەستەنبول يەك زنجىرە قاچاخچى
بۇون“ پارەكەمان لەۋى تەسلىم كرد“ ئەمكارلىقە ماوهەيەك
ماينەوە وگەرپاين بە دواى قاچاخچى رىيڭىكاي تۈركىيا و يۈنان“

جاریک بە مەلەوانى وجاریک بە بەلەم تا ناو زەھوی یونان
رۆیشتنین” بەرۆز لە ناو رەز وکەلاوه‌کانى سەر ریگا يا لە ژیئر
دپکەكان دەخەوتین هەتا تاریکایی دەھات، ئەمجار بە پىـ
ریگای دەشت و دەر و شاخەكان و بەناو تونىلە
ترسناكەكەوه گرتەبەر تا ناو شاریک و پاشان بە ئۆتۆمبىل
كەيىشىنە ئەسىن و ماوەيەكىش لەۋى مائىنەوه” پارەمان پىـ
نەما” ھەندىكمان يارمەتى لە خزمانيانەوه بە دەست
كەيىشت“ وھەندىكمان كارى ھەرزانيان دەست كەوت و
ھەندىكىش كە هيچ ئومىدىكىيان نەبۇو و بۇ ئەوهى لەتە
نانىكىيان دەست بکەۋىت وكرىئى مال بىدەن، ناچار كران
سوارى ئەحفادە بە تەمەنە دەولەمەندەكانى ئەفلاتقۇن
وئىرىستۇتالىس وخوا بە ناويانگەكانى يۇنان بىن” لېرەشدا
كەپاين بۇ قاچا خچىكەكانى ریگاي یونان - ئىتاليا” یونان -

به سه ر چوو .. بیست سه عات ملی شکاند .. سی سه عات به
دزیه وه له ناو تاریکایی تریلهی ناو گه شتییه ک به بی ده نگی
خۆمانمان ماتدا نه کا که سیک پیمان بزانیت و به زگی
برسییه وه له تەمه نمان به سه ر چوو و هەر رانه وەستا" بیو به
سی و یەک سه عات را وەستا" ئۆخه یمان کرد" با و بۆنی
جوانی دیموکراتییه و مافی مرۆڤ هات به ناو لو تماندا" که
ویستانان دابه زین، پۆلیسە دیموکراته ئازاکانی بەرهی
رۆژئاوا چاویان به ئیمە کەوت و نەیانھیشت دابه زین"
تریله که له ناو گه شتیکه مایه وه و بەھەمان ریگا بەره و
یونان بەرئ خرا" که پرسیارمان کرد ئىرە کوئییه؟ " و تیان
بەندەریکی فەرەنسیه" سی و یەک سه عاتی تر لە تەمه نی
بار بە سه ر بومان و رۆشت" ئىن و سی مندالە کام دەبی سی
و یەک سه عات زیاتر چاوە پوانی هەوال و چارە نووسی من

سەر لە نوی سواری تریلەیەکی تر کراین بەرهو ئیتالیا"
گەیشتنیه رۆما وەر یەکیک ریگایەکی گرتە بەر" من و
برادەرە ساحیرەکەم کە وا نقد حەز لە نوستن دەکات،
گەراین بۆ شەمەندنەفەرەی ریگای ئەلمانیا" لىرەدا چوین بۆ
لای ناسیاوەکەی موینشن" هیچی پى نەکرا" چوین بۆ لای
ناسیاوەکەی ھامبۆرگ" هیچی پى نەکرا" چوین بۆ لای
ناسیاوېکم سىزدە سالە لەوی دەژىت" جارى ھەندى قىسى
کرد نیوهى خەونەكانمى لە كور نا، دوو مانگ لە لای
مامەوە "ئەميش هیچى بۆ نەكىدم"" قاچاخچىي ئالتون لە
دەست وملەكان ھەر ئىمەرۆ و سېھنیان پى دەكىدم و درق لە
دواى درق ھەتا یەکىكى تر كە نۇر ئەمرۆ و سېھى بە خەلک
ناکات بەرهو سويد بەرىيىكىدم بەلام لەسەر سنورى سويد
كىرام و بۆ دەنیمارك سنورداش كرام" وا لەبەرەدەمتان

پاسووانيه کانی خودا و ئەتاتورک و یونان و ديموکراتييه لە
ئەلمانيام نەکرد” هەتا پىمكرا بەسەرھاتەكەم بەكورتى
گىرپايەوه“ دەنا بەپاستى گەورەم دە بەقەد ئەمە پەت پەتى
و قورپىسەرىم بىنى !

پىّ دەلىن“ تۆ چىرۇكى ھەزارو يەك شەومان بۆ
دەگىرپىتهوه، بۆيە سوارە دەبىي درۆيان بۆ بكتا، درۆيەك لە
پاستى بچىت: ”لە زاخۆ بە مەلەوانى لە رووبارى (زاب) مدا
و گەيشتم بە زەوي توركىيا. لە سلۆپىيەوه سوارى پاس بۇم
ھەتا گەيشتم بە ئەستەنبول، لە ويشهوه بە جەوازىكى
مزەوەر بە سوارى فرۆكە هاتم بۆ ئىئرە ! من سى ھەزار
دۆلارم بە قاچاچىكە دا.. نەخىر ناوى نازانم...“ ئەوها بە
كورتى. ئەوهى راستى بىت دەبىي ھەرواي لى بىرىت، دەنا
دەبىي بۆ ھەر پەنابەرىك مانكىك زىياتر بۆ بەسەرھاتەكانى

خۆی بگىپەرىتەوە چەند مانگىك دەخایەنى" جا كى
ئەوهنەدە كات تەرخان دەكەت گوئ لە ھۆكانى پەناپەرىتى
بىگرىت؟ پىۋىستىشىyan پى نىيە" دەنا تەنها رىڭا بېپىنه كە
شايەنى دان نانە بە مافى پەناپەرىتى ئەو كەسانە" بەلام
ئەلىنى چى، ئەوهى راستى بىت"ئەمانە خۆيان دەنۇوسن و
دەللىن: مرۆڤ ئازادە لە ھەلبىزاردەن جىڭا و شوينى خۆى،
كەس بۆى نىيە دەحالەت بکات" كەچى بە گوئى قسەكانى
خۆيان ناكەن" واى دابىنن كابرا نەك بۆ داواى مافى
پەناپەرىتى" دەيەوېت مال بگويىزىتەوە" ئەويى بە دل نىيە"
ئىسلەندى بە دلە" بە وان چى؟ خۆيان و كالاڭانىيان بۆ ھەر
كۈي بىانەوېت بە بى ۋىزە دەپقۇن" بەلام بۆ خەلگى تر
دەيان ياسايان دەركىدووھ" ھەزار تەشقەل بە خەلگ
دەكەن...

وايە" کوره هەى ريامه قهور باوگەھەى باوگ درونز" دەنا
بۆ نايەلۇن هەر كەسيك باسى راستىكەى خۆى بکات؟ مەگەر
نالىن مرۆڤ ئازادە؟" کوره ئازادى چى؟ مرۆڤ ئازادە بىكىت
بە سوالىكەر" بە بىكار" بە كىيگىرتهى هەرزان" وەقسە
قەويىغانىيان قورپ خىستەسە سەر عالەمەگە، شىت وەار عالەم
كردنە" هەر ئىزىد ئىنتىصاراتەكان گورگەھەى عوجەس!"
بەتايبەتى لەلای "برا" كوردەكانى خاوهن پېتزا و
رېستورانت" كە پەنابەرىيکى تازە دەگات، چەند ھەزار
ماركىيەك قەرزارە يا ھاوسمە و مەندالى ھەيە، دەھەۋىت بە
زووترين كات بۆ ئىرە بىانھىنېت، ئەمەش پارەيەكى زىرى
دەھەۋىت، بۆيە ناچارن بە زووترين كات بەدوای كار بگەپىن
بەبى ئەوهى فىرى زمان بن، ئەم بارۇدىخە ناچاريان دەگات
توشى ئەو برايانە بىن!

شهرهف ئەلدىن: به سەر ھەردۇو چاو، بەلام جەنابتان کار
نازانان! دەبىيە كەم جار فيئرى كارەكە بىن!

فەرھاد: كاکە قاپ شۇرۇن و پاكىرىدەن وەم پىيە دەكىيت!

شهرهف ئەلدىن: به راستى من حەز دەكەم برا كوردىكىم لە لا
كار بکات، بۆچى كابرايەكى روس يا سيريلانكى يا يوگسلافى
سەگ باب بەھىئىم، ئىيمە باشتى لە يەكتىر تىدەكەين!

فەرھاد: بىمەي كارم ھەيە؟

شهرهف ئەلدىن: ئەمە كىي فىئرى كردى؟ كاكى مالى مامە
دەيدا!

فەرھاد: ئەگەر نەخۆش كەوتىم، كرىتى كار وەردەگىرمۇ؟

شهرهف ئەلدىن: چۈن پارەت بىدەمىي بەبىي ئەوهى كار
بىكەيى؟

فەرھاد: ئەي ئىجازەم ھەيە؟

شهرهف ئەلدين: مائى مامە پارەي ھەمووی دەدا، مەگە
لەوی پارە وەرناگریت؟

فەرھاد: بىا

شهرهف ئەلدين: ئى! ئىتىر چىت دەۋىت؟

فەرھاد: ئەرى خەلکىنە، كاك شهرهف ئەلدىنى بى شهرهف
ھقى چىيە من لە جىڭايىكى تر پارە وەردەگرم يَا
وەرناگرم؟ بە ئەو چى؟ ئەلىيى لە كىرفانى باوکى
دەردەچىت! برا دايىننۇن پېش كارەكەم دىزى دەكەم،
بەرتىيل لە خەلڭ وەردەگرم، كارىكى تر دەكەم، بە ئەو
چى؟؟! من رۆزى حەوت سەعات قاپى بۇ دەشۇرم زەھى بۇ
پاك دەكەمەوە و چەند كارى تريشى بۇ چى بە جى دەكەم،
ئاخىر بە ئەو چى؟؟!

شهرهف ئەلدين: چۈن بە من چى ئەگەر بە دىلت نىيە، بېر

ئەو پارهیه رازییە و نۆریش مەمنونە، و ئەوهندە

چەقەچەنەبیش ناکات !

فەرھاد: کاک شەرەف ئەلدىن، کەی پارەکەم بۆ زیاد

دەکەيت؟

شەرەف ئەلدىن: برا بە کوردستان، بە گورپى شەھيدان

پارەکەم بۆ زیاد دەكىدىت، بەلام وەك خۆت دەزانىت:

کرييىكى زۇر دەدەم، مەۋاد گرانە، کار كەمە، بىيمەيەكى زۇد

بە حکومەت دەدەم، قەرزازام، هاوينم لە بەردەمدايە، ھەتد..

فەرھاد: کەی کرييىكەم دەدەمى؟

شەرەف ئەلدىن: سېبەي يا دوو سېبەي کار ھەبۇو، پېچ سەد

ماركت دەدەمى، باقىيەكەيشى دوايى، من پارەيى كەس

ناخۆم !

فەرھاد: ئاخىر پىويىستىم بە ھەموو ھەيە، دەمەۋىت ...

ئەم پیاوە بە کەرامەت و ماقولانە ئەلی تفیان کردووهە
ناودەمی يەکتر، هەموویان بەيەك زمان قسەدەکەن، خوام
کردىت خاوهن کارهکە خەلگى چواردە ئەستىرەت پاش
خۆر بىت! مرقۇ شەرمەزار دەکەن ئەوەندە(مەقتەلى ئىمام
حسىين دەخويىن)! لەم دە سالە دوايىيەدا، نرخى
پىداويسەكانى ژيان چەند جارىك بەرزىراونەتەوە، بەلام
يەك نرخ ھېيە هەر وەكى خۆى ماوەتەوە و دەمىننى: نرخى
كىرىي كار لە لاي ئەمسالى كاك شەرهەف ئەلدىن!

شەرهەف ئەلدىن: كاك قاسم بە خىر بىتىت

قاسم: خۆشىتىت، تو چۈنىت؟

شەرهەف ئەلدىن: وەللا برا باش نىم!

قاسم: خىرە كاكە!

شەرهەف ئەلدىن: وەرە چاكە بۆ كورد بکە، ئەو خويىيەم

ئەوا منيش بهم بەيانىيە توشى ئەم گومان وئازاره بۇم
وەر چركەيەكى زياترو زياتر دەمخنکىنیت، بۆچى گومان
نەكەم؟ لەوهتى مىشكەم بە شتەكان دەشكىت، دەزانم
مامۆستا وەليد مامۆستاي وانەي ھونەر بۇوه، دەرسى
وينەكىشانى بەخۆم وتۇوه، كەچى سوارە هاتۇوه ودرقى
ئەوه بۆ دەكىپەتەوە گوايە وەليد ئىستا "شوفىرى
تەكسىيە"! لەوە دەترسم سوارە ئەفەندى خۆى بەسەر من
بە درق رادەھىنیت! كاكى برا "خۆ من دادپەروەرەكەت
نىم" وەليد چى هيئاۋىيەتى بەسەر شوفىرى؟ پەنجەكانى بۆ
سوكان گرتەن دروست نەبووه" پەنجەكانى ھەر لە ئەزەلەوە
بۆ وينەكىشان دروست بۇوه! دەلىت" شارەكە كى مايە لە
ناوى، چۆل و مۆل بىيە"! ھەى قورپە وە ئەقلەت بەدېخت بۆ
خۆت و قسە بەتالەكانىت"ھەى زوانى بۇپن پەدر سەگ"

ئەو نازانیت ئەم باسانه چى بە سەر من دەھىنن ! نازانیت
چاوه کامن ئەگەر كويىر نەبن بە جىم دەھىلەن ”نازانیت ئەگەر
قاچەکامن ئەفليج نەبن وەكى ئەسپەكەى ئىباو سەر
ھەلەگەن“ دەستەکامن گۈچ دەبىن !

قسەکانى ئەم كابرايە بۆنى خويىنى لىيۇھ دېت“ بەراستى
كابرايەكى كەم ئەقلە... ئەۋە شەوه بەو ھەموو
دەسەلاتەيەوە، سالەھاي سالە دەكۈزۈت و دەپرى، خانوو
دەروخىنیت، باخ لە ناو دەبات، بە زۇر خەلک لە شارەكە
دەردەكەت، لاوەکانى دوچارى كۆچكىرىن كردووھ، بەلام
شارەكە بە هىزۇ سۆزى ئەلۇھن و پىردىھ قارەمان ھەر وەكى
خۆيەتى، ئەلۇھن دەيھىننى و سەوزى دەكەت و لەو لاوە
ئەلۇھن زادەكان گۇرانى:
لە خانەقىن كەردىنە دارا

لە خانه قین تا کەپادە
خوینمان رژیایە لە جادە
دهن لە لیم وە خۆم نیزام
روژ وە روژ زیاد بوج ئیمان ! ... دەلین ...

لەم کاتە شدا ئەلۆه نیش سنگ بەرز دەکات و دەنگى تافە کەی
جۆش و خرۆشتر دەبیت ! ئەو تافەی وە میشتى خود داد
عەلی "ئەی ئەلۆه نم، ئەی ئەلۆه نم" بلىت وجه عفر حەسەنی
فېر گورانى وتن کرد "کەچى ئىستا سوارە هاتووه و
دەلیت：" ئىسە باوگ و دايىگە گان حەز لە منالە گان يان
نىكەن، نیزانن چە وە پېيان بکەن" مالە گان فرهى نە
سەلاجە و نە غەسالە يان مایە " كە چشتىگ فروشتنە"
مالە گان فرهى يان تەنیا بەرە ھاتى ..

به دوری نازانم، به لام بۆ پیشتر گویم لیيان نه بوروه؟ من بۆ¹
گویم لیيان بیت؟ بۆ چى من لە گویم؟ کى پیم دەلیت "چیم لى هاتووه"؟

- تۆ هیچت لى نەهاتووه، مەگەر یوسف پىئى نەوتى: "ئەلئى
ئەم دە سالە لە دۆللى بالیسان بۇوى" وجه ماعەتىش
دەستیان بە سنگەوە گرت ئىتر بۆچى گومان لە خۆت
دەكەي؟ مەسەلەكە زیاتر ئەم بەيانىيە قىزئاوه رەيە و ئەم
کابرايەيە كە ناوى خۆى ناوە سوارە و تەقىنەوەي بۆمباكە
و ئەم رۆژە دوورپووه وىرانكەرەيە !

ئەمە من نىم، نەخىر، نكولى لەم بۇونە دەكەم گەر خۆيىشم
بم، ئەمە من نىم ئەمە كەسىكى ترە ترس دايىگرتۇوە!
ئەوە سوارەي مال شىۋاوه، سوارەي كراو بە ژمارەيەك" بە

همان رهنگه گەنمىيەكەي جاران، همان روئىشتنە
ھىمنەكەي، بەرسەمیلى گرتۇوە و پرچە كورتەكەي وەكو
جاران بۇ سەرەوە شانەكىدووه، كراسىيکى ئوتوكراوى
لەبەرە كە رەنگە بۇ شايىھەكەي لەبەرى كربىيەت” پىلاۋىكى
برىقەدارى قاوه پەنكى لە پىيە، بەگشتى لەوە ئەچىت بۇ
دەرس وتنەوە يا بۇ بەردەم چايخانەكەي كىندى بپوات،
لەۋىز لە كەل مامۆستا بىرادەرەكانى دەمەتەقە و باسە بىز
كۆتاينىيەكان دەكەن. ھەموو سالىيەك و لە ھەموو مانگ
ورقۇيىكى ھاوىن وپايز لە هەمان كات وشويىندا هەمان
كەسەكان كۆدەبنەوە” لە پشتەوە چايخانەكەي مەدھوش
ودوکانى فيتەرجىيەك ھەبوو كەمال وپراكەي لەلای كاريان
دەكىد، كە بەرەو سىنەماي (خەزرا) دەچۈرى رېك لە
سوچەكە، دوکانى حەكىم (دۆلدرەمە) فرۇش بۇو، ئەو

کیرابوو.له ناوەپاستدا فلکەی کریکاران بتو، بەيانیان دەیان
کریکاری بیناسازی بۆ دەركردنی نانی رۆژانەیان لەوئى
پادهەوەستان، له ھاویناندا، له کاتى پشودانى گشتى
قوتابخانەکان، زمارەی کریکارەکان زیاتر دەبون" کریکارى
چى، منال وردگە بون" زۆر له مندال و تازە پىگەيشتۇرى
دنىای مەينەتى بنەمالة ھەزارەکان، له برى سەفرکردن و
پشودان، زووتر له خەوەلدىھەستان، بەپىگاوه له لاي خالۇ
وارانى (باوکە هىمن وېرىزەكەی مە حمود" ئەو مە حمودەي
وا ئىستاش كەس نازانىت بۆچى كاتىك لەريزى ئاوەلەكانى
بە سەرقەماندىن وچاو بەستراویوه و بۆ دادگا فالقىكەي
ھەئىئە ئەلخاسەكەي كەركوك دەبران، مىخىك بە ناو پىيدا
چەقى و تىيدا چەمايەوه !

ھەندى كەس ھەبتو دەيانووت" مىخەكە زانىبۇي مە حمود

دانابو به پیی نه سیره کان بچه قیت) ماستیان دهکپی و خیّرا خیّرا ده چوون بۆ چایخانه کەی ته نیشتی یا له چایخانه کەی بە رامبەری له ته نیشت کە باب خانه کەی مەنسور کە بابچی، به نانه وه له گەل چای دهیان خوارد و ده چوون بۆ لای فلکە کە "ئەگەر بەختیان هە بوايە یا تۆستایە کى ناسياو بھاتبايە ده بران بۆ سەرکار" چەندىن ھاوين له وى رۆژم كرده وە" "ئە وەی بۆ سەرکار نە برايە به خوييپى ناو ده برا، توشى جۆرهە قسەي سووك ده ببو و پیی پىدە کە نین ھەندى خاوهن کار هە ببو بە فيز و كە شخە بىيە كە وە دە هاتن بۆ كريپنى هيئى بازوو" تەنانەت ھەندى جار جمیئشيان دەدا" ھە موو هيئفرۆشە کان لييان كۆدە بونە وە" ئە تگۇ كۆپە پانى مەشقى كەنلى سەربازىيە" ، ھە مويان به پىيۆ وە رادە وە ستان، دە بى را وە ستن، جا كى

سەبریان بە خۆ دەدا، هەتا دەوروپەری کاتژمیری مەشت
ونیو لەوی پادەوەستان "بەلکو گەلابیەکى خشت هات"،
کە رۆژەکە هەر نەھات بیوايە، بە مەلولیيە وە ریگای
مالەوەيان دەگرددە بەر" ئەتوت حەوت برايان کۈژراوه" بەر
چاویان رەش دەبۇو" چەقۇيانىت لى دابا خويىيان لى
نەدەھاتە دەر" . . . !

ئەو رۆژە ھاوينەی وا ئەحولە بەنا، ھۆشىارى پازدە سالى بۇ
سەركار بىد، بۇ (حەى ئەلەعسکەرى) يەكەمچار ئاوى
دەخستە ناو خەباتەكە، بەلام كاتىك ياسىن خەلیفەى
موقاول هات، لە جىڭايەكى بەرزەوە ھاواري
كرد: "عەمالەگان بان ئەپا ئىرە" ھەموو كريكارەكان لە
دەوروپەری كۆپۈنەوە، وتنى: "ئەى كىسىه چەمنتوانە گشتى
بوون ئەپا ئەورە" !

هەلبگریت ورسوا ببیت، جاریکی تر بۆ سەر کار نەبریت“
ھەتا پیی کرا هیزى بە خۆى دا، کیسەکەی ھەتا باز ئەژنۇى
ھەلگرت وې خشکە خشک گەياند بە شوینە دیاريکراوهە.
ئەمەيە سەركەوتىن، کام پالەوانى كرماشان وقەسر شىرين
ئەمەي پى دەكىرىت؟ دەمۇچاوى گەشايمە، دەتوت رۆژە و
ھەلدىت“ ئەلوەنە وقورگى شەوهى گرتۇوه! خەوى
پىددەبىنى، بە شانازىيە و بۆ ھەر مالىك برويىشتبايە باسى
دەكىد“ ئەزانن چى، من....” ھەتا رۆژىكىان مەحەممەد
پىيى وت：“دە بەسە، چمان قن تەيارە صونع كردىدە”...
ھۆشيار نەيزانى لەھەودوا بە شەق بۆ سەر کار دەينىن،
ئەگەر بلىت“ ناتوانم کار بکەم، ياخەنچە ناچم بۆ کار ” تازە
خويىنى كوتە كاسەوه، ناتوانمى چى، شەپ و مرافەت دنيا
دەبوو ئەگەر بۆ کاركىدن نەپۈيىشتبا، دايىكى پىددەوت“ كۈرم

ئاسایی بازاری کاری پىدەدا، کاتىك تەها خەریکى
دروستىگىرىنى دیوارى هوتىلەكەی تەنېشىت پىرە سەوزە
ئاسىنېنەك بۇو، لە سەرەوی دىئى كارىز بەرەو رىيگاپاڭلىقىنى
ئەلۆهن (مصفى الوند) بۇو، پىش ئاوابىي دارا كە وا بەچكە
شەوهەكان خشتىيان بەسەر خشتەوە نەھېشىت" ھۆشىيار
خشتى بۇ بەردىستى دەھىننا، براكەي تەھايىش چەمەنتوى
دەھىننا، رۇزىكىيان براكەي ويسىتى دەسەلاتى خۆى بە من
پىشان بىدات "تو بچو چەمەنتۈكە بار" ئۆستا تەها براكەيى
"دايە بەر خشت و وتى" خۆت ئەپا نىچىيد بارىدەي"
تەها چەند بە خۆشەويسىتى وېھورمەت لە گەلە كرييکارەكان
ھەلسوكەوتى دەكرد، ئەوهەندەي تر لە لاي من خۆشەويسىت
تر بۇو... .

بناری ئەلۆنه کەت، بپق بق پونى، بق لاي دەنگى هۆرەکەي
 حاجى عەبدوللا، هەى كىيۇى!! تو هەر باسى ئەۋى
 دەكەيت!!

هۆشىار: بەلام چۆن؟ تازە من ئىستا خۆم لە ناو دوريانىكدا
دەبىنمهوه، نە لەۋى و نە لىرە لە من تى دەگەن، منىش
ھەندى جار ترسم ھەيە لەوان تىنەگەم، نە دەتوانم مل بق
ئەۋى كەچ بىكەم، و نە بق ئىرەى كەچى دەكەم، ھىشتا بە
رىيگا دژوارەکەي خۆمدا دەپقىم، زمانىشىم ياخى و ياخى تر
بۈوه، ئەى چ بىكەم؟ من هەر دەبى بق ھەلھاتنى رقۇنى خۆم
بىزىم...

دەلىن: كار مرۆڤى دروست كردووه!
كۆ؟ ئەوه لەم شارستانىيەتەشدا كار كراوه بە كورەخانەي
مرۆڤ سوتاندن و دەبى سوپاسىش بىت، ئەوه نىيە كابرايەك

ئەم کاپرایه سوارەی ئەلوانزادە نییە ! ! نەخىر، من سوارە
دەناسم ، با... با، چۆن ئەلۋەن دەناسم ئەوھا سوارە
دەناسم، ئەو کاتى گۆيى دەگرت، نە لىتى بە يەكەوه
دەنساند نە تاوازى گۈز دەكردەوە نە چاوى زەق
دەكردەوە و نەيش پىرچ و رىشى سېپى بۇو، بە ھەموو تەممەنم
بە چاوى پې ئەسرين نامدىيە ...

- بۆچى فرمىسىك دەپىزىت؟ ئەو فرمىسىكانە بۆ چارەرهشى
منە يا بۆ حالى خۆيەتى؟
ئەجا چۆن نەگرى؟ بۆ يەكەم جارە دولبەر وسى مەندالەكەى
بۆ ماوهىيەكى ئەوهندە زىد بەجى ھىشتۇرۇھە " شەو و رۇذلە
زىكرو فىكريان غافل نىيە".

ئەمە چ کیژاوه یەکە ریشى گرتۇوم؟ نەخىر کیژاوه نىھ زىاتر
گومانە لەم كابرايە كە ناوى سوارەسى لە خۆ ناوه. گومان لە¹
بۇنىكى ئاشنا دەكەم، لە هەمان كاتدا بە نابەجىتى دەزانم
بلىم "جا سوارە كېيە؟

نەخىر ئەو من نىم" پاكانە دەدەم لەم پرسىيارە گەورەم
... (لەبر خۆمەوە وتم) هەرچەند ئەو گۆيى لە هىچ
وشەيەك نەبووه بەلام داواى ليبوردىنى لى دەكەم، خايىش
ميكۈنم ئاغا ... !

من رى بە خۆم نادەم پرسىيارىكى وا پوج لەم كابرا بەرىزى و
سالارە بىكەم. تازە كار لە كار ترازاوه ودەبىي وەك
پرسىيارەكەي ئەلوەن بىنۇشم! جا چى بىنۇشم?

نەخىر من بە هىچ شىۋەيەك باسى نوشىنەم نەكەردووه، كاك
سوارە رىك لە بەرامبەرمدا دادەنىشىت، كە ھەلدىستم،

خوا نه خواستا بلیم" ئەمە يەکەم جارە رووبەرۇوی يەكتىر
بىنېنىكى وا نائاسايى بومەتەوە. ببورن ئەو من نىم، يەكتىر
بىنېنى ئاشنايەك بە نائاسايى دابنیم، نەخىر حاشا دەكەم،
جا بۆ نائاسايىيە؟

پىم وا بى مەسەلەكە چاپىيەكتىنى نائاسايى ئاشناكەم نىيە،
ھەرگىز، مەسەلەكە زىاتر ئەم بىيانىيە سىس ورەنگ زەردەيە
وجىڭاي يەكتىر بىنېنەكەيە، دوورىش نىيە ئاوازى تانڭوكە
بىت" نەخىر من ھەرچىيەك روو بىدات ئۆبالەكەي دەخەمە
سەر ئەوهكانى دى" ئەمە كارىكى ئاسانە و بە ھەمۇو
كەسىك دەكىيت" مەسەلەكە خۆم، خۆم، بەلام بەكەس
مەلىئىن" بە كەس مەلىئىن كەوا دلىكى وىردىن بۇوم پىۋەيە!
ئا ئەوه كارى خەونە دورەكانە" دەزانم، دەزانم بەم زۇوانە
منىش دەرۇم و چاوم پى ناكەويت" بىستىك خاكم بۆ تەرخان

لەبەردەم بىت، ئىتىر ئەوهكەى تر ئاسايىيە، ئاسەوارى چى،
بەسوودى چى دىت" "بەلام داخى گرامن ھەر دەمینىتەوە:
پىلاؤهكان قومار و سەوداكارى بە چارەنۇوسى نان لى
بپراوهكان دەكەن" ژەھەكانيان دەخەنە ناو مىشك"
دەيانبەن شەپىيان پى دەكەن" دەنيايهكى دەۋىت ھەتا دركى
پى دەكەن، ئەوسايسىش دلّم ھەر بۆ دلّه حەپەساوهكان" بۆ
چاوهپوانى منداللهكانيان دەقرچىت!

جا ئەوه چ سوودىكى دەبىت؟ هېيج، ئەوه نەبىت منىش
وەكى ئەوان گورانى بە بالاي ئاواتە ئەۋىندارە بە جى
ماوهكانى مىڭۇ دەلىمەوە" بەرز بىت ئەو دەنگە، بەرز!
ھارى! ئەو دەنگە دەناسمهوە، ئەوه دەنگى خۆمە"
مەسەلەي خۆمە، لە گۈريشدا بىم گويم لى بىت ژىيانم دىتە

مهسه له که هارچییه ک بیت یا نه بیت، ئەم بارودۆخه هیچ له و
راستیه ناگزوری کهوا من هەست بە نائارامییەکی نائاسایی
دەکەم ...

بە دەستى راسته وە جگەرە بە جگەرە داده گیرسینم و
بە دەستى چەپم سەرم دەخوریئم” خیرا خیرا میزدەکەم“
قورى و كترى بە پىچەوانە وە چاي تىدەکەم چونكە قورىكە
بچوکە و بەرگەي چاي خواردنە وە كەمان ناگزىت“ بە درىزابى
رۆزەكە چاي لى دەنیم، و هیچ يەكىكمان بايەخ بە ساردى و
گەرمى چايەكە نادىن، چونكە خاوهن مالەكە لەۋى
تىدەپەرىت“ دەبىنېت پەنجەرەي موبەقەكە بە هوى هەلەمى
چاي كولان يا هەلەمى چىشت لىتنان تەماويە“ لەترسى خام
شوتە دەبى بە بەردە وام يەكىكمان پەنجەرەكە بىرىت، واى
لى هاتووه رقم هەستىت لە خۇراكى گەرم ...

کردید؟ که رۆژ باشی لى دەکەم. له ولامدا
دەلێت "خۆشبیت حەیاتەگەم وە سەیارە بەنەمان ؟
کاک سوارە شەو باش.
له ولامدا "خۆشبیت کاکە، وە قەتار چم خاستە؟ نەنەمە
ناوی؟ ...

(۸)

دهبی ئەم کابرايە وا ناوی سوارەی ئاشنامى لە خۆی ناوه
کى بىت؟ بۆچى واى لە خۆی كردووھ؟ سەرلى شىپاو
وگىز؟ بۆچى ئەوهندە درقى زل زلم بۆ دەكات، شەرت بىت
زمانى بېرمەتىشىتا مۇخەى ناكەم...
ئاخ كەرمىوان نەبوايە!

دەلى: بەچە شەوهەكان لە تۆلەي سەرەلگىرىنى دارەكانى
كەلات، دارە زلهكەي ناوەپاستى فلکەكەي مەسفا
ئەلوەندىيان سەربىپىوه تا خەلگى شارەكە لە سىيېرەكەي بى
بەشى بىكەن” ئاخىر بلى مەي نامەردەكان، بۆچى
حەسادەتان لە سۆزى دارەكەمان دىت؟ خۆى باوهشى بۆ
بى چارەكان كردىتەوه و لە ئامىزيان دەگرىت” دلىان بە

باسى تالان کردنى کویدى و رووخاندى ویستگای
شەمەندنەفرەکە "خەرە مردیگە" دەکات "ئەی خەلک بە چى
بچن بۆ جەلەولە" حەسیبە دەبیوت: جەلەولەو "ئەو ھەموو
مەپ و مريشكانە بە چى بۆ شارەکە بېتىن ؟

ھىچ دوور نىھ ئەم کابرايە من بە گىلە پياو بزانىت، ھووو،
جا كى دەزانىت ئەم کابرايە چۈن بىر دەکاتەوە؟
پرسىيارەكانى سەرسامى كردووم، ھەروا عەيىيش نىھ دان بە
ترسەكانم بنىيم ئاخىر سەيارەى چى؟ قەتارى چى؟ نەنەمە
ناوى چى؟

ئەم بەيانىيە بۆ گومان كردن لە دايىك بۇوه "بۆيە منىش ھەتا
دىت گومانەكەم قوللىرى دەبىي! ! تازە ناشتowanم بەشىوھىيەكى
تر بىر بکەمهوھ "ئاوىگ بىزىيىگ گرددەو نىيۆگ"!

پیمومت زمانه کات تیناگەم، نەمجا ئەویش بە ئىنگلizيە کى
شىرىۋە دەست قاچ وتى: تو لە دەست سەددام ھەلھاتوو؟
ھۆشيار: نەخىر!!

ئەى لەم چاره يە! بىرىنەم كەمە، ئەمېش ھاتووه ئەوهندەي
تر بىرىنەكانم دەكولىتىتەوە، من لە كويى دەتوانم بەرگەي
ئەم ھەموو بىرىنانە بىگرم؟
ئافرهەت: قاوە دەخۇيتەوە؟
ھۆشيار: بەللىّ

ئافرهەتكە قاوە و كولا و ئاوى دامى لە گەل سەمۇون و
گۇشت! و وتى" بىرە ناخۇيتەوە؟
ھۆشيار: نەخىر

ھۆشيار: تو خەلکى كويى؟
ئافرهەت: خەلکى تائىتى.

ئەسمەرە" بە روویەکی خۆشەوە وتى" من جوتهم لە¹
زىدايە! " باى!

ھۆشیار چى پارەی خوردهی ھەبۇو خستىيە ناو گىرفانى و
سەفەریكى خۆشى بۆ خواست!
بۆچى ئەو ئاپەرەتە بەو شەوه لەناو ئەو قەتارە ئەو پرسىيارە
ئاراستەي من دەكەت، بەبى ئەوهى وشەيەك لە كەل يەكدا
بلېيىن؟

- هەر ئەلىنى كۆترە سېيىكەي!
لەوهى لەو مالە دەزىم هىچ كۆتۈك لە تەنيشت پەنجەرهى
مالەكە دانەنېشتۇتەوه" بەلام ئەو رۆزە لە بەردەم
تەلەفزىزىنەكەي (حەوت برا) تەماشاي ھەواللەكانمان
دەكىد: فرۆكەكانى ئەمريكا بۆمبابارانى عىرماقى دەكىد، لەم

مۆشیار: جەنگ، جەنگ، تۆ چى دەكەی لىرە؟

کۆنتراستىكى دەگەمن دەسەلەتدارىتى كرد" چاۋىكىمان لە¹
تەلەفزىيۇنەكە بۇو وچاۋىكىمان لە كۆتۈرى ئاشتى" تەماشاي
دەكىدىن" سەير ئەوه بۇو لىنى نزىك دەكەوتىنەوه، نەدەفرى،
زەق زەق چاوى بە چاۋامان دەنا" دوور نىه گالىتەي بە ئىتمە

ھاتبى: ئاشتىيان دەۋىت؟

- فەرمۇون ئەوه جەنگ ! !

كارتان دەۋىت؟

- ئەوه بى كارى ياخزمەچىتى!

پىكەنینتان دەۋىت؟

- فەرمۇون ئەوه جەرگ سوتاندن ! !

سوركىيۇ وتى" لەوەيە بەو نىڭايانەوه پىمان دەلىت" دنيا وا

سورکیو و تى "نىشتنەوهى ئەم كۆتىرە سپىيە لەم كاتەدا لە¹
تەنېشت پەنجەرەكە ھىمايەكە بۇ نيازەكانى ئىئمە" ئىئمە نە²
جەنگى شەوهەمان دەھویت و نە جەنگى شارستانىيەكان" ئەم
جۆرە شەرانە، شەرى ئىئمە نىن" دوو قەلە رەشەكەن و بە³
يەكتىرى دەلىن: " رووت رەش" دوورىش نىيە ويىستېتى
پىيمان بلىت: " لەوەتى زەمين زەمينە" ھەروا بە دەست
دەسەلەندارەكانەوە دەسۈتىئىرىت" بەلام دنيا ھەر ئەوه نىيە"⁴
تەماشاي من بکەن" دنيا ھەر شەر نىيە" خۆشەويىستى و
جوانيشە! خەم مەخۇن ئەمە تەنها چارەنۇوسى ئىيە نىيە⁵
ئەمە چارەنۇوسى ملىونان مەرۆفە!⁶
بۇيە" دل ھەرييەكىيە سەوزە بىرىڭەسەي"!⁷
لەم لايشەوه كابرايەك بە ناوى مام سوارە تەۋقەم لە گەل
دەكات!

گرتنه بره کشی نه بیت، هر وا به هوهس ریگه
گردوده ته بەر" کى ده لیت ئەم کابرايە ریبواره" همان ئەم
پرسیارانه له خۆم دەکەم" جا کى ده لیت من منم؟؟

ته ماشای دهورو بەری خۆم دەکەم، ده بینم ژووره کەم
جیاوازیه کى واى نییە له گەل ژووریکى ئاسایی ناو مالیتکى
ھەزارى قەراخى ئەلۆهن، هیچ بەلگەیەك نییە كە ئەم ژووره
بەشیکە له جیگاییه کى ناسراو به شارستانییەت" سەر
دیواره کان به تابلوی رەنگاورەنگە جوان و پرماناکانى
شیرین و ژیان رازاوه تەوه له گەل وینەیەکى گەورەی
ئافره تیکى بەسالا چوو، چاوە پپ پرسیارە کانى پیم
ده لیتین: " تو لیرە چى دەکەی؟ پیت وا بۇ لیرە رزگارت
ده بیت؟ پیت وا بۇ لیرە شەپوشۇر كوتايى پى دىت و بە

ویتهیه له ناو ژووره‌کەم هەلواسراوه؟" بەلام ولاپتیکی وام
پی نییه وەر ئەوەندە دەزانم هیزیکی زۆرم پىدەدات. .

ھەندى جار دەلیم "ھەر ئەلتى میم حوسنی يە، نەخىر
دەقاودەق خۆيەتى بپوانه ناوجەوانى، بپوانه، بپوانه چۆن
گەرمى بەردە سپیکانى چەمە وشك بۇوه‌کە رەنگى پىستى
قاوهىيى كردووه" سەرپىچە‌کەي سەرى لە هەمان ئەو
سەرپىچە دەچىت واعەزىز بۆيى ھېنابۇو" كتىبخانەيەكى
بچوک، ناسىيارىك پىشىكەشى كىرم، كتىبەكان بە پەرش و
بلاوى لە سەر يەك دانراون و لە سوچەكانى ژووره‌کە
رۆژنامە، كتىب و پەرهى بە كەلك و بى كەلك بلاپىيونەتەوە"
تەپلەي جگەرە‌کە لە جىڭا خۆشەۋىستە‌کەي خۆيدا
بەرىزەوە جىنى خۆى گرتۇوە، منىش بە هەمان رىزەوە
ئەوهى خۆى بىھەۋىت دەيدەمى، سوتەكە جگەرە و

وەکو جیگای نوستنی رەزا شایه، هەر ئەلیٽی باشتین
دارتاشی دنیا بە شیوه‌یەکی تایبەت بۆ منى دروست
کردووە. کاتیک لە سەریدا پال دەکەوم شا بە گونم نازانم
ھەروا میزیکی نووسین کاتی خۆی جەبار پیشکەشی کردم.
میزی نوسيينەکەم کە گابرييەلا سەردینى کاتی خۆی
پیشکەشی کردم، جەبار بردی بۆ ئەتلەن بە بايەخ و بە
ھاكەی "فرشەكەش يەكىك لە دوورەوە بىبىنى ئەلیٽ فەرشى
كاشانە، ئەمەش دانشتووی پیشىووی ئەم ژورە پى... ش
... کە ... شى کردم! ئەوهى بۇنى شارستانىيەتى پىوه
بىت تەلەفۇن و فاكسەكەيە، كەچى ئەمەش بۇوه بە ئاگر و
دەمسوتىنیت کاتیک زەنگ لىدەدات بەترس و لەرزىكەوە
دەستى بۆ دەبەم، چونكە هەر جارىك ئەركىكى زىاترم
بەسەر دىت "ئەرك لە دواى ئەرك" جارىك دواى چەند ھزار

به گیان جی به جیم ده کرد ئەگەر کات و پاره یەکی کەمم
ھەبوا یا ! .

مونیر سەرلەنوي دووباره ی پرسیاره کەی دەکات کە پەنگە
پىنج سەد ھەزار جار لىنى كردىتىم: بۆچى ھىچت نىيە، ئەى
ئەو ھەمو موسالە چىت كردووه ؟

ھۆشيار: تەنها قاچاخچىتى و دنى و جەردەيى و گەۋادى و
جاسوسىتى و ماستاوكىرىم نەكردووه، دەنا ھەر لە كريكارى
بىناسازى و كەناسى و دەواجىن و وەركىپى و پېيتزاكىرن
وقاپ شۇرۇن وزەلاتە دروست كىرىن هەتا فەرمابىرى و
كەلنەرى و مامۆستايەتى و چەندىن كارى تىرم كردووه“
میراتى باوكمە بۆ من ماوهتەوه، كتومت لە باوكم دەچم،
نەك تەنها بە رەنگ و شىتىوھ بەلگو لە بوارى كاركىرىنىشدا،

پاسهوانی بیناسازی، شاگرد فیته و فەرمانبەرى شەركەتى

بىمە، خاوهن حەوت سەنعتە و هىچى لە گىرفاندا نىيە !

مونىز: كارەكانى لە يەك ناچن !

ھۆشىار: پىش ئەوەي بەرنامە ئابورىيەكانى تاتشەر و رىغان

بەسەر جىهان بىسەپىت، لە سەر باوكم تاقىكرايەوە، پاش

سەرگىرنى ئىستا وابەسەر منى دەسەپىنن !

مونىز: ئەي بە چى دەزلىت ؟

ھۆشىار: بە هيوا !

مونىز: كىلۇي بە چەند دەفرۇشىت ؟

ھۆشىار: من سەر لە كېرىن و فرۇشتىن دەرناكەم، وەك پىم

وتى، زقد كۆلەوارم، ئەگەر كەسىك لە هيوا كانمى بويىت،

باقىشى دەدەمەوە !

مونىز: جا بانكرۇت دەبىت، بە بى ھيوايى دەمىنىتەوە،

منیش به قه د بالاکه یان هیوام ده بیت
هه تا بۆنی چاتره یه ک، هه ناسه هی ئەلۆه نزاده یه ک،
کە لائیک، خەندەی سەر لیتوی مەندالیک ما بیت
منیش له گەلیاندا هیوام ده بیت !
مونیز: هیوا کانت باسی چی دە کەن ؟

ھۆشیار: بالاى مرۆژ ئەوهنده بەرزبیت، رۆژ بخنه بن
دهستى راست، مانگ بخنه بن دەستى چەپ، پىيەکیان لەم
بەر ئەلۆهن بیت و پىيەکیان لەوبەر، ئەستىرەکانیش له
دەوریاندا گورانى " وەی لە من ياخى، تو گولى ناو باخى "
بلین !

مونیز: بۆیە قەرەچەکانیش لەوەتى ئەلۆهن ئەلۆهن بەرەو
ئاواتەکانیان بەرىکاوهون ! ھېشتا بى تاقەت نەبوون له
چېپىنى كۆدانى :

بەلام ئىمە لەسەر رىگاين

رۆژىك دادىت

ھەر رۆژىك بىت

ھەر بە ھىۋاكانغان دەگەينھەر پىيىان دەگەين ...

بەلام ئەمە ھەر ناكرىت ! ! وەھمە وەھم

ھۆشيار: دەبى ھەتا پىيمان بکرىت گەشە بە خەيال و

خەونەكانىشمان بدهىن ! ئەم سىبۇلەكەى سەدەى بىستەم،

"نەيوت" با رىاليست بىيىن، ئىمە ھەولى ناگونجاو دەدەين !

سەربارى ھەموو ئەم بارودۇخە بىقەرە، كابرايەك ھاتۇوه

بەناوى سوارە ولە دەرگام دەدات !

راستە ھەندى كەس ھەن ئەوهندە شارستانىييانە

ھەلسوكەوت دەكەن، دەرگا لە ھەندى رېيواز ناكەنەوە،

بەلام ھۆشیاریک خالگى شاریک بیت لە دیپزەمانەوە کاروان
سەرا بوبیت، چۆن دەرگا ناکاتەوە ؟

ئەلۇن وتى: ئەوە بىست و چوار بلىقىن سالە دەرگام بە¹
رووى كەس دانەخستووه، ئىيەش، ئەى ئەوانەى وا بە²
رووتى لە دايىك دەبن، دەرگا كانى دەنەخەن.
دەرگا تەنها بەرووى شەوهە بەچەكانى دابخەن،
سەنگەريان بۇ دابمەزدىن، راويان بىن ۰۰۰..
ا...و...ى...ا...ن...بىن! هەر بۆيە دەرگا بۇ مىوان
لەسەر پشتە، مال مالى مىوانە، بەلام ھەى رووى پارە
وپۈول رەش بیت وا بەم شىۋەيە رەنگى زەرد كردووم!
بە ھەمان شىۋەيش دەلىن: ئەوە نزىكەى سەددەيەكە، بگەرە
زىاتر، ئەوەي روو لە مالەكانى قەرەئەنگۈي وقومرغان و

پوری: میوان به خیر بیت، وەی بەخیریین بەسەر چاوان
کوپی خۆم.

بەلام ئەم کابرايە بەراست میوانى منه؟ يا من میوانى ئەوم؟
رەنگە هەردوکمان میوانى ئەلۆهن بین؟ هیچ دووريش نیه
ئەلۆهن بیت خۆیی لیم کردىيەت بە سوارە بۆ ئەوهى هەوالى
بە ماسى بۇونى مامۆستا مەيدىن، ریاز، وەركى، ئىسماعىل
خانمە پى بگەيەنىت و چۆن هەموويان خەنيون بە گەيشتنى
مەيدىنلى ئەلۆنزاڈە و چۆن وەكۆ جاران بى دەنگ و مېمن
نىيە، هەست بە ئازادى و ئاسودەيى دەكەت، گۇرانى ئەچپى
و هەموو دانىشتowanى بىنەكەي ھىناوەتە دوان، پرسىيار لە
دواى پرسىيار دەربارەي ئەم بەرو ئەو بەرى لى دەكەن،
ئەميش بە دەنگى بەرز، بە زيانە شريينەكەي، جوان بۆيان

ئەچىت زۇر دەمىكە چاوهروانى مەيدىن، ئەوا بە يەك
شادبۇونەوە.

لە ناو ئەم بەسەرهاتەدا بۇوم، چاوم بە حەسق و باوکى
ھىلانە كەوت، چاپىكە وتنىكى ئاسايى وەكۆ جارەكانى تر،
ھىچ ھىمايەكم بەدى نەكىد بۇ ھەوالىكى شوم، ھەوالىك بەو
رادەيە كز و كەساسم بىكەت، ئەوه نەبىت كاتى پېيم و ت
ئەمرىق ناتوانم بېيم، هاتنەكەم درەنگ دەكەت، با بۇ سېھى
بەيىننەتەوە . ئەو وتى "قەي ناكات، ناخەوم نەگەر نەيەيت!
پرسىيارىكەم لە خۆ كرد "بۆچى باوکى ھىلانە وام پى
دەلىت؟" تومەز ھەوالى مەركى لە خواياخىكەيان پىتىيە.

ھۆشىار: كەي؟

حەسق: رۇزى ھەينى را بىردوو!

و پانقوله رهشهکهی پیشکهش گردم ” ئامادهی کردم بۆ
بیستنی ههوالی کوژانهوهی ئاگریکی کورهی کار ” مهربگی
دوژمنی پاره و یەکیک له نائارام ترین له خوا یاخی ولاوتین
به سالاچوی شاره ویرانکراوهکهی ئەم بەر و ئەو بەر تو
بلیت مهربگه پر ئەشکەنجهکهی شرینی شرینەکان له
ناوهوه داینه رزاندبیت ؟ دویر نیه وەل مەحیدینه و مەوعدى بیه
! ! دودیش نییه شەرمى لە لاوازى و بىھ مىزىکەی هاتبیت ”
چونکە نەیتوانی وەکو جارى جاران به پۆستاله
سەربازیەکەی وە کەلهی سەرى بەچکە شەوهکان شەق
بکات، چۆن بە شەوافەکانی کرد. من ئاشکرای دەکەم بۆ
ھەموو لایەك کەوا دوا پالەوانی گریان بۆ مەهداوی سەرى
نایەوه !
کە مانگى گەلاویز دەھات، وەکو منداڵ پەلپى دەگرت، بن

- باوکه با نان بخوین!

- له يادت چوو؟ "ئەمرۆ دلەم نان نابات"

نۇر جار باسى نەبەردى سەربىانى شوعى حەسەن سەریعى
دەكىد" "هاوارى كرد! بەرەو بەرگرى! بەرەو بەرگرى!
ئەفسەرە شوعىيكان وتيان" مېچمان پىّ ناكىيت" نەھاتن بە¹
دەنگىيەوه! نەھاتن بە دەنگىيەوه! نەھاتن بە دەنگى
سەربازە هەزارەكەى سەربازگەى رەشىد" كە بىپىك لە²
راستىيكانى لە كەل فىشەكەكان خستبوھ ناو شانەي
چەكەكەى" تەنھا خۆى و پەلهكەى مانھوه" ئەمبار
خۆيانيان نەدا بە دەستەوه...
لە كەل هاوارى بەرگرى!
بەرگرى،

ئو هەموو رەنچى دەدا كەچى ھەر بە ھەزارى دەمایووه“
دوو عانەی زیادىشى لە گىرفاندا ھەبوايە مالەكەي شلوق
دەكىد“ پەنجا فلسى دەدا بە ئەم، بىست فلسى دەدا بە
ئەو، كراسىك بۆ كچە گەورەكەي، پىلاۋىك بۆ كچەكەي ترى“
قەد لە دلى نەمات ئەلوەن بە جى بەھىلىت“ بە دەگەمن
سەفەرى دەكىد“ ھەتا شار بەدەر كرا“ يەك جار چاوى بە
سلیمانى كەوت، ئەوش بە دىلى!

نەخىر، بپوا ناكەم، چونكە بە خۆشىيەوە پىشكەشى كىدم،
بى گومان ئەمە تەنها رىككەوتە وەك ھەر رىككەوتىكى تر كە
لە رىككاي مرۆڤ دېتە پىش، ھەفتەيەك پاش ھەر بە خۆى
سەرەخۇشى لى كىدم و وتى” تۆ ھەفتەي رابىدوو باست
كىد، بۆچى نەتوت سەرى ھەلگردۇوھ؟ . . .

بۆچى دايىنئيم؟ نقد كەس دىن فاتىحائى لەسەر بخويىن،
بەلام ئەو خۆى هىچ بپوايەكى بە فاتىحا نەبۇو، ھەندىكىش
بەناوى فاتىحا خويىندەوە ھەتا بىست وىك دەيژمېرىن“
منىش پىۋىستىم بە هىچ يەكىكىان نىيە” ئازارەكانىش لەبن
نەهاتوون، هىچ شتىكىش تەسکىن ناكات:

واى چە دەست ياران،
واى چە دەست ياران
دل بى وە نەرگىس

سال كەم واران... ئەلۇهن نەبىت، ئەميش لە ژىر چەپۆكى
شەوه چاوى كز بۆتەوه:
ھەى ئەلۇنه كەى چەم وە عەسرەوە
چەند جار واتم مەشاخنە وە دەو
كەل گەل نازداران بىيىدار مۇنە خەو

له ناخمندا ده نگیک بەرزدە بیتەوە " کە سیا چەمانەی ئەم بەر
وئەو بەر بە شەوان پاسەوانیم دەکات " ئەوە چەنگیکە وا کە
ھەمیشە پاسەوانیم دەکات " پاسەوانی دەکەم " بۆچى رىك
دوینى شەو خەو لە چاوى كەوت ؟

ئەوە وا دوینیش شەو بەسەر هات " شەویک " شەوانى درېز "
بە درېزايى مىژۇوى زەوت كەردنى مەۋە بۇونمان
ئەوا سەر لە نوي شەو هات ! !

كە دەبىزانى ئەم بەيانىيە مىژۇو كۆتاينى پى دېت، بۆچى ھەر
بە تارىكى كۆتاينى پى نەهات ؟ لەو كاتەدا كە گەردۇون پېشى
دەدات، بۆچى ھەر بە جارىك نەبۇو بە دوا پېشۈددانى ؟ رۇنى
داماو بۆچى ئەم ئەزىزەتە بە بەر خۆى دەدات ؟

ئەو لە خۆشى مەۋە مەلدىت، كەچى مەۋە دارى دراوەتە
پۆحى ! بە راستى ئەمە كار نىيە دەيکات .. نەخىز " نەخىز "

(۸)

هه رچهند ده يهيتم و ده يبهم، ئه م به يانييه، تنهها به يانييهك
نييه" بيسٽ و چوار سه عاته" هه موو رقزيكه "هه موو باري
ژيانى ئه مرقى نزريهى مرؤفه كانه" گالتە به خۆم ده كم
ئه گەر بلىم "هه من بهم شىوه يه دەزتىم و بىرده كەمهوه"
نه خىر هه من نىيم، به تاقى تنهها لەم سوچە به دەستى
ئه و هىزانه و گىرم خواردووه كە مرؤف بۇونم زهوت دەكەن!
هه روا هه من نىيم كە ناچارى تاوانبارىم دەكەن" من
نامەويىت تاوان بکەم! من دەمەويىت به بى گىروگرفت و
ناحەزى و دوشمن كارى هەناسە بکىشىم" نامەويىت بق لەتە
نانڭىك دسما يكتەم" حـ. نـ. دـ. ؟ نـ. نـ. ؟ كـ. دـ. حـ. نـ. دـ. ؟

جه میل: تو کای واز لەم قسە قۆرانە دەھینى؟ میشکت
بردین، دە بیبپەوە مالت ئاوه دان نەبیت، ئەم ھەموو فره
بیئیه فلستیک ناکات، بە راستى من خولقى چەقەچناوهىي تۇم
نەماوه!

شاخەوان: جەمیل بپوانە، بپوانە ئەوانە چۆن لە گەل يەكتىر
دەدوینن " به پەنجە يەكترى حالى دەكەن" دەميان
دەجولىتنەوە بەلام زۆر جار دەنكىيان لە دەست داوه، دەنك
دەرناكەن، ھەندى جار تەنها ھاوار دەكەن" لە چىركەيەكدا
دوو كەس دەبىتە خاوهەن پارە و ھەزاران و مليونان كەس
برسى و وېران دەبن! بە هىمای چەنچەپەكىيان نىخى خۆراك
بەرز و نزم دەبىت! لە سەر ئاستى دنبا بە كۆمپىوتەر لە
كەل يەك دەدوین و يەكترى دەناسن بە بى ئەوهى رۆژىك لە
رۆزان چايەكىيان پىكەوە خواردېت!

جه میل: جا ئه مانه هه قیان چییه؟

شاخهوان: چون هه قیان نییه! ئه مانه، ئه مانه ناچارم
ده کەن دەستم بە خۆینەکەیان سور بکەم” دووچاری
دە سریز کرد نم دە کەن” سنگیان هەلتە کیتىم“ واى لەم رۆژە
ترسناکە” واى لە فرمیسکى دایكان و رەش پۆشەكان!

جه میل: من هە قم نییه بەم بەزمەوە، من لە رئى خۆم دېم و
دە چم، برواش ناكەم ئەوان کاريان بە منه وە هە بىت

شاخهوان: ئى بۆچى دويىنى نرخى كىلىۋىيەكى برنجى
شارە زوور لە سەنجا فلسەوە بۇو بە دوو سە دينار؟

جه میل: برا شارە زورىكان هەر وا گران جان بۇونە!

كەمال: جه میل، باسى شارە زوور بە خراپەيى مەكە، ئەوان
ھە قیان چییه! ئە و قورپە سە رانە دەبى بارىك پارە بە دن بە¹
بانزىن و نەوت و جڭەرە و پوشاك!

بەربەریت، بیانکەیت بە پەن! چیتر کەس شانازى بە¹
چەکى سەر شانى نەکات!

کەمال: رىگايمىكى تر نىيە؟

شاخەوان: نەخىر² چەکفرۇش ئاشتى بۇ چىيە؟ ئاشتى
ئىمەى نايەوېت و لە هەركۈز دەنگى ئاشتى بەرز بىتەوە،
ئەوان لە ئىر پىيى دادەننىن! كىلە پىاۋىك بپواي بە قسە
زلهكانى ئەمانەى كرد، هات بۇ ئىرە، پىيانى كۆ: من هاتوم
بۇ ئاشتى!

ئەمانىش ھەموو قسەكانى خۆيانىيان لە بىر چووهو،
كارىكىان كرد، يەكسەر كەلەپچەى بىكەن و بە نامەردى
ناردىيان بۇ ژورى ھەلۋاسىن³ نرخى گىتلايەتىكەى دا! ئاخىر
جەنەرال و چەك فرۇش و ئاشتىيان و تۇوه؟ لەوەيش سەير
تر، چى ئەندازىيار و پىزىشك و مامۆستا ھەيە، بە ھەموو

شاخهوان: گۆرانی: هەی ریوی ریوی .. هەی
ریوی بى ئیمان ... هەی بلىن!

ئەمە وەك ئەوه وايە، داوا لە جوتیاریک بکەي، زەويىكەي
نەكىلىت، بەبى ئەوهى پۇولى بىدەيتى يَا نان و بەرگ! ئەي
بە چى بىزىت؟؟ يَا داوا لە كرىكارىك بکەي چىتر كار نەكات،
بەبى ئەوهى بىزىنىت! ئاھر دەمرىت! كى گىلايەتى وا
دەكات؟

تى گەيشتن؟ جاريىكى تر زاتى مەنگاونانى وا دەكەن؟؟ بروأ
ناكەم! كورە نەتهوه يەكگىرتۇوهكانى چى ... مافى
تەپەماشى چى، كورە چەك فرۇش” (زەمبىل فرۇش) نىيە
!!

دەبى چەك فرۇش وجهەرالەكان و پەرلەمانەكىيان لە ناو
مەترەپۆلەكانىيادا سەريان پان بىكىتەوه“

خۆشەویستى و ئاشتى دەگەى، كەچى تۆيىش وەكو ئەوانى
تر لە سەرپانكردنەوە مروقق نايەيتە خوارەوە! نەخىز!
بەراست، بۇ شارستانىكەن چەكفرۆشىش دەكەن؟
كەمال: نەخىز! ! ئەوه پرۇپاگەندەى كەسە
دواكەوتۇوھەكانە! ئەمانە گول فرۆشى دەكەن! ! !...مام
جەمیل، ئەوانە مروقق نىين، قىرىسى ترسناكى دىز بە مروقق!
مروقق ئەو كەسەيە ھىچ جۆرىيکى چەوساندەوەي مروقق
لەلاين مروققەوە قبۇل نەكەت" ئەوهى بە پىچەوانە رفتار
دەكەت مروقق بۇونى لە دەست دەدات" مەسەلەكەيش بە
پەلەي يەكەم سىستېمى چەوساندەوەيە و ئەوانەى كە
دەپارىزىن و لە سەرلاشەى ملىونان مروقق بەرىيەى دەبەن!
جەمیل: ئەما! ئەوه كالىتەيشم پى دەكەيت؟ ئەى بۇ دەلتىن
ئەمانە پىشىكەوتۇون وئەقلدارن؟

زهه ر... راست ... چه پ... جه نگ... ئاشتى ... راست

چه پيان هيه، چه کي پوست موديرپيان هيه! "بۇ
ئاشتى پاراستن و تەبايى لە نىوان گەلان" چەكە
موديرنەكەشيان بەو خوارە دەفرۇشنى، ھەندى جار
پىشكەشيان دەكەن!

جەمیل: ئەي ئەگەر پىيان بوتىت" مرۆژ گوناھە، خوا بۇ
قورىبەسەرى خەلقى نەكردۇوه، بۆچى جلوبرىگى خاكى
لەبەر بکىت، بەيانيان زۇۋ بۇ مەشقىركەنلى راست چەپ ...
راست چەپ لە خەوەستن"

شاخەوان: ئەوه سەر لە نوي ھاتە سەر ... ! خواي چى،
ئەگەر ھەشېتىت ياخوايەكى خويىنخوار و سادىيىستە، ياخ بە
جيىي مىشتۇوين! ئاخىر ئەگەر ھەبىت، چۈن ئەم ھەموو
ۋېران كارى و قەتلۇعامە قبۇل دەكتات؟ ئەگەر شتى وايان

شاخهوان: ئەوه چى ئەللىي؟ لە ھۆلەندىدا لە ژىير وىنەي پاشا
رېنە بەربوگەكەيان حوكىميان دام!
جەمیل: چۈن؟

شاخه‌وان: چاک، زیندانه تاقه نه‌فریکه دینه‌اک له
ئاوده‌ست ده‌چوو!
جه‌میل: هه‌ی رۆ بۆ له‌ویش زیندان هه‌یه!

که مال: دنی چی؟ ئەمە دەعايىھە دەيکەی، خۆ يەكجاري
ئەوهندە كەرنىيىن!

تاج و ئەستىرەي جۇراوجۇر مەلناگىرىت، بە پىچەوانەوە،
خۆى ودار و دەستەكەي قات لە بەر دەكەن و كەرهوات
دەبەستن وەھر بەو شىۋەيەش شەپ بەرپا دەكەن، ئەمە
 مليتارىزمى پۆست مۇدىرنە! خۇ وەك كەر و ولانەكانى لاي
 خۆمان نىين كە هيىشتا لە قۇناغى مۇدىرنەن "شانازى بە
 ئەستىرەكەي سەر شانيان دەكەن! ئەو رۆزە كابرايەكى"
 رۆشنېر" كە دەزگايەكى كەورەي لە ئىير دەستە، بە
 ئاشكرايى، بە پۇھىتكى زۇر ديموكراتىيائەوە لە
 تەلەفزيونەكەياندا (لە ئەوهەكانى مانگى سى) وتى: "دەبى
 نووسىن بە گۈيرەي ياسا پەيرەو بىرىت، ئەوهى سنورى
 ياسا بشكىنىت، دەبى بە قورسەتىن شىۋە سزا بىرىت!"
 - ئاخىر نووسەر و ياسايان گوتۇوه؟
 - ئازادى نووسىن چەند پەرەگرافى ياساىي دەكەت؟

روسی بۆ مندالان نووسراوه و به هیچ شیوه یه ک په یوه‌ندی به
باری رامیاری لای خۆمانه‌وه نه بwoo، چیزکیک بوو که ته‌نها
یه ک تاقه مه‌بەست زقد به باشی ده‌پیکیت: خۆ په‌رەستی
شتیکی نابه جییه!
جه‌میل: عه‌جایب!

که‌مال: ئەی چینی پرۆلیتاریا چى ده‌لین، چى ده‌کەن؟
ئەحوالیان چۆنە؟ شوکر باشن؟

شاخه‌وان: ده‌سته‌کانت ماج ده‌کەن، سه‌لاؤی
ئینته‌رناسیونالیيان هەیه، زقد ئەحوالی ئیوھ ده‌پرسن،
بەیانیان نزو له سەره ریگایان بۆ فرۆشتنى ژیان و
تەمه‌نیان، رۆژنامەی (بیلڈ) ده‌کرن، لەکاتی پشودانی
بەیانیاندا، زگیان تیردەکەن، و به رۆژنامەی بیلڈ میشکیان“
له کاتی پشودانی نیوھروان له خویندنەوهی ته‌واو ده‌بن!

ئافره‌تیکی رووت رازاوه‌تهوه و له ژیزی وینه‌کەش بۆ
نمونه، هر جاریک وته‌یه‌کی پۆست مۆدیرن نووسراوه: ئەم
کیژوله‌یه رقد حەزى لى دەکات و ماندوو نابیت، به شەو و
رۆژ ئاماده‌یه، حەز له سەفەر دەکات بۆ ولاتەكانی کاریبى!
له ناوەراستىشى وینه‌یه‌کى تر و وته زەردىكى تر .. !
کابىنەي جلوپەرك كورىنەكەيان بە وینه‌ئى ئافره‌تى رووت
رازاندۇتهوه!

جەمیل: ئەي بەرپاکىرىنى شۇرۇشى كۆمەلایەتى؟ يەكسانى؟
شاخەوان: باشەكەيان چىڭاۋى سۆسيال ديموکراتەكان
دەخۇنەوه!

جەمیل: ئەي نەقاپەكەيان؟

شاخەوان: چىڭاوخۇرى دەستى يەكىتى خاوهن كارەكان!

دەسگايەكى بىروكراطيه دىزى بەرژەوەندىيە راستىكىانى چىنى

بەرژەوەندیاندا چالاک بیت دەردەگریت ! ئەمە بە پلەی

یەکەم شوعییکان دەگریتەوە !

جەمیل: ئەی ھاورى شوعییکان ؟

شاخەوان: بە حال دەنگیان دەبیسترتیت ! ئەمانیش گوایه

ھیشتا بە شىئەبى خەریکى پیلان دانان و رېکھستنى

شۆرشن بۇ دوا رۆز، نابىین، با بلیم دەبىن رژیمەكانى ئىرە،

لەم دوورەوە، ھەموو رۆزىك ھەزاران ھەزار كەس لە

ولاتەكانى ئەو خوارە دەكۈزۈن و برسى دەكەن ! لە

خۆپیشاندانەكاندا وىنەی گيچارا ھەلەدەگىن، بەلام كاريان بە

چەكەكەيەوە نىيە” ئەوه بقەيە ! ھەندى لىتىان دەلىن:

ھیشتا كاتى نەماتووه ! ئەگەر لىرى بېرسىت: بەخىر كەى

كاتى دىت ؟ پىيدەكەنن !

كەمال: واتە لەۋى تىئۇرى و پراكسيس لە يەكتىر دوورىن !

بەرھەمھینه رەکانى چەك و تفاقە کانى بکەن، دەچۈن
بە رازىيەكىان لى دەتۆپاند! بەرىۋېرى بانقى ئەلمانى
ھىرھا وزنىيان كوشت، ھەى دەستە كانىيان خۇش، بەلام
بە رانى پۆست مۇدىيىن وەك ناو بىراو نۇدىن! دەبۈاھە
بنكە كەيان بىتە قاندایە تەوه!

كە ئەم ئەستىرە سوورانە، درك بە ھەلە كانىيان كرد،
بانگەشى ئاشبەتالىيان كرد!

شاخەوان: من بىستومە، كە رىكخىستىزك ھەست بە
ھەلە كانى دەكات، ھەول دەدات بە ئاشكرايى رخنه يان لى
بىكىيەت "چارھسەرى بکات و درىيەز بە خەباتە كەي بىدات!
كە چى ئەمانەش و تىيان: "كار من تمام شود!"

كورە بىكەن بە خاترى عەول، بىكەن بە خاترى
ھەزاركراوه كانى ئەندەنوسيا" قوربانىيە كانى ناو

بیشۆفه رۆدە، غاین ھاوزن و ڤولکان" بیکەن به خاتری
کریکاره مانگرتووه کانی ڤولكس فاگن له مەکسیک و
کریکاره مانگرتووه کانی له تورکیا یا قوریانییە کانی
کوردستان "کریکاره کانی گوریای خوارو! هیچ سوودی
نەبوو، هەزار نەقیزە شیان لى بدهی، هەر هیچ! هەر ئەلیتی
ئیستەرە کەی ریگای قەلەم پاشان: حەفتا خودایش بھاتبایه
خوارەوە، پییان بگۆتاپە" باوکەکەم، براکەم بکەوە رى،
ھەر سوودی نەبوو"، تازە پشتى گویی ئەفەندى ئارەقەی
کردووە! بە خۆم چەند جارم پینگو" برا گیان وا تاریکایى
دادى، خۆلقى گورگ و جاش و كەمتارم نېيە! نزىكەی
سەعات و نیویک لە جىگاکەی وشك ببۇھووە و نەدەجولا،
پاشان هەر بە قسەی خۆيى كرد!
جەمیل: ئەمە كەی؟

شاخهوان: ئەلیی بىنکەی ئاگرکۈزاننەوەن، كە تاوانىك رۇو
دەدات، پۆليس ئامادە دەبىت، پاشان ئەوان دەگەن،
نەختىكەنەت وەوار دەگەن و بلاۋە لى دەگەنەوە و
دەچن بۆ باپەكانىيان!
جەمیل: ئەم تەكبير؟

شاخهوان: لەوە دەچىت سەردەمى راپەرىنى كشتىيە لە
ولاتەكانى خوارەوە، مەلە كۆنەكان دووبارە دەكىرىتەوە،
واتە شىكستى نوئى!

جەمیل: كە واپىت، دەبى كۆلى لى بىدەين، دنیايان چەند
كاولكردووە، با ئەوهندەي تر كاولتى بىكەن! هىچ برا
ھىچ... تازە هىچ سوودى نەماوه، رۇزگارى خۆم دەبەمە
سەر!

شاخهوان: نەخىر، ئەمەش چارەسەر نىيە! توش مەبە لىم

رەعنا: ئەوجا رۆلە بۆ چیمه؟ بۆ چى؟ من سبەى ئەمرم!
- پورە رەعنا مالەکەت لە كەلاوه دەچىت، نەختىك دەستى
پى بھىتە، بە دوو كىسە چەمەنتق دەبىتە شتىكى تر!
رەعنا: جا بۆ چىمە رۆلە، من ئەمرم! ئەمرم! ...
ئىتر، رەعنا، ئەمە بکە، لەولامدا: ئەمرم... ئەمرم... ئەمرم!
جەمیل: ئەى چى چارەسەرە؟
شاخەوان: من فەتەحفال نىيم! بەلام دەبى رىكخراوه
شوعىيكان تەنها باسى "رۇزى حەشر" نەكەن، ئەو رۇزەي وا
ھەموو كريكارانى جىهان لە رۇزىكدا مەسەلەكە لابەلا
دەكەن، دەبى هەر ئىمروقىش دەس بەكار بن، بەشى هيىزى
چەكداريان ھەبىت، بەرازەكان لە ھەركۈ تاوانىك دەكەن،
لەناو جەركەياندا بەرپەرچيان بدرىتەوە! ! ھەولى كارىك
بدرىت، مرۆز ئەوهندە مىشكى بە نان دەركىدن

و کوشش ! پاره چیه ؟ چلکی دهسته ! ئوهی باسی
دیموکراتی و مافی مرؤف و پهله‌مانی کرد، پی بلیتی : ئوو،
ئمه گالتەجاریه کی کونه، باوی نه ماوه، کاتی خۆی تقد
کەس پیی هەلخەلەتان، ئەو ئەقلە بۆ خوت ھەلبگرە، من
پۆلیس و لەشکر و دەزگاکانی ئاسایش و زانیاری و دادگابی
ناو ھۆلەکان و ئەو ھەموو بیرۆی فەرمانبەرا یەتى و
ھیراشیانەم ناویت، ئەو ھەموو یاسانەم ناویت، کە بەبى
ئاگادارى من دەركراوه ! خۆشەویستى ببیت بە زادەی
مرؤفەکان ! ئەمە بکریت بە یەکەم ھەنگاوا !

جەمیل : لە کوئى شتى وا ھەيء ؟ ئەمە خەونە ! پاشان بەرازە
پۆست مۆدیرەکان ھەموو رۆژیك تاوان دەکەن، واتە
ئىمەيش دەبى ھەموو رۆژیك بە چەك بەرپەرچیان
بدەینەوە ! من ھەق نېيە، و بە چەكىش ھېچ ناکریت !

هولی جدی بۆ پی گەیشتنی دەدھی، بۆ ئەو خەونەش
ھەمان هولن بده ! پاشان چ ھۆیەکی رامیاری، کۆمەلایەتی،
ئیدۆلۆزی، پروپاگەندەیی ھەیە ریگا لهو بگرتیت بنکەکانی
تاوانباری له جیهان سەرخوار بکرین؟ بەلی ! ئەزانم توپیش
ھەز دەکەیت ببیت بە میوانی بەشەرم، و له پالیەوە
نه ختیک خەریکی ریفۆرم بیت، و نە ختیک باسی سیاسی بۆ
کات بردنە سەر بکەیت، وانییە ؟

جەمیل: نەخیر وا نییە ! بەلام بە ریگای دیالۆکیش
گیروگرفته کان چارە سەر دەکریت، شتە کان یەکجاری وا له
کۆنترۆلەی ئەقل و لۆجیک دەرنە چون ! تو دنیات بە جاریک
کاول کردووە !

شاخەوان: چما کەم کاول بووه ؟ من پیمایی، بهم هوله
مرۆڤ ھەست بە مرۆڤی خۆی دەکات، دەبیت بە بەشیکی

چهند مەزنه مرۆڤ، چهند بەھایه، هیچ پەپولەیەك ناگاتە
ناسکى ئەو ھەستانە... تەنها ھەستى ئاشتى و
خۆشەویستى ھەبو و ھیچى تر، پیتویستیمان بەوهىيە
رۆژگارمان بەو ھەستە بەسەر بېھین!

کەمال: ئىّ ! دە دوو قسەي گەشبينى وا بکە ! واتە ئەم
ھەموو گەرمىن و کويىستانەتە بۇ شتىفىيە؟
شاخەوان: نەخىر!

کەمال: كورە نەخىرى چى، ئەم جارەيان تى كەوتى ! ئەما،
بۇيە !

شاخەوان: بە ناو چى كەوتى، من مەبەستم تەنها
ھەستىرىنىڭ بۇو، دەنا ھىچم لە كەلدا نەبۇوه، و نايىشى
ناسم، رەنگە جارىكى تىريش چاوم پى نەكەۋىت ! ئەوەندە
خەويىكى جوان بۇو، بە هىچ جۆرى لىيى نزىك نەبومەوه،

به مرۆڤ ده دات ! حەز دەکەم مرۆڤە کان ھەر ئەمرۆ لە ناو
بە هارى ئەو جۆرە چرکانەدا ژیان ببەن بە سەر ! ...
ئەلۆهن نە چەکى ھەيە و نە چەکى دەویت " تىنۇيىتى
رىپوارە کان دەشکىنېت بە بى سەوداكارى " ھەر وا، ھەر وا بە
ئازادى ! ھەر وا سوپاسىيىشى ناوىت " نەختىك سەرتى بۆ
دانوينە، ناو لە پت قول بکەرە و بىخۇرە و، يەكسەر يەك
تاقە و شە دېتە سەر زارت : ئۆخە ؟ !

ئەمە يە ئەلۆهن، جا مرۆڤ لە ئۆخە زىاتر چى دەویت ؟ مىچ،
ھىچى ناوىت ، تەنها ئۆخە .. ئۆخە .. ئۆخە !

(١٠)

کی وتی میژوو کوتایی پی دیت ؟ میژوو ئەلۋەنە، ئەلۋەنیش

ئەلۆهنى خرگە لە وەر، برسى و ماندوو چۆن پادھوھستى؟
تازە بە تازە بەو بارە زەلەيلەيەوە، ئاوازى بۇ پېشەوە
دەلىت” هىچ قايە و تاشە بەردىك ناتوانىت رىگاى پى
بگرىت” ھەميشە بۇ پېشەوە... بەرھو يەكانگىرى خەون و
راستىكان دەپروات” دەچېيىتىت بە گوئى ئەوانەي وادەستە
کول و مۆم نەبىت، كەس بۇي نىبىه پى لەسەرنىت!
ئاخىر ئەلۇنى برسى و ماندوو چۆن چۆك دادھنى؟؟ چۆن?
ترسى لە چى ھەبىت تا چۆك دابنىت؟ گەر بە چۆكدا چوو”
ئەوە وىنەيەكى سەنگەرگەتنە! تەماشاكردى قەدۇبالى
ئاسوکانە” بۇزانەوەي ئومىدى لەپ قلىشاو ونىگا
چاوهپوانەكانى مشتىكى ئازادى!

هـلـواـسـراـوـهـكـانـ ”پـيـامـهـكـانـيـانـ دـهـكـاتـ بـهـ لـافـاوـ وـ بـهـكـزـ
پـايـتـهـخـتـهـكـانـيـ تـاـوانـ دـيـتـ !

چـونـ ئـمـ بـهـدـرـوـئـهـ وـ بـهـرـىـ زـيـبـاـيـ بـهـجـيـ دـهـهـيـلـىـ ؟

زـامـهـ قـولـ وـ بـهـ تـيـنـهـكـانـيـانـ بـهـ كـوـنـ هـلـدـهـگـريـتـ ” دـهـسـتـيـانـ
دـهـگـريـتـ ” قـامـهـكـىـ بـقـوـ نـاـسـمـانـ بـهـرـزـ دـهـكـاتـهـوـهـ وـ پـيـانـ دـهـلـىـ :
خـورـىـ ئـيـمـهـ هـيـشـتـاـ هـهـلـ نـهـهـاـتـوـهـ !

چـونـ لـهـ رـىـ وـيـانـانـ وـهـ كـهـسـاسـىـ دـادـهـمـيـنـىـ ؟ـ هـاـوارـهـكـهـىـ ”
هـاـوارـهـكـهـمـ ” چـونـ كـپـ دـهـبـىـ ؟ـ ئـوـانـ ئـمـهـيـانـ دـهـوـيـتـ !

داـسـتـانـهـكـهـىـ ئـمـ بـهـيـانـ دـهـسـ پـىـ دـهـكـاتـ ” دـاـسـتـانـىـ
كـهـسـانـيـكـ ” قـوـولـىـ دـهـرـيـاـكـانـ ” چـرـىـ دـارـسـتـانـهـكـانـ وـ بـهـرـيـنـىـ

رازی بوون، خۆ بەدەسته و دانه "خۆ کۆت کردنە بۆیە لە
دەرگای خەون بده و لە باوهشى رۆژ بکەرەوە" پرسیارى
ئاسقى پاش خەونەكانى لى بکە" وەك ئەوانە مەكە كە وا بە
سەگە مەرگ لەتە نانىك دەرئەكەن و دەلێن "شوكە"
دەلێن: پیت بە قەد بەپەكەي باوكت دریز بکە !

دەلێن: ..

- بەرازى بوون، بۇونت دەخەيتە مەترسیيەوە !

ئەوان مەول ئەدەن چاوه كانىت بە پەيوەندى و رەنگە
باوه كان رابھىن، تۆيىش يەك رىگات لە بەر دا هەيە:
سەركەشى بکەيت" رىگاي ياخى بۇون بگريتە بەر" بەم
شىۋەھە خۆت و كۆمەن دەبەيتەوە" ئەم بەيانىيەش
ھەرچەند سەختىن بەيانىيە" سەرەتا يەك بۆ كۆپ كردنەوەي

کودهتا ”پیلان له دوای پیلانی“ جەنگ له دوای جەنگ بۆ
خنکاندنی ریک دەخەن“ ئەمیش وەك (زىئى مراوییكان) بەسەر
پەنجەکانى دەپروات“ موژدەبەرى ئاشتى و دەس له مل
كردنە، كە چى پۆليس و باج وەرگرانى سەر سەنور داواي
شناس نامە و پاسپۇرتى لى دەكەن !

- من ئەلۋەنم !

- لە كوييە وە هاتوو ؟

- من ئاوم، پاسپۇرتىم بۆ چىيە ؟ مروق پاسپۇرتى بۆ چىيە“

بەسە كە من مروقىم“ سەرۇھەرى ئەم بەر و ئەو بەرم ...

- قىسى قور مەكە، ئەو قسانە تۆ دەيىكەي، بۆ خوت
ھەلېيگەرە ... ناوي خوت، باوكت و باپىرهت و نازناوت؟
خەلکى چ ولاتىكى زەحمەت نەبىت !

- ناوم ئەلۋەنە، ئەلۋەن“ لە وەتى ھەم ھەر پىيم دەللىن

- ئەم بەر و ئەو بەر !
- بۆچى بۆ ئىئرە هاتوى؟
- كەس ئەم پرسىارەى لى نەكىدووم، من بۆ ھەموو
جىڭكايىك دەرۇم" مالىم لە گشت جىڭكەيەك !
- تىرۇرىستە سوورەكان ھەمان قسە دەكەن و لە ھېچ شتىك
رازى نىين ! بىكىن ..
- من گىراوم !
- ھىشتا باش بەخىو نەكراوىت" زمان درېشى دەكەيت"
بەئارامى لە ناو كونە مشكەكتە غەلېغەلېب دەكەيت ..
- جا چى تىدىايە !
- سكتىر بە ... ئىئىزم سكتىر بە !
- "من سكتىر بۇوم" ! ؟ ئەوه نەگۇمى بۇ كە نزىكەى دە
سالە چاوم پى نەكەوتەوه" لە خولگەى فيرىبۇونى زمان

نه‌گومی: منیش ماوم، تو چی ئەکەی!

- به هزار حال پالى پیوه ده‌نیم، ئەی تو!

نه‌گومی: من پیش چەند سالیک بق ماله‌وە گەرامه‌وە، وکارم
کرد، به لام گیروگرفته کان زقد بون” هەرچیه‌کم کرد
سوودی نه‌بورو، نه‌متوانی له‌وی بژیم، ناچارکرام سەرلەنۋى
بۇ ئىرە سەرھەلگرم، بهم زوانەش سەر بۇ ئەمريكا
ھەلّدەگرم!

- له‌وی چى ھەيە؟

نه‌گومى: (به پىكەنینه‌وە)، ئەی لىرە چى ھەيە؟

- ھىچ، مىنداڭە كانم نەبىت!

نه‌گومى: لە هەركۈچ شويىنت تەسک بۇوه‌وە بەجىي بەھىلە و
بېرپ، مرۆز نابى سل بکاتەوە ” تاقى بکەرەوە ! !
- تاقى چى بکەمەوە ؟ ! ” ئە شەمگە، ئەوە جمگە، ئەویش

نەگومى: وايە ئەمە ژيان نىيە، بەلام ھەر ئەمەمان لە دەستىدا ھەيە، ئەمەش وەستاند و واوهىلاكىدىن قبول ناکات!

- منىش باسى راوه ستاندىن نەكردووھ "بەلام مەينەتەكان نۇدىن

نەگومى: مەينەتت نۇرە يا نۇر نىيە، كەيفى خۆتە، دەبىي ھەر بە خۆت چارەيان بىكەيت يا كەميان بىكەيتەوھ، دەشتوانىت پېشت گويىان بخەيت" ئەوان كەس ناناسن، تۆ بۇ ئەوان تەنها مشكىكى، مشكى ژمارە .. لە ناو شوشەي ژمارە ... مۇدىيل ... بۇ تاقىيىكىرىدىنەوھ ... "يان گا دىنن يان پەمو" "چى نۇرە مشك نۇرە !

- من مشك نىم، من ...

نەگومى: قىسى نەستەقت نۇر لايە، ئەزانى تۆ عەنتىكەي !

نه‌گومی: تو هیشتا له زمانی پوست مودین تی
نه‌گهیشتوی” دهنا قسەی وات نه‌دهکرد“ چهند کونه
رسته‌کانت!
- چهند روختن‌ره ئەم سەردەمە!

نه‌گومی: بەلام هەركەسیک ھەول ئەدات له گەل باری ژیانی
خۆی جوت ببیت!

- بۆیه ناله نالکردن له گشت لایهک بەرز دەبیتەوه!

نه‌گومی: من تەنها گویم له نالهی خۆم“ گویم له نالهی
کەسیکی تر نییە! ناشمه‌ویت گویم لێیان بیت، بۆچى خۆم
دارزینم؟ چما کەم دارزاوم؟ من دەمەویت تەنها بۆ خۆم
بزیم!

- تو نەنهای و نەیش دەتوانی به تەنها یان بۆ خۆت بژیت
ئەگەر وا بکەیت خۆتیش له دەست دەدەی بەبى ئەوەی“

یارمه‌تیدانیانت هه‌بیت! نالینی تۆ ده‌نگیکه له ناو
جیهانیکی پر له نالله‌ی سته م!

نه‌کومی: سته م پیشه‌ی زیانه! به منیش هیچ ناکریت!
- به‌رگری پیشه‌ی مرقّه هه‌میشه به‌رگری هه‌بووه، له
هه‌رکوئ نامروقّایه‌تی حاکم بووه، له‌وی به‌رگری هه‌بووه!

نه‌کومی: چۆن؟ هه‌مووی تاقی کراوه‌وه!
- ئه‌مجار ده‌ستى پى ده‌کریت‌وه له‌وه ده‌چیت بۆ ماوه‌یهك
پشودانیک "رۆزیک بۆ لیکدانه‌وه و خون بیینن پیویست
بیت" ره‌نگه بۆ ماوه‌یهك باره‌که‌مان هه‌ر وا سیس بیت
به‌لام هه‌ر خویان بۆ گوره‌پانی لیکدادان بانگمان ده‌کهن
که ئه‌م جۆره بەیانیانه له لای هه‌ر که‌سیک به‌سەر يەکتر
کەلەکه بکەن ئه‌مجاره ده‌بیت به دوا جاریان ... به دوا
جاری شکستى" به ده‌ست پى كردنی زیان!

ئىيوهش ياران، هرچەند ئەم بەيانىيە زەفەرى پى بىدۇوم،
بەلام ئىيوه بە زبان و ئاوازىيکى تر” بە وەفادارى بۆ هەر ژان
و ئاهىك، بەيانىيەكى تر، بە يانىيەكى نوى بۆ ناو مالان
دەھىنن” چىتر نه بانگ و نه زەنگ” نەتهنهايى و نه
رەشبيىنى” بەبى ئەوهى و شەيەك بىزىن” دەس لە ناو
دەستى يەكتىر دەنلىن و دەرۋىن” دەرۋىن” هەتا پىمان
دەكربىت دەرۋىن” بەبى قرس و خەمى نان” بەبى ناوى
زىندان! ياران” يارانى بالا بەرزى ژيان مەچەكتان بەرز و
بىر... چاوه كانتان گەش و دوارقۇzman... ئەم بەر و ئەو بەر
بەيانىمان باش!.. داواى لى بوردىنان لى دەكەم! دەبى
ئەوهندەي تر بەرگەبگىن” هەول بەدهىن ثۇورەكانمان پې
خۆر بىكەين! جا من سەرم بۆ كۆئى هەلبىرىدايە ئەگەر ژيان

نەبوايە ! !

ئەلۇن: ھەموو چوار چىوەكان بشكىنن! بە ھىچ دەرگا و
پەنجەرىك پارى مەبن، ھىچ شتىكى پىرقۇز نىيە، تەنها
ئازادى تو پىرقۇزە، تەنها تو! يا ھەمووى بە جارىك، يا ھىچ

...

- تەواو-

فەرمەنگۆك

- ١/ كەلات: ناوى چىايىهكە لە نزىك شارى خانەقىن.
- ٢/ وە پەپى سەرى بېرى: بە پەپى سەرى دەبىرىت.
قورچوگە سەر: قورپى چۇتە سەر.
- ٣/ بويىشم: بلىم.
- ٤/ وسىد: وەستاند.
- ٥/ مايدە: ماوى.
- ٦/ ئى جارە: ئەم جارە.
- ٧/ مامىر: مريشك.
- ٨/ سىيىم: دەكپم.
- ٩/ هىستە كەم: گەشتە تە كەم.

۱۳/ نیشی مینهی موختار کهیگن: ئەلئى بۆ موختار دەگەپیت.

۱۴/ زه‌ویکه: زه‌مینه‌که.

۱۵/ چەفتە: چەوتە.

۱۶/ عافیت ئۆلسو: (تورکومانیيە): عافیتت بیت.

۱۷/ مەلۇچك: چۆلەکه.

۱۸/ هوندرت فەسەر: ناوی مالیکى بەناویانگە لە قین، زۇد چوان رازاوه‌تەوه.

۱۹/ مالى چۆلم ... مالى ساردم: گۇرانیيەکە، نۇوسەرەکەی ناناسم، بە دەنگى سالار عەزىز بىستۇرمە.

۲۰/ فستگلاس: كوردىزىرەكرىدى و شەيەكى ئەنگلىزىيە (فرست كلاس) واتە: يەكەمە

٢٢/ زه عیف کەد: لواز دەکات

٢٣/ دار، دور: (عەرەبییە) وانە یەکى پۆلی یەکەمە، واتە مال،
مالان

٢٤/ البلبل الفتان، يگیر فی البستان: (عەرەبییە) واتە بولبولي
جوان، له ناو باخ دەفرپیت.

٢٥/ شويشه بشكىيگ جەم نىوگ: شوشە بشكىيەت كۆ
نابىيەتەوە.

٢٦/ هەشتە لە سەر مەشتە(كنايەتە) ئەميش بەسەر
ئەوهەكانى تر.

٢٧/ ئەوهەنە: ئەوهەندە.

٢٨/ جمان: جوین.

٢٩/ كەلکەند: باخچە یەکى نۇد جوانە لە ناوه پاستى شارى
ھەولىر.

٣٢/ گوش: گوئ

٣٣/ زوانت بورن: زمانت بپن.

٣٤/ ئىباو: ناوى پياوه، كورتكراوهى ئىبراهيم.

٣٥/ كەمالەيى: تىرەيەكى عەشرەتى جافە، لە دىهاتەكانى

| سەروى كەلار دەزىن (گۆبان، مىلان، كانى چايلە، پونى،

سەيد خەليل،... و لە دىئى بۆيسان سوورى نزىك عەربەت تا

دەگاتە هەoramان).

٣٦/ باشكى: تىرەيەكى عەشرەتى جافە ، لە سەروى

دىهاتى كەمالەيەكان نىشته جىن.

٣٧/ خۆد ئەرپا نىچىد بارىدەي: خۆت بۆچى نارقى بىھىننەت.

٣٨/ باز: بەيتە

٣٩/ بدو: راكە

٤٠/ خايە: هيىلە

٤٣/ بهيانهگان: بهياننامهكان

٤٤/ بهعзе: هندى

٤٥/ قههار: ناوه

٤٦/ لهورهگان: لهبهرهكان

٤٧/ بهچه: مندال

٤٨/ موق: ماچ

٤٩/ هيندو: هيinde سوورهكان

٥٠/ بهستا: (ئەسپانىيە) بهسيهتى

٥١/ ۋىقالدى: مۆسىقارىيکى ئىتالىيە، خاوهن سىمفونىيائى

چوار وەرزە، لىرە مەبەستم تەنها وەرزى پايزە !

٥٢/ تىئورىيكان رەنگىيان بۆرە، بەلام دارى ژيان ھەميشە

بەسەوزىيى دەمىننەتەوە - لە ماركس وەركىراوه،

سەرچاوهكەي نازانم !